

Årsredovisning 2013

esv

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner som PDF
från www.esv.se.

Datum: 2014-02-21

Dnr: 1.3-1312/2013

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Joakim Lundgren

Layout: Elisabeth Hermansson-Zamani

Foton: Göran Segeholm

Året i sammandrag

Januari

Ekonomistyrningsverket (ESV) avbryter upphandlingen av ramavtal för personalsystem eftersom de anbud som kommit in inte klarar kvalificeringskraven.

Februari

De årliga rapporterna inom EU-revision visar att Sverige behöver förbättra sin hantering av EU-medel.

ESV får ansvar för e-förvaltningsprojektet E-SENS.

ESV lämnar underlag för statens finansiella sparande 2012 till SCB.

ESV avbryter upphandlingen av ramavtal för BI-system eftersom det inte kommit in några anbud.

Mars

ESV avrapporterar regeringsuppdrag om bemyndiganden.

ESV lämnar underlag till statens årsredovisning till regeringen. Resultaträkningen för staten visar ett överskott på 3 miljarder kronor. Saldot på statens budget 2012 blev ett underskott på 24,9 miljarder kronor.

Årets första prognos över statens budget och de offentliga finanserna förutspår underskott i år och nästa år.

April

126 myndigheter av 199 får det högsta värdet AA när ESV fastställer årets EA-värden.

ESV avrapporterar regeringsuppdraget om myndigheternas lokaler, som visar att två tredjedelar av den lokalyta myndigheterna disponerar i Stockholms kommun ligger i Stockholms centrala delar.

Maj

Tolv myndighetsledning samlas för den sista träffen i det utvecklingsprogram som ESV arrangerar tillsammans med Arbetsgivarverket.

ESV får i uppdrag av regeringen att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter.

Juni

Rapporten om avgiftsbelagd verksamhet i staten visar att myndigheterna tog ut 76 miljarder kronor i avgifter under 2012.

Den svaga konjunkturen väntas ge växande underskott, enligt årets andra prognos över statens budget och de offentliga finanserna.

Regeringen ger ESV i uppdrag att förbereda revision av EU-medel för nästa programperiod, som omfattar åren 2014 till 2020.

Juli

Statens budget visar ett underskott på 59,3 miljarder kronor första halvåret.

Augusti

ESV får i uppdrag av regeringen att undersöka vilka ekonomiska nyttor som realiserats genom statliga e-förvaltningsprojekt.

Flyttlasset går till tillfälliga lokaler på Adolf Fredriks kyrkogata, medan de ordinarie lokalerna renoveras och ytan minskas.

September

I ESV:s tredje prognos över statens budget och de offentliga finanserna förutspås ett underskott ända till 2015. När den uppdateras med nya siffror från budgetpropositionen väntas underskottet hålla i sig till 2017.

Statusrapporten över myndigheternas införande av e-beställningar visar att hälften av myndigheterna sannolikt inte blir klara i tid.

ESV fattar beslut om att teckna statligt ramavtal för personalsystem. Upphandlingen överprövas.

Oktober

ESV framför kritik mot förslaget om högskolestiftelser.

850 personer deltar i ESV-dagen 2013 på Stockholmsmässan på temat Vart är vi på väg – styr staten mot goda resultat.

ESV beslutar om ändrade föreskrifter och allmänna råd till flera förordningar.

ESV beslutar om statliga ramavtal för oberoende konsulttjänster och om ramavtal för beslutstödssystem. Båda upphandlingarna överprövas.

November

Två regeringsuppdrag avrapporterar: uppdrag om finansiell styrning av försvaret och uppdrag om offentlighetsrättsliga avgifter.

ESV släpper två nya handledningar, en om beställningsbemyndiganden, en om uppbörd.

Stora redovisningsdagen genomförs vid två tillfällen, sammanlagt med fler än 400 deltagare.

December

ESV beslutar om ändrade föreskrifter och allmänna råd till internrevisionsförordningen.

ESV tecknar statligt ramavtal för personalsystem med Evry HR Solutions AB efter att förvaltningsrätten avslagit ansökan om överprövning.

I en analys beskriver ESV att budgetreglerna automatiskt stärker statskassan med cirka 20 miljarder kronor per år.

Årets sista prognos över statens budget och de offentliga finanserna visar att vi går mot det största underskottet sedan överskottsmålet infördes.

ESV avrapporterar regeringsuppdraget om styrningen av statens investeringar.

ESV avrapporterar det första deluppdraget i att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter.

1 Generaldirektörens förord

Ett nytt år ger möjlighet att både blicka bakåt och framåt. Eftersom vi har koll på statens ekonomi både i form av utfall och prognos är vi vana att göra just det. Extra viktigt blir det när den ekonomiska utvecklingen är svag. I samtliga prognoser under 2013 reviderade vi ned det finansiella sparandet på grund av lägre inkomster och högre utgifter. Det gångna året är det fjärde året i rad som de offentliga finanserna visar underskott och blickar vi framåt ser vi fortsatta underskott åtminstone i ett par år, trots att allt fler tecken tyder på en återhämtning.

I ett internationellt perspektiv vill jag ändå påstå att Sverige alltjämt är ett föredöme i att vårda och ha kontroll över statens ekonomi. Det är något som alla vi som arbetar i staten kan ta åt oss äran för. Vi har ett stabilt system, där alla myndigheter rapporterar in sina utfall till oss på ESV så att vi noga kan följa utvecklingen och leverera beslutsunderlag av hög kvalitet till regeringen.

Administrativa kostnader i fokus

Den goda ordningen syns också i den ekonomiadministrativa värderingen som vi gör varje år. Hela 126 av 199 myndigheter hade i år det högsta värdet. Så här har det sett ut de senaste åren och det är en glädjande trend som ser ut att hålla i sig. Myndigheterna är bra på att följa de ekonomiadministrativa reglerna och så ska det också vara. Det är ett mått på att myndigheten fungerar väl, men jag menar att det finns två andra aspekter på en välfungerande ekonomiadministration: den får inte vara för dyr samt ledningen och kärnverksamheten ska få stöd så att målen för verksamheten uppnås. Sällan har det väl talats så mycket om effektivitet och administrativa kostnader som i år. Vi har sett det i två regeringsuppdrag som vi haft under året och vi märker det också i våra kontakter med myndigheter runt om i Sverige.

Ett av regeringsuppdragen handlade om var statliga myndigheter har sina lokaler och hur mycket de kostar. Vi visade att två tredjedelar av Stockholms-

myndigheternas lokalyta finns i stadens centrala delar. Det finns pengar att spara för de myndigheter som väljer att flytta utanför tullarna. Jag tycker dock att det är viktigt att den frågan normalt får avgöras av myndighetsledningen. Lokalfrågan har varit aktuell även för ESV under året, då vi beslutat oss för att sitta kvar i våra lokaler men minska ytan med 30 procent.

Även i regeringsuppdraget att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter är frågan aktuell om vem som ska fatta beslut – regeringen eller myndigheten – om hur administrationen ska skötas. I slutet av året överlämnade vi till regeringen en vägledning om hur man kan jämföra verksamhet i egen regi med köp av tjänster från Statens servicecenter. Och precis i början av 2014 lämnade vi en rapport där vi förordade att det även i fortsättningen bör vara frivilligt för myndigheterna att köpa tjänster av Statens servicecenter. Vi menar att en starkare styrning från regeringen är önskvärd men vi tycker att den förvaltningsmodell som staten

har fungerar väl och ansvaret bör ligga kvar på myndighetsledningen även i detta fall.

Effektiviseringstrycket ökar

Trycket på effektiviseringar har varit högt under året. Något som är kostnadseffektivt för staten som helhet är ramavtal. Vi tecknade ett nytt ramavtal för personalsystem för staten. Ett funktionellt och modernt systemstöd är en förutsättning för att kunna driva en kostnadseffektiv verksamhet. Att byta system är också en chans att se över sina processer och rutiner och hitta möjligheter till rationaliseringar. Den resan står myndigheterna inför den närmaste tiden, i och med att många av oss behöver teckna nya avtal både för personalsystem och för ekonomisystem. De ramavtal för ekonomisystem som vi tecknade 2012 har börjat avropas.

Som jag tidigare nämnde är vi i staten bra på att följa de ekonomiadministrativa reglerna. I vår granskning av EU-projekt kan vi tyvärr finna brister i hanteringen av EU-medel. Under året har vi sett att felen ökar och på vissa områden överstiger den nivå som EU accepterar. Sverige är inte ensamt om att göra fel i EU-projekt, utan det är en tendens över

hela Europa. Det här är en fråga som regeringen satt fokus på och i regleringsbrevet för 2014 har vi fått i uppdrag att stödja myndigheterna i deras hantering av EU-medel.

I staten finns goda nätverk

Jag tror att effektiviseringstrycket som vi upplever kommer att fortsätta framöver. Det ser vi på två av våra andra regeringsuppdrag för 2014: modell för att beräkna IT-kostnader och identifiera goda exempel på effektiviseringar i kärnverksamheten. Myndigheterna behöver göra prioriteringar, hitta helhetslösningar och vägval för att arbeta rationellare och mer produktivt. Ibland känns det som vi bryter ny mark, men vi har också saker att lära av varandra. Jag tror därför att vägen framåt går via de goda nätverk som jag upplever att vi har i staten. Det är viktigt att vi delar med oss av våra erfarenheter så att vi kan inspireras och lära av varandra. ESV kan och vill vara en arena för sådana samtal och vi kommer fortsätta att bjuda in till seminarier, nätverk och utbildningar. Jag hoppas att vi ses i sådana sammanhang under 2014!

Mats Wikström
Generaldirektör

Innehåll

1	Generaldirektörens förord	5
Resultatredovisning		
2	Verksamhetsöversikt	9
2.1	Resultatredovisningens indelning	9
2.2	Resultatbedömning	9
2.3	Ekonomi	10
3	Verksamhetsområde Ekonomisk styrning	15
3.1	Verksamhetsöversikt	15
3.2	Resultatstyrning och finansiell styrning	17
3.3	Intern styrning och kontroll	23
3.4	Internrevision	23
3.5	E-handel och administrativa system	24
3.6	Statsredovisning	26
3.7	Statlig lokalförsörjning	28
3.8	Remisser inom området Ekonomisk styrning	29
3.9	Utbildning	29
3.10	Resultatbedömning för Ekonomisk styrning	31
4	Verksamhetsområde Prognoser	39
4.1	Verksamhetsöversikt	39
4.2	Prognoser – statens budget och de offentliga finanserna	40
4.3	Rådgivning inom Prognoser	43
4.4	Remisser inom Prognoser	44
4.5	Resultatbedömning	44
5	Verksamhetsområde Informationssystemet Hermes	47
5.1	Verksamhetsöversikt	47
5.2	Drift	48
5.3	Användarstöd	48
5.4	Förvaltningsutveckling	49
5.5	Nyutveckling av Informationssystemet Hermes	50
5.6	Resultatbedömning för Informationssystemet Hermes	50
6	Verksamhetsområde EU-revision	53
6.1	Verksamhetsöversikt	54
6.2	Programperiod 2007–2013	55
6.3	Programperiod 2014–2020	57
6.4	Resultatbedömning	58
7	Verksamhetsområde Tjänsteexport	61
7.1	Verksamhetsöversikt och kostnader för prestationer	61
7.2	Internationella besök	61
7.3	Tjänsteexport	61
7.4	Resultatbedömning	62
8	Övrig återsrapportering	63
8.1	Avgiftsbelagd verksamhet	63
8.2	Stöd till Regeringskansliet	64
8.3	Lista över rapporterade uppdrag	64
9	Kompetensförsörjning	67
9.1	Verksamhetens behov av utveckling styr kompetensförsörjningen	67
9.2	ESV har effektiva arbetsformer och ett ledarskap och medarbetarskap som utvecklar verksamheten	68
9.3	ESV är en hälsofrämjande arbetsplats med god arbetsmiljö	68
9.4	ESV är en attraktiv arbetsgivare	68
10	Finansiell redovisning	71
10.1	Sammanställning över väsentliga uppgifter	71
10.2	Resultaträkning	72
10.3	Balansräkning	73
10.4	Anslagsredovisning	74
10.5	Tilläggsupplysningar och noter	75

2 Verksamhetsöversikt

Ekonomistyrningsverkets (ESV) verksamhet styrs främst av myndighetens instruktion och regleringsbrev. I instruktionens inledning fastställs verksamhetens centrala uppgifter.

CENTRALA UPPGIFTER ENLIGT INSTRUKTIONEN
ESV ska utveckla och förvalta den ekonomiska styrningen av statlig verksamhet samt utföra revision av Sveriges hantering av EU-medel och främja en effektiv och korrekt hantering av dessa medel.
ESV ska bistå regeringen med de underlag regeringen behöver för att säkerställa att statsförvaltningen är effektiv och att den interna styrningen och kontrollen är betryggande.
ESV ska utveckla och förvalta principer, regelverk och metoder för en effektiv ekonomisk styrning i staten.
ESV ska göra prognoser, analyser och lämna information om den statliga ekonomin.
ESV ska inom sitt verksamhetsområde ge stöd till andra statliga myndigheter.

2.1 Resultatredovisningens indelning

Resultatredovisningen är indelad i fem verksamhetsområden enligt regleringsbrevet:

- Ekonomisk styrning
- Prognoser
- Informationssystemet Hermes
- EU-revision
- Tjänsteexport

Varje verksamhetsområde beskrivs i ett eget kapitel.

För varje verksamhetsområde redovisar och kommenterar vi verksamhetens prestationer och resultat i förhållande till de uppgifter och återrapporteringskrav som ESV har fått i instruktionen och i regleringsbrevet.

För varje verksamhetsområde inleder vi med en beskrivning av de uppgifter som enligt instruktionen och regleringsbrevet ingår i verksamhetsområdet. Därefter redovisar vi verksamhetsområdets prestationsområden och prestationstyper, tillsammans med dess kostnader.

Prestationsområdena delar in verksamheten för att prestationerna inom prestationstyperna ska likna varandra. Resultatredovisningen följer sedan den indelning som presenterats i verksamhetsområdets inledande tabell.

Figur 1 Resultatredovisningens indelning

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska resultatredovisningen främst ta upp hur verksamhetens prestationer har utvecklats sett till volymer och kostnader. ESV redovisar antalet prestationer när det är relevant, till exempel för avgiftssamråd och för utbildningar. Inom flertalet av ESV:s prestationer är det dock varken möjligt eller relevant att redovisa antalet prestationer. Då beskrivs prestationerna i löpande text istället.

För de flesta av ESV:s prestationstyper är det heller inte relevant att redovisa någon styckkostnad, eftersom prestationerna inom en prestationstyp ofta skiljer sig mycket åt i storlek och längd. Inom till exempel prestationstypen uppdrag skiljer sig prestationerna både vad gäller storlek och längd, men även på så sätt att det kan vara olika uppdrag mellan åren. Vi anser därför att styckkostnad skulle bli ett mycket svårtolkat mått, därför använder vi det bara för ett fåtal prestationstyper.

2.2 Resultatbedömning

2.2.1 Resultatredovisningen har fokus på prestationer och kvalitet

Som nämnts ovan ska resultatredovisningen främst ta upp hur verksamhetens prestationer har utvecklats sett till volym och kostnader. Att bara redovi-

sa volymer och kostnader är inte alltid tillräckligt – även annan resultatinformation är viktig. Bedömningar av kvalitet är ofta en väsentlig del av resultatredovisningen.

Kvalitet kan definieras och mätas på olika sätt. I sin allmänna betydelse är kvalitet detsamma som egenskaper hos ett objekt. En prestations kvalitet kan alltså anses vara god om den har egenskaper som överensstämmer med vissa värden, kriterier eller standarder. Det går också att göra kvalitetsbedömningar för de aktiviteter som skapar prestationer. Exempelvis kan en kvalitetsbedömning handla om hur avnämarna tycker sig ha blivit bemötta och hur lång tid olika saker har tagit.¹

Regeringen har i den förvaltningspolitiska propositionen lyft fram att det är viktigt att också ta med en bedömning av ”prestationernas kvalitet och medborgarnas uppfattning om dessa”² i resultatredovisningen. Vi väljer att översätta medborgare till användare eller kunder, vilket i ESV:s fall främst är myndigheter, regeringen eller Regeringskansliet.

2.2.2 ESV:s kriterier för resultatbedömningen

ESV redovisar en bedömning av resultatet för de verksamheter där det finns en extern bedömning, som är baserad på dokumenterade data och mätmetoder. Då redovisas också vilka indikatorer vi använt för att bedöma prestationernas kvalitet.

Det är främst kundundersökningar och uppföljningar av specifika uppdrag eller produkter som ligger till grund för vår resultatbedömning. Bedömningarna möjliggör en diskussion om myndighetens resultat och gör att ESV kan följa resultatutvecklingen över tid.

ESV använder en fyrgradig bedömningsskala för kvaliteten:

- A) Utmärkt
- B) Bra
- C) Godtagbart
- D) Ej godtagbart

Generellt anser ESV att ej godtagbara resultat (D) måste förbättras, att godtagbara resultat (C) bör

förbättras och att bra resultat (B) kan bli aktuella att förbättra. Utmärkta resultat (A) förbättras bara i undantagsfall.

Nedan anger vi hur resultaten för de olika sätten att följa upp verksamheten översätts till bedömningsskalan för kvalitet. Kriterierna används vid samtliga resultatbedömningar.

Bedömningsskala för kvalitet	NKI (helheten)	NKI (delfrågor)
A) Utmärkt	≥ 65	≥ 7,8
B) Bra	56–64	6,5–7,7
C) Godtagbart	46–55	5–6,4
D) Ej godtagbart	< 46	< 5

Bedömningsskala för kvalitet	Uppföljningsblankett	Kursutvärderingar
A) Utmärkt	≥ 7,8	≥ 4
B) Bra	6,5–7,7	3,5–3,9
C) Godtagbart	5–6,4	3–3,4
D) Ej godtagbart	< 5	< 3

Gränsvärdena för NKI i kundundersökningen utgår från den värdering leverantören av kundundersökningen gjort. Vi har själva bestämt nivåerna för uppföljningsblanketten och kursutvärderingarna.

Det är svårt att få en extern bedömning av kvaliteten för vissa delar av verksamheten. För de verksamheterna har vi därför inte gjort någon resultatbedömning.

Vi gör ingen samlad resultatbedömning per verksamhetsområde eftersom det är svårt att objektivt vikta de olika resultatbedömningarna mellan varandra. Därför görs resultatbedömningen främst för de prestationstyper där vi har tillräckligt underlag för att göra en bedömning. Inom vissa områden redovisas även resultatbedömningar som inte har en direkt koppling till prestationstyper men som vi anser är relevanta för bedömningen av myndigheten.

2.3 Ekonomi

2.3.1 Totala kostnader

ESV:s totala kostnader har ökat med knappt 7 miljoner kronor jämfört med föregående år.

¹ Se ESV:s handledning Resultatredovisning (ESV 2012:42).

² Prop. 2009/10:175 (s. 98).

Tabell 1 Totala kostnader (tkr)

	2013	2012	2011
Ekonomisk styrning	98 209	93 227	86 476
Prognoser	23 106	22 254	21 077
Informationssystemet			
Hermes	40 701	38 629	42 565
EU-revision	38 752	39 318	35 896
Tjänsteexport	10 147	10 532	6 092
Totala kostnader*	210 915	203 959	192 106

*Skillnaden mot totala kostnader i resultaträkningen förklaras av avgiften för ESV:s eget avgiftssamråd.

Inom Ekonomisk styrning har kostnaderna ökat med nästan 5 miljoner kronor jämfört med 2012. Det förklaras främst av att omfattningen av våra regeringsuppdrag och egeninitierade projekt ökat. Vidare förklaras ökningen av att ett IT-system har utvecklats under året. IT-systemet används bland annat för registrering av uppgifter om myndigheternas hyresavtal.

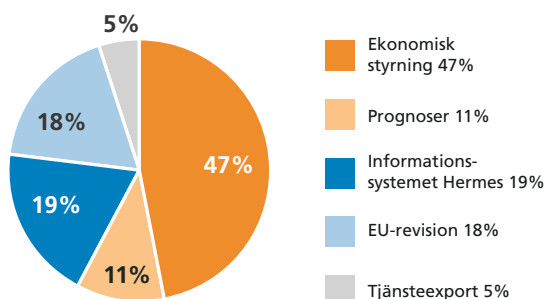
De ökade kostnaderna för verksamhetsområdet Prognoser förklaras av att vakanser tillsatts under året.

Inom verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes ökar kostnaderna främst på grund av ökade personalkostnader.

Kostnader för EU-revision minskar, vilket främst förklaras med att externa konsulter anlitas i lägre utsträckning än föregående år.

Hur ESV:s totala kostnader fördelar sig procentuellt mellan verksamhetsområdena framgår av figur 2.

Figur 2 Totala kostnader fördelade på respektive verksamhetsområde

2.3.2 Totala intäkter

Tabell 2 Totala intäkter per verksamhetsområde (tkr)

	2013	2012	2011
Ekonomisk styrning			
Anslag	60 524	59 394	51 210
Avgifter och andra intäkter än anslag	37 303	31 882	30 212
Summa	97 827	91 276	81 422
Prognoser			
Anslag	22 473	21 799	20 428
Avgifter och andra intäkter än anslag	672	473	540
Summa	23 146	22 271	20 968
Informationssystemet Hermes			
Anslag	39 416	37 790	38 925
Avgifter och andra intäkter än anslag	1 310	859	931
Summa	40 726	38 649	39 856
EU-revision			
Anslag	31 159	33 416	28 445
Avgifter och andra intäkter än anslag	7 623	5 926	7 461
Summa	38 782	39 341	35 906
Tjänsteexport			
Anslag	144	296	257
Avgifter och andra intäkter än anslag	9 995	9 769	4 728
Summa	10 139	10 064	4 985
Summa Anslag*	153 716	152 694	139 265
Summa Avgifter och andra intäkter än anslag**	56 904	48 908	43 872
Summa intäkter	210 620	201 602	183 136

*Skillnaden mellan intäkter av anslag och utgifter i anslagsredovisningen på 692 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad t. o. m. 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen.

**Inklusive bidrag och finansiella intäkter samt ESV:s egen avgift, avgiftssamrådsavgiften.

ESV:s totala intäkter har ökat med drygt 9 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det är främst avgifter och andra intäkter än anslag som ökar. Inom Ekonomisk styrning förklaras ökningen till största delen av de tillkommande uppdragen om E-SENS

och att följa upp realiserade ekonomiska nyttor från e-förvaltningsprojekt. Inom EU-revision har intäkter av bidrag för tekniskt stöd (TA-medel), som ESV får från myndigheter som förvaltar EU-medel, ökat mellan åren.

Tabell 3 Intäkter av anslag (tkr)

	2013	2012	2011
1:3 Verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen			
ap.1 Gemensamma delar Hermes	19 572	14 016	13 497
ap. 2.1 Finansiella kostnader	1 113	1 799	2 397
ap. 2.2 Grunduppdrag	5 033	9 157	8 752
ap. 2.3 Övriga uppdrag	5 704	3 727	5 021
ap.4 Statsredovisning, Hermes	7 777	9 000	9 207
ap.5 Transaktionsdatabas, Hermes	181	182	47
1:8 Ekonomi-styrningsverket			
ap.1 Ekonomi-styrningsverket förvaltning	107 739	107 577	95 129
ap.3 Myndighets-övergripande arbete inom ramen för samverkansuppdraget*	–	825	1 720
1:12 Riksgäldskontoret			
ap.3 Utvärdering av statens skuldförvaltning	291	–	–
2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse**			
ap.2 E-beställningar del till Ekonomi-styrningsverket	6 305	6 410	3 495
Totalt anslag***	153 716	152 694	139 265

* Anslagsposten avslutades under 2013.

** Anslag 2:6 benämndes 2011 anslag 1:17.

*** Skillnaden mellan intäkter av anslag och utgifter i anslagsredovisningen på 692 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad t.o.m. 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen.

Intäkter av anslag ökar med drygt 1 miljon kronor jämfört med föregående år. Förändringar under anslag 1:3 Verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen beror huvudsakligen på omdisponeringar mellan anslagsposter.

2.3.3 Kapitalförändring

Tabell 4 Kapitalförändring (tkr)

	2013	2012	2011
Årets kapitalförändring	–295	–2 357	–8 978
Balanserad kapitalförändring	–4 080	–1 723	6 700
Utgående myndighetskapital*	–4 375	–4 080	–2 278

*Utgående myndighetskapital 2011 har justerats med 555 tkr på grund av övergångseffekten vid införandet av intäktsmässig redovisning av avgifter och andra liknande ersättningar mot inkomsttitel.

Myndighetskapitalet har under 2013 minskat med ytterligare knappt 0,3 miljoner kronor.

Avgiftsområdet Ekonomisk styrning uppvisar en negativ kapitalförändring på knappt 1,8 miljoner kronor och består av underskott inom flera verksamheter: utbildning, regerings- och konsultuppdrag samt avgiftssamråd. Avgiftsområdet Administrativa system har en positiv kapitalförändring på knappt 1,5 miljoner kronor. Det beror på att två ramavtalsområden (e-handelstjänst och ekonomisystem) gått från ett upphandlingsskede till ett förvaltningssskede, vilket innebär att kostnaderna för dessa ramavtal minskar. Samtidigt ökar intäkterna beroende på att befintliga uppdragsaval fortsätter att gälla och nya ramavtal börjar generera intäkter.

ESV leder och samordnar införandet av e-beställningar i staten

– Under året har vi kunnat konstatera att många myndigheter är sena och risken är stor att alla inte hinner klart i tid, säger Mats Goffhé, ESV:s projektledare för regeringsuppdraget.

3 Verksamhetsområde Ekonomisk styrning

Uppgifter för verksamhetsområdet Ekonomisk styrning enligt instruktion och regleringsbrev

ESV ska utveckla och förvalta den ekonomiska styrningen av statlig verksamhet.

ESV ska bistå regeringen med det underlag regeringen behöver för att säkerställa att statsförvaltningen är effektiv och att den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

ESV ska utveckla och förvalta principer, regelverk och metoder för en effektiv ekonomisk styrning i staten.

ESV ska analysera och lämna information om den statliga ekonomin.

ESV ska inom sitt verksamhetsområde ge stöd till andra statliga myndigheter genom metoder, riktlinjer, utredningar, utbildning och rådgivning.

ESV får inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag åt andra statliga myndigheter.

ESV ska särskilt

- utveckla god redovisningssed i staten och ansvara för statsredovisningen,
- utveckla formerna för och dokumenten i den ekonomiska rapporteringen för såväl enskilda myndigheter som staten som helhet,
- utveckla och förvalta statlig redovisning, finansiell styrning och resultatstyrning,
- utveckla och förvalta samt samordna den statliga internrevisionen,
- utveckla och förvalta intern styrning och kontroll i staten,
- fastställa ekonomiadministrativa värden för varje myndighet,
- inom sitt verksamhetsområde säkerställa statsförvaltningens tillgång till ändamålsenliga administrativa system, med tillhörande stöd,

- samla in och tillhandahålla uppgifter om myndigheters köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor, byggentreprenader eller tjänster från andra än statliga myndigheter,
- samla in och tillhandahålla uppgifter om den statliga lokalförsörjningen samt följa upp uppgifterna,
- lämna yttrande om sådana hyresavtal som kräver regeringens medgivande, och
- svara för förvaltning och avveckling av lokaler efter beslut av regeringen i de fall där staten är hyresgäst men det inte finns någon myndighet som själv kan svara för avvecklingen.

Analysen av utfallet för statens budget ska vara integrerad med prognosverksamheten. Utfallet för statens budget ska löpande följas upp och analyseras. Utfall avseende utgifter för statens budget ska även redovisas realekonomiskt fördelade.

Myndigheten ska redovisa arbetet med att utveckla stödet för tillämpningen av 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i syfte att förbättra myndigheternas resultatredovisningar i de fall dessa avser effekter och kvalitet av genomförda prestationer.

3.1 Verksamhetsöversikt

Inom verksamhetsområdet Ekonomisk styrning bidrar ESV till en effektiv och ändamålsenlig ekonomisk styrning på alla nivåer i staten. Det gör vi genom att utveckla och förvalta statlig redovisning, finansiell styrning och resultatstyrning och genom att säkerställa statsförvaltningens tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva administrativa system.

ESV utvecklar och samordnar också den statliga internrevisionen och utvecklar och förvaltar intern styrning och kontroll i staten. Dessutom fastställer ESV ekonomiadministrativa värden för varje myndighet, för att löpande följa upp den ekonomiadmini-

nistrativa standarden inom staten. ESV ansvarar för statsredovisningen och gör analyser av den statsfinansiella utvecklingen. Den statliga ekonomin redovisas bland annat som resultat- och balansräkning, utfall på statens budget och i nationalräkenskapstermer. Vi lämnar även stöd till regeringen och myndigheterna inom lokalförsljningsområdet, bland annat genom analyser av lokalanvändning och lokal-kostnader i staten.

Verksamhetsområdet Ekonomisk styrning är indelat i sex prestationsområden: Resultatstyrning och finansiell styrning, Intern styrning och kontroll, Internrevision, E-handel och administrativa system, Statsredovisning och Statlig lokalförsljning. Prestationsområdena är därefter indelade i prestationstyperna Uppdrag, Egeninitierade projekt, Rådgivning och Regelförvaltning. Dock finns inte alla prestationstyper inom alla prestationsområden, till exempel inom Statsredovisning finns bara prestationstypen Uppdrag. Prestationstypen Egeninitierade projekt består av insatser som ESV initierat för att utveckla de uppgifter vi har enligt instruktionen och regleringsbrev.

Utöver detta finns det två prestationstyper: Utbildning och Remisser, som går över hela verksamhetsområdet Ekonomisk styrning.

Inom prestationsområdet Resultatstyrning och finansiell styrning har kostnaderna ökat för såväl Uppdrag som Egeninitierade projekt. Flera regeringsuppdrag har krävt stora resurser. Det gäller till exempel uppdrag om styrning av investeringar respektive avgifter, men även det fortsatta arbetet att anpassa de statliga redovisningsreglerna till internationella redovisningsstandarder. En annan stor insats är regeringsuppdraget om att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter. Bland de egeninitierade projekten finns projekt som handlar om att vidareutveckla resultatstyrningen och den verksamhetsanpassade styrningen på myndighetsnivå.

Kostnaderna för prestationsområdet Intern styrning och kontroll har fortsatt att minska, vilket är naturligt då arbetet med intern styrning och kontroll numera är relativt väl integrerat i den ordinarie verksamheten. Under 2012 hade ESV ett regeringsuppdrag inom prestationsområdet Internrevision,

som en följd av detta har vi under året genomfört en regelöversyn och tagit fram nya föreskrifter och allmänna råd. Det är den huvudsakliga förklaringen till de ökade kostnaderna för Rådgivning och Regelförvaltning, samtidigt som kostnaden för Uppdrag minskar.

Tabell 5 Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Ekonomisk styrning (tkr)

	2013	2012	2011
Resultatstyrning och finansiell styrning			
Uppdrag	15 429	12 596	10 295
Egeninitierade projekt	7 225	5 647	4 663
Rådgivning	8 144	7 902	8 793
Regelförvaltning	1 509	1 473	1 215
Summa	32 307	27 618	24 966
Intern styrning och kontroll			
Uppdrag	9	1 521	4 088
Egeninitierade projekt	82	42	31
Rådgivning	301	508	1 105
Regelförvaltning	0	0	2
Summa	392	2 071	5 226
Internrevision			
Uppdrag	2 269	3 122	1 607
Egeninitierade projekt	87	185	384
Rådgivning	357	123	160
Regelförvaltning	194	98	11
Summa	2 908	3 528	2 162
E-handel och administrativa system			
Uppdrag	25 257	23 595	23 918
Egeninitierade projekt	18	0	0
Rådgivning	303	0	0
Regelförvaltning	158	0	0
Summa	25 736	23 595	23 918
Statsredovisning			
Uppdrag	20 148	20 780	16 459
Summa	20 148	20 780	16 459
Statlig lokalförsljning			
Uppdrag	4 139	3 107	2 572
Summa	4 139	3 107	2 572
Utbildning	11 202	11 399	9 655
Remisser	1 377	1 129	1 518
Summa Ekonomisk styrning	98 209	93 227	86 476

Kostnaderna för prestationsområdet E-handel och administrativa system var 2013 något högre än under de närmast föregående åren. Det beror på att vi inom området haft ytterligare ett stort regeringsuppdrag, uppdraget att följa upp realiserade ekonomiska nyttor från e-förvaltningsprojekt.

Inom prestationsområdet Statsredovisning är kostnaderna i stort sett oförändrade, trots att uppdraget inom områdena Finansräkenskaper och Excessive Deficit Procedure (EDP) blir mer och mer omfattande. Det beror på att vi lägger mindre tid på andra delar inom området Statsredovisning.

Kostnaderna för prestationsområdet Statlig lokalförsörjning har ökat med drygt 1 miljon kronor jämfört med 2012. Det beror främst på att ett IT-system har utvecklats under året. IT-systemet används bland annat för registrering av uppgifter om myndigheternas hyresavtal.

3.2 Resultatstyrning och finansiell styrning

3.2.1 Uppdrag inom Resultatstyrning och finansiell styrning

Inom prestationstypen Uppdrag ingår både uppdrag ESV gör inom ramen för förvaltningsanslaget, samt bidrags- och avgiftsfinansierade insatser vi gör åt våra uppdragsgivare: regeringen, Regeringskansliet och myndigheterna.

EA-värderingen visar små förändringar över tiden

ESV rapporterade i april ekonomiadministrativa värden (EA-värden) för 199 myndigheter.³ De myndigheter som ingått i bedömningen är anslutna till den statliga redovisningsorganisationen.

EA-värdena är fastställda på en skala från AA till CC, där den första positionen kallas koncernvärde och den andra myndighetsvärde. Varje position kan anta något av värdena A, B eller C. Skalan är alltså niogradig.

Det högsta EA-värdet AA är fastställt för 126 myndigheter. Sju myndigheter har fått det lägsta EA-värdet C för koncern- eller myndighetsvärdet,

3 ESV 2013:19 Ekonomiadministrativa värden 2012 – Ekonomiadministrativ värdering av myndigheter.

det är fler myndigheter än förra året. Vid kvalitets-säkringen av de lämnade uppgifterna bedömer ESV att myndigheterna till viss del överskattar efterlevnaden av ekonomiadministrativa bestämmelser när det gäller myndighetsvärdet.

Totalt sett följer myndigheterna EA-bestämmelserna väl och det är små förändringar över tiden. De samlade koncern- och myndighetsvärdena är oförändrade 2012 jämfört med 2011.

ESV har haft 116 avgiftssamråd

Enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheterna varje år samråda med ESV om de avgifter de tar ut eller planerar att ta ut. Samråden är ett instrument för styrning och kontroll av avgiftsbelagd verksamhet i staten och syftar bland annat till att uppnå enhetliga principer i avgiftsättningen.

Tabell 6 Avgiftssamråd

	2013	2012	2011
Antal avslutade ärenden	116	107	130
Resursåtgång i timmar	1 204	1 024	1 117
Genomsnittlig handläggningstid i dagar	18	18	18
Kostnad (tkr)	1 505	1 293	1 397
Styckkostnad (tkr)	13,0	12,1	10,7

Under året har ESV avslutat 116 samråd. Det innebär en ökning med 9 ärenden jämfört med 2012. Den genomsnittliga handläggningstiden, från ankomstregistrering till expediering, var 18 dagar. Det är samma antal dagar som tidigare år och det håller sig inom de fyra veckor som anges i föreskrifterna till avgiftsförordningen. Vi fortsätter att göra ett negativt ekonomiskt resultat, vilket till viss del kan förklaras av personalomsättning och kompetensväxling.

Avgiftsrapporten visar 76 miljarder i avgiftsintäkter för staten

ESV publicerade den årliga rapporten om utvecklingen av den avgiftsbelagda verksamheten i staten i juni.⁴ För att ge användare möjlighet att göra egna beräkningar lades även för första gången tabeller i Excel-format ut på ESV:s webbplats. Totalt uppgick de statliga myndigheternas avgiftsintäkter till

4 ESV 2013:42 Avgifter 2012 – om avgiftsbelagd verksamhet i staten.

76 miljarder kronor, vilket är en liten minskning i jämförelse med föregående år. Av de totala avgifterna var 43 procent interna, alltså avgifter som betalas mellan myndigheter. 57 procent var externa avgifter som kom från andra aktörer – till exempel privatpersoner eller företag.

Avgifterna delas in i två kategorier: offentlighetsrättsliga avgifter (avgifter som tas ut för myndighetsutövning) och avgifter från uppdragsverksamhet. De offentlighetsrättsliga avgifterna uppgick till 15 miljarder kronor och avgifter från uppdragsverksamhet uppgick till 61 miljarder kronor. I uppdragsverksamheten disponerade myndigheterna 100 procent av avgiftsintäkterna medan de disponerade 50 procent av intäkterna från de offentlighetsrättsliga avgifterna. Avgiftsintäkter från tjänsteexport uppgick till 686 miljoner kronor.

ESV:s redovisningsråd har träffats fyra gånger

Enligt ESV:s instruktion ska det vid myndigheten finnas ett särskilt råd för redovisningsfrågor. Redovisningsrådet ska stödja ESV i utvecklingen av god redovisningssed i staten. Ordföranden och andra ledamöter utses av ESV på bestämd tid, ledamöterna består av personer från både statlig och privat sektor.

Under 2013 har redovisningsrådet sammanträtt fyra gånger, då de har diskuterat olika principiella frågor inom redovisningsområdet. ESV:s förslag till regelförändringar har också tagits upp, liksom arbetet med att anpassa de statliga redovisningsreglerna till internationella redovisningsstandarder. ESV tycker att rådets synpunkter är värdefulla och att det är positivt att det finns möjlighet att stämma av principiella frågor med företrädare både för den statliga och privata sektorn.

Vi anpassar de statliga redovisningsreglerna till internationella redovisningsstandarder

Ett av ESV:s uppdrag enligt regleringsbrevet var att bistå Regeringskansliet (Finansdepartementet) med arbetet att se över och vid behov anpassa de statliga redovisningsreglerna till internationella redovisningsstandarder.

Under 2012 hade ESV ett regeringsuppdrag att jämföra de statliga redovisningsreglerna med de internationella reglerna och hade i den rapport som

publicerades ett antal förslag till anpassning av det statliga regelverket.⁵ ESV har genomfört en del av dessa förslag under 2013 i form av nya regler (se vidare avsnitt 3.2.4). Det gäller till exempel nya krav på noter och tilläggsupplysningar samt tydlig uppdelning på lång- och kortfristiga fordringar och skulder i redovisningen.

ESV har också fortsatt att bevaka den utveckling som pågår inom EU. Man undersöker möjligheterna att införa gemensamma redovisningsregler för EU-länderna, så kallade EPSAS (European Public Sector Accounting Standards). ESV har deltagit i konferenser och en så kallad Task Force i oktober, som handlade om hur styrningen ska gå till vid ett införande av EPSAS. Under december tog vi även emot representanter från EU:s statistikorgan Eurostat för ett två dagar långt möte. Mötet anordnades som en del i en pilotstudie på förfrågan från Eurostat, eftersom man bland annat ville veta mer hur det gick till när Sverige övergick till bokföringsmässiga redovisningsprinciper och hur vår koncernredovisning görs idag. Under mötet deltog också representanter från Finansdepartementet, Pensionsmyndigheten och Kommunala redovisningsrådet, eftersom pilotstudien även omfattar socialförsäkrings- och kommunsektorn.

ESV föreslår tydligare styrning av offentlighetsrättsliga avgifter

ESV har enligt ett uppdrag i regleringsbrevet utrett hur de offentlighetsrättsliga avgifterna styrs och följs upp. Uppdraget gäller de offentlighetsrättsliga avgifter som redovisas mot inkomsttitel. Offentlighetsrättsliga avgifter är tvingande avgifter som myndigheterna i normalfallet inte får disponera. Dessa avgifter bestäms i många fall utifrån det ekonomiska målet full kostnadstäckning. Med det menar man att samtliga med verksamheten direkta eller indirekta kostnader på några års sikt ska täckas av avgiftsintäkter. Uppdraget avrapporterades i november.⁶

Av rapporten framgår att en del myndigheter har väsentliga avvikelser från målet om full kostnadstäckning. För att komma tillrätta med problemen

5 ESV 2012:40 Jämförelser med internationella redovisningsstandarder m.m. – Regeringsuppdrag.

6 ESV 2013:53 Styrning av offentlighetsrättsliga avgifter.

har vi tagit fram ett tiotal förslag som berör både regeringen, Regeringskansliet och myndigheterna. Förslagen handlar bland annat om att regeringen mer regelbundet bör ompröva avgifter i sina förordningar och förtydliga vilket ekonomiskt mål som ska gälla vid konflikt mellan regelverk och praxis. Andra förslag handlar bland annat om myndigheternas återrapportering i årsredovisningen och hur avgiftsbelagd verksamhet kan styras via regleringsbrev.

Statens investeringar i behov av bättre styrning

ESV har genomfört ett uppdrag om styrning av statens investeringar i enlighet med regleringsbrevet. Uppdraget avrapporterades i december.⁷ Enligt Årsredovisningen för staten 2012 var årets investeringar 47,5 miljarder kronor, de största investeringarna är vägar, järnvägar och försvarsmateriel. I uppdraget har vi dock utrett och lämnat förslag på hur redovisning, styrning och kontroll kan förbättras för alla investeringar som görs i staten.

Ett problem som upptäcktes under arbetet är att det är svårt att följa hela kedjan, från beslut om en investering till uppföljningen av den. Man får med andra ord ingen helhetsbild av hur mycket staten planerar att investera eller hur finansieringen ser ut.

Vi föreslår bland annat i rapporten att regeringen ska lämna investeringsplaner i budgetpropositionen, för alla så kallade samhällsinvesteringar. Samhällsinvesteringar är de investeringar som inte finansieras via den generella låneramen i Riksgäldskontoret, det vill säga där riksdagen särskilt beslutar om finansieringen. För att det ska vara möjligt att lämna investeringsplaner i budgetpropositionen måste myndigheterna lämna ett förslag till investeringsplan när de lämnar sina budgetunderlag. Dessutom föreslår vi att information om myndigheternas verksamhetsinvesteringar lämnas på ett mer strukturerat sätt i budgetunderlaget.

ESV har genomfört ett uppdrag om bemyndiganden

ESV har på uppdrag av regeringen gjort en uppföljning av systemet för bemyndiganden under anslaget

7 ESV 2013:59 En förbättrad redovisning styrning och kontroll av statens investeringar.

Regionala tillväxtåtgärder.⁸ I rapporten har vi tagit fram ett antal förslag på hur systemet kan förbättras, så att det blir väl anpassat till anslagna medel, de olika stödens utformning samt till det stora antalet beslutsfattare. Uppdraget genomfördes i samråd med berörda myndigheter och de regionala och kommunala självstyrelseorgan som använder systemet. Vi rapporterade uppdraget till regeringen i februari.⁹

ESV har genomfört ett uppdrag åt Försvarfastighetsutredningen

Utredningen Omstrukturerings av statens försvarsfastigheter gav ESV i uppdrag att belysa hur överlåtelse av Fortifikationsverkets fastigheter till ett statligt bolag påverkar statens budget. I uppdraget ingick också att beskriva vilka regler som gäller för överlåtelse av tillgångar och disposition av försäljningsinkomster. Vi skulle också belysa hur en ny modell skulle kunna se ut för att fastställa avkastningskrav på statens fastighetsförvaltning.¹⁰ ESV anser i rapporten till utredningen att en enhetlig finansieringsmodell och enhetliga redovisningsprinciper bör införas för statens fastigheter. Vidare anser ESV att det inte är lämpligt att ha ett avkastningskrav som utgår från nuvarande myndighetskapital för fastighetsförvaltande myndigheter.¹¹

ESV föreslår en förbättrad finansiell styrning av försvaret

För att förbättra den finansiella styrningen av försvaret föreslår ESV en uppdelning av anslaget för förbandsverksamhet och beredskap i anslagsposter. ESV föreslår att anslaget delas in i bland annat arméförband, marinförband och flygvapenförband samt en särskild anslagspost för Försvarsmaktens gemensamma administration. ESV har också flera förslag för att förbättra den finansiella styrningen och uppföljningen av försvarets materielförsörjning.

8 Regeringsbeslut N2012/1908/RT.

9 ESV 2013:18 Bemyndigandesystemet under anslaget – regionala tillväxtåtgärder.

10 ESV dnr 3.1-140/2013 och 3.1-162/2013.

11 ESV 2013:33 Överlåtelse av försvarsfastigheter och fastställande av avkastningskrav – underlag till Försvarfastighetsutredningen.

ESV har kommit fram till förslagen efter att ha utrett frågan på uppdrag av regeringen.¹² Uppdraget slutredovisades i oktober.¹³

ESV har tagit fram metodstöd till resultatanalyser

I regleringsbrevet fick ESV i uppdrag att ta fram ett underlag till stöd för resultatanalyser i Regeringskansliet. Uppdraget avrapporterades i april och innehöll en introduktion till olika begrepp inom resultatanalysområdet, en modell för resultatanalys samt vad man bör tänka på vid beställning av resultatanalyser.¹⁴ Uppdraget genomfördes i dialog med Regeringskansliet och skulle ge underlag för vidare bearbetning i Regeringskansliet.

Effektivare administration i staten som helhet

I maj fick ESV i uppdrag att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter. Uppdraget består av fyra olika delar.¹⁵ Under året har vi delrapporterat kartläggningen av egenregiverksamhet vid ett urval av myndigheter.¹⁶ Vi har även slutrapporterat arbetet med att vidareutveckla metodstödet för att jämföra egenregiverksamhet med köp av tjänster från Statens servicecenter.¹⁷ I januari 2014 lämnade vi även förslag till ytterligare åtgärder som bör vidtas för att stödja en ökad administrativ effektivisering av statsförvaltningen som helhet.¹⁸ Där förordade vi att det även i fortsättningen bör vara frivilligt att köpa tjänster av Statens servicecenter. Responderande delar av uppdraget rapporteras under 2014.

Vi hjälper myndigheter att utveckla den interna styrningen

ESV genomför varje år ett antal konsultuppdrag åt andra myndigheter. Uppdragen har exempelvis handlat om att utveckla processer för uppföljning och prognoser. Vi har under året genomfört uppdrag åt bland annat Boverket, Energimyndigheten,

Kriminalvården samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

3.2.2 Egeninitierade projekt

Vi har kartlagt myndigheternas internredovisning

Under året har vi genomfört en enkätundersökning till 200 myndigheter, för att få en bild av hur internredovisningen är upplagd och hur myndigheterna använder sig av den. Före sommaren skickade vi ut en sammanställning av undersökningens resultat till samtliga myndigheter som svarat på enkäten.¹⁹ Resultatet av undersökningen ska hjälpa oss att utarbeta det stöd som myndigheterna behöver om internredovisning.

Det stöd som efterfrågas mest enligt undersökningen är stöd för att utveckla och använda nyckeltal för uppföljning av verksamheten. Många önskade även hjälp med att ta fram metoder för fördelning av gemensamma kostnader och att skapa nätverk för små myndigheter.

Vi har också kartlagt myndigheternas resultatredovisning i årsredovisningen

Sedan de nya reglerna för resultatredovisningen började gälla 2009 har ESV följt hur de har tillämpats. Även under 2013 har vi studerat tillämpningen i ett urval av årsredovisningar för 2012. En viktig iakttagelse blev att samtliga myndigheter i studien hade redovisat enligt bestämmelsen om kostnader för prestationer. I årsredovisningarna för 2010 var det drygt 80 procent av myndigheterna som klarade det kravet.²⁰

ESV samordnar erfarenhetsutbyte inom systemsyn

ESV startade under 2012 ett projekt med syfte att utveckla styrningen av offentlig verksamhet utifrån ett systemsynsätt, tillsammans med Innovationsrådet.²¹ Efter att Innovationsrådet avslutat sitt uppdrag har ESV fortsatt att samordna erfarenhetsutbytet mellan myndigheterna i projektet. Under året

12 Regeringsbeslut 2013-06-05, Fö2013/1169/ESL.

13 ESV 2013:57 Finansiell styrning av försvaret.

14 ESV 2013:37 Resultatanalys.

15 Regeringsbeslut 2013-05-02, S2013/3452/SFÖ(delvis).

16 ESV dnr 3.2-591/2013.

17 ESV 2013:61 Vägledning – Jämförelse av egenregiverksamhet med köp av tjänster från Statens servicecenter.

18 ESV 2014:3 Åtgärder för att stödja en ökad administrativ effektivisering i statsförvaltningen som helhet.

19 ESV dnr 3.2-727/2013.

20 ESV dnr 3.2-118/2013.

21 ESV dnr 50-1399/2011.

har ESV arrangerat fyra möten för deltagarna i projektet. Deltagarna i projektet kommer från Migrationsverket, Försäkringskassan, Polismyndigheten i Gävleborgs län och Skatteverkets Mälardalsregion.

ESV fortsätter utvecklingsprogrammet för strategisk verksamhetsutveckling i samverkan med Arbetsgivarverket

Arbetsgivarverket och ESV har tillsammans utvecklat och genomfört ett program för ledningen vid tolv myndigheter.²² Genom att på ett konkret sätt visa hur arbetsgivarpolitiken och den ekonomiska styrningen kan integreras stödjer programmet deltagarna i att åstadkomma verksamhetsutveckling som leder till ökad effektivitet. Programmet vänder sig till myndigheter som har påbörjat ett strategiskt utvecklingsarbete och har en önskan att delta i en gemensam utvecklingsprocess tillsammans med andra myndigheter. Programmet består av fyra gemensamma träffar och mellan träffarna bedriver deltagarna ett utvecklingsarbete tillsammans med andra deltagare.

Samarbetet inleddes under 2012 och ett program genomfördes med start i december 2012 och avslut i maj 2013. En andra omgång med 12 nya myndigheter startades i november 2013 och kommer att slutföras i maj 2014.

3.2.3 Rådgivning inom Resultatstyrning och finansiell styrning

Inom prestationstypen Rådgivning ingår insatser som aktivt stödjer myndigheter och Regeringskansliet att utveckla ekonomistyrningen i staten. Rådgivningen sker i huvudsak per telefon och e-post, via handledningar och genom att vi deltar i referensgrupper och kommittéer. Vi tillhandahåller även frågor och svar för de vanligaste redovisningsfrågorna på vår webbplats. Ibland har vi också rådgivande möten med myndigheter. Rådgivningen är avgiftsfri.

Handledningar om uppbörd och bemyndiganden publicerade

Under året har ESV publicerat två handledningar inom områdena uppbörd och bemyndiganden.

Handledningen om uppbördsverksamhet är en uppdatering av en handledning om uppbörd från

22 ESV dnr 3.5.3-800/2013.

2000. Den handlar om redovisning av skatteintäkter och andra intäkter som inte disponeras av myndigheten. Den behandlar bland annat grundläggande bestämmelser om inkomster, strukturen på statens budget och bokföring och redovisning av uppbörd. Ett nytt avsnitt beskriver hanteringen av periodiserade skatteintäkter i Årsredovisningen för staten.²³

ESV får många frågor om beställningsbemyndiganden och bestämmelserna om vilka åtaganden som myndigheter kan göra i den löpande verksamheten. Därför tog vi fram en ny handledning om detta.²⁴ Handledningen tar upp när myndigheter måste ha ett beställningsbemyndigande, hur sådana bemyndiganden ska redovisas i årsredovisningen och budgetunderlaget samt vilka åtaganden som myndigheter kan göra utan ett särskilt bemyndigande.

ESV har arrangerat myndighetsträffar om ekonomisk redovisning och finansiering

ESV har under året arrangerat fyra träffar med myndigheter som har likartad verksamhet.²⁵ Syftet med träffarna har varit att informera om vår verksamhet och berätta om vad vi kan erbjuda i form av råd och stöd inom områdena redovisning och finansiering, men även att få information från myndigheterna om deras verksamheter och vilka frågor och problem som är aktuella för dem. Det har också varit ett tillfälle för myndigheterna att träffa varandra och utbyta erfarenheter.

Till mötena har vi bjudit in och träffat flera länsstyrelser, universitet och högskolor, museer och ett antal myndigheter med stora transfereringar såsom Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Arbetsförmedlingen.

ESV har träffat myndigheter för att diskutera resultatredovisning

Som tidigare år har ett antal myndigheter sökt upp och träffat ESV för att ställa frågor om tillämpningen av regelverket för resultatredovisningen i årsredovisningen. År 2010, det vill säga andra året efter att de

23 ESV 2013:55 Handledning – Uppbördsverksamhet – Redovisning av skatteintäkter och andra intäkter som inte disponeras av myndigheten.

24 ESV 2013: 52 Handledning – Beställningsbemyndiganden och åtaganden i den löpande verksamheten.

25 ESV dnr 3.1-76/2014.

ändrade reglerna hade börjat gälla, deltog ESV vid ett tiotal sådana möten. Under 2013 deltog vi vid fyra sådana möten.²⁶ Att det har blivit färre myndigheter som har kontaktat ESV i dessa ärenden beror sannolikt på myndigheternas egna omställnings- och läroprocesser, men också ESV:s uppdaterade handledning om resultatredovisning²⁷ och det nätverk om resultatredovisning som ESV startade hösten 2012.

Under året har ESV genomfört två nätverksträffar, en gång på våren och en gång på hösten. Vid båda tillfällena deltog drygt 100 personer. Nätverket syftar till att hjälpa myndigheterna att utveckla resultatredovisningen i sina årsredovisningar. Under träffarna har vi bland annat behandlat myndigheternas erfarenheter av arbetet med årsredovisningarna och de största utmaningarna för att förbättra resultatredovisningen.

Rådgivningen via telefon och e-post har minskat

ESV har under året besvarat frågor om redovisning, finansiering och resultatstyrning via telefon och e-post. Omfattningen har under 2013 varit 4 386 timmar jämfört med 2012 då det var 5 059 timmar. Det är en minskning för första gången på flera år. Minskningen kan till viss del förklaras av minskad rådgivning till kommittéer. Även antalet frågor om resultatredovisningsdelen i årsredovisningen har minskat, vilket kan ha ett samband med ESV:s övriga satsningar på det området.

Frågorna är av olika karaktär. Liksom tidigare år ställs många frågor från myndigheterna om till exempel redovisning av anläggningstillgångar, men även frågor om bidrag och moms är vanligt förekommande.

3.2.4 Regelförvaltning inom Resultatstyrning och finansiell styrning

Årlig regelöversyn avslutades i oktober

Varje år ser vi över och gör en del ändringar i de förordningar och föreskrifter ESV ansvarar för. Årets

regelöversyn avslutades i oktober och den har resulterat i flera förändringar, där de viktigaste gäller förordningen om årsredovisning och budgetunderlag²⁸. Vi ställer bland annat krav på fler noter och tilläggsupplysningar i myndigheternas årsredovisningar. Det gör vi för att få bättre information till årsredovisningen för staten och i myndigheternas egna årsredovisningar, men också för att det ligger i linje med internationella standarder. Flertalet förändringar föreslog vi redan i regeringsuppdraget som vi lämnade 2012, där vi jämförde svenska redovisningsregler som tillämpas i årsredovisningen för staten med de internationella redovisningsstandarderna enligt IPSAS och IFRS.²⁹

Ytterligare förändringar som rör förordningen om årsredovisning och budgetunderlag är att myndigheter som har EU-bidrag behöver specificera sina fordringar och skulder på ett tydligare sätt, så att det framgår om fordringen eller skulden är till EU.

Vi gör också ändringar kopplade till förordningen om myndigheters bokföring.³⁰ Vi ställer numera tydligare krav på kvalitet i de uppgifter om kostnader och intäkter samt fordran och skulder som rapporteras varje kvartal.

Slutligen beslutade vi om förändringar av inrapporteringskoder som har kopplingar till en del av ändringarna som rör förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Förändringarna syftar till att vi ska få bättre information till årsredovisningen för staten och andra produkter som ESV tar fram.

En del av ESV:s uppdrag är att underlätta för myndigheter att använda det statliga ekonomiadministrativa regelverket. De mest relevanta delarna i regelverket finns i EA-boken. ESV ger årligen ut en tryckt version av EA-boken som uppdaterats med de ändringar som beslutats under året. På ESV:s webbplats finns även en elektronisk version, som uppdateras varje halvår.

26 Under åren 2011 och 2012, i samband med rapporten *Prestationer, volymer och kostnader (ESV 2012:27)*, genomförde ESV även flera uppsökande möten om resultatredovisningen i myndigheternas årsredovisningar.
27 ESV 2012:42 Resultatredovisning.

28 Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

29 ESV 2012:40 Jämförelser med internationella redovisningsstandarder m.m.

30 Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

3.3 Intern styrning och kontroll

3.3.1 Egeninitierade projekt inom Intern styrning och kontroll

ESV har följt upp hur de myndigheter som omfattas av förordningen om intern styrning och kontroll³¹ har bedömt sin interna styrning och kontroll i samband med att de undertecknat årsredovisningen. Arbetet sammanfattades i en rapport.³²

Genomgången visar bland annat att alla myndigheter som omfattas av bestämmelserna om intern styrning och kontroll har lämnat en bedömning av sin interna styrning och kontroll i anslutning till underskriften i årsredovisningen. Vi kan också konstatera att de flesta myndigheterna har bedömt att den interna styrningen och kontrollen är betryggande, bara tio myndigheter har redovisat brister. Det är fortfarande en större andel styrelsemyndigheter (86 procent) som bedömer att den interna styrningen och kontrollen är betryggande än enrådgivningsmyndigheter (83 procent). Skillnaden är dock mindre än föregående år.

3.3.2 Rådgivning inom Intern styrning och kontroll

ESV har under året besvarat frågor från myndigheter om tolkning av regelverken för intern styrning och kontroll. De svar vi lämnat har publicerats på vår webbplats för att på så sätt göras tillgängliga för myndigheter och andra.³³

De frågor vi svarat på berör bland annat frågan om bedömningen av den interna styrningen och kontrollen enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Vi har också utrett skillnaden mellan begreppen risk och brist.

3.4 Internrevision

3.4.1 Uppdrag inom internrevision

Årlig rapport om den statliga internrevisionen visar god regelefterlevnad

I enlighet med rapporteringskraven i ESV:s instruktion har vi lämnat en särskild rapport om den statliga internrevisionen till regeringen.³⁴

Rapporten bygger till stor del på enkätsvar som internrevisionsmyndigheterna årligen lämnar till ESV. I rapporten konstaterar vi att myndigheternas regelefterlevnad av internrevisionsförordningen, föreskrifterna och de allmänna råden är god. Vi ser bara små förändringar jämfört med tidigare år.

I rapporten redovisar vi statistik över internrevisionens resurser vid myndigheterna. Ett ökat antal myndigheter har ensamrevisor, en tendens som hållit i sig under de senaste åren. Vi ser en risk att internrevisionsfunktionerna tappar kompetens när internrevisorerna går i pension, den risken är särskilt stor när myndigheten har en ensamrevisor. I rapporten lyfter vi fram vikten av samverkan mellan myndigheter med internrevisionsfunktioner, vilket är särskilt angeläget för just ensamrevisorerna.

Regelbundna möten i ESV:s internrevisionsråd

Enligt ESV:s instruktion ska det vid myndigheten finnas ett internrevisionsråd. Internrevisionsrådet ska stödja ESV i utvecklingen av den statliga internrevisionen. Internrevisionsrådet har hållit tre möten under året. Centrala frågor vid mötena var förändringar i ESV:s arbete med internrevisionsfrågor, utifrån förändringsförslagen vi redovisade i slutrapporten till ett regeringsuppdrag vi genomförde under 2012.³⁵ En del i detta är förändringarna av föreskrifter och allmänna råd till internrevisionsförordningen, som även de har behandlats i internrevisionsrådet. Andra frågor som tagits upp har varit innehållet i den årliga regeringsrapporten om den statliga internrevisionen, som ska lämnas 2014.

31 Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll.

32 ESV 2013:44 Säkerställd intern styrning och kontroll 2013 – Myndigheternas redovisning i årsredovisningarna för 2012.

33 ESV dnr 3.9-624/2013.

34 ESV 2013:22 Ekonomistyrningsverkets årliga rapport 2013 om den statliga internrevisionen.

35 ESV 2012:48 Om internrevision.

3.4.2 Egeninitierade projekt inom Internrevision

Vi har anordnat två nätverksträffar med sammanlagt 24 deltagare. Nätverksträffarna ger internrevisorerna möjlighet till erfarenhetsutbyte. De ger också ESV insikt i frågor och problemområden som vi bör arbeta med. Frågor som nätverket behandlat var bland annat regeringsuppdraget om internrevisionsförordningen, Riksrevisionens rapport om statliga myndigheters skydd mot korruption och ESV:s årliga rapport om den statliga internrevisionen.

3.4.3 Rådgivning inom Internrevision

ESV har under året gett löpande rådgivning till myndigheter som hört av sig via e-post och telefon.

Vi har också tagit fram en handledning under året: Statlig internrevision för myndighetsledningar. Handledningen handlar bland annat om varför myndigheter ska ha internrevision, samarbetet mellan myndighetsledning och internrevisionschef, vad internrevision är och vad internrevisionen gör. Handledningen publicerades i januari 2014.³⁶

3.4.4 Regelförvaltning inom Internrevision

ESV beslutade i december om ändrade föreskrifter till internrevisionsförordningen.³⁷ Det är den mest omfattande ändringen som skett sedan den nuvarande förordningen trädde i kraft. Vi minskade antalet föreskrifter och allmänna råd till internrevisionsförordningen. Förändringen syftar till att tydliggöra myndighetsledningens ansvar att styra sin internrevision. De ändrade föreskrifterna markerar starten på den förändring av den statliga internrevisionen som regeringen gav oss i uppdrag att utreda 2012.

3.5 E-handel och administrativa system

3.5.1 Uppdrag inom e-handel och administrativa system

ESV arbetar med e-handel

ESV har sedan 2009 regeringens uppdrag att leda och samordna statens införande av e-beställningar.³⁸

³⁶ ESV 2014:1 Statlig internrevision för myndighetsledningar.

³⁷ ESV dnr 3.3-747/2013.

³⁸ Regeringsbeslut 2009-06-16, Fi2007/9783.

I en rapport till regeringen i september sammanfattade vi statusen i införandet, där många myndigheter är sena. Vi gav förslag på åtgärder och vilket fortsatt arbete vi ser som nödvändigt för att de kort- och långsiktiga målen med införandet av e-beställningar ska uppnås. Några nödvändiga åtgärder som nämndes var att regeringen behövde fatta beslut om förordningskrav för myndigheterna i etapp 2 och att ESV bör fortsätta arbeta med införandestöd och leverantörsanslutning. ESV angav också att det är viktigt att myndigheterna sätter av resurser och prioriterar arbetet, säkerställer att man har IT-stöd som klarar krav på e-handelsstandarder och att man börjar arbeta strategiskt med inköpsfrågor.³⁹

Under året har vi intensifierat arbetet med att ta kontakt med statens leverantörer för att få dem att ansluta sig till myndigheternas e-handelstjänster. På så sätt vill vi underlätta myndigheternas leverantörsanslutningar.

ESV har genomfört flera utbildningar, erfarenhetsutbyten och informationsseminarier om e-handel under året. Vi har kontinuerligt uppdaterat vår webbplats med information och stödmaterial till myndigheterna.

I samarbetet Single Face To Industry (SFTI) arbetar ESV tillsammans med Sveriges kommuner och Landsting (SKL) samt Kammarkollegiet med rekommendationer och stöd om gemensamma standarder för e-handel. SFTI ger råd och stöd till myndigheter, varu- och tjänsteleverantörer och IT-företag som arbetar med e-handel. Under året har ESV tillsammans med SKL och Kammarkollegiet tagit fram en handledning om elektroniska beställningar av tjänster.

Under året har ESV fortsatt sprida kunskap om Pan European Public Procurement Online (PEPPOL). PEPPOL underlättar bland annat elektronisk handel i Sverige och Europa genom att erbjuda ett nätverk där köpare och säljare lätt kan hitta varandra och utbyta affärsmeddelanden. Förvaltningsorganisationen för PEPPOL kallas OPEN-PEPPOL. ESV är en av organisationens medlemmar och en av de PEPPOL-myndigheter som regeringen har gett i uppdrag att ansvara för att vidareut-

³⁹ ESV dnr 3.2-1024/2013.

veckla och förvalta PEPPOL.⁴⁰ Det innebär att ESV ansvarar för avtalsfrågor, informationsspridning och stöd för de tjänsteleverantörer som vill bli aktörer i PEPPOL.

ESV deltar aktivt i OPENPEPPOL, bland annat inom e-handelsområdet. Under året har PEPPOL:s specifikationer och rutiner uppdaterats, ett arbete som är koordinerat med SFTI. Vi bedömer att det leder till att användningen av PEPPOL kommer att öka i Sverige, vilket underlättar för internationella varu- och tjänsteleverantörer, som då behöver ha stöd för färre e-handelsstandarder än tidigare. Allt fler länder och operatörer väljer att ansluta sig till PEPPOL och antalet medlemmar är nu uppe i ett årtial. Vi har delrapporterat arbetet till regeringen.⁴¹

ESV fick under året regeringsuppdraget att leda och samordna det svenska deltagandet i EU-projektet E-SENS.⁴² E-SENS är ett EU-projekt som ska bidra till att öka tillgången till offentliga tjänster. Målet med E-SENS och det svenska deltagandet är att inom pilotområdena för elektroniska inköp, e-hälsa och registrering av företag visa att vi kan ha en gemensam infrastruktur i Europa för bland annat transport av meddelanden och elektronisk legitimering. E-SENS bygger vidare på den redan utvecklade infrastrukturen som tagits fram i ett antal EU-projekt.

Inom ramen för regeringsuppdraget har ESV till exempel bidragit till att utforma ramverk för kravfångst och pilotbeskrivningar, definiera de byggstenar som ska utgöra basen för kommande lösningar och etablera ett nordiskt samarbete inom E-SENS. ESV har också etablerat ett samarbete med svenska intressenter, myndigheter och organisationer, som i framtiden kan komma att dra nytta av E-SENS. I december lämnade vi in en delrapport om uppdraget till regeringen.⁴³

ESV har rapporterat ett regeringsuppdrag om uppföljning av effekter

I juni fick ESV i uppdrag från regeringen att följa upp de ekonomiska nyttor som statliga myndigheter förverkligat till följd av att de infört e-faktura,

e-beställningar, e-legitimation och säker myndighetsgemensam meddelandeförmedling (Mina meddelanden).⁴⁴ Projekten ska förenkla för myndigheterna och medborgarna, men förhoppningen är också att man ska spara skattepengar.

Vi har tagit fram en modell som myndigheterna och regeringen kan använda för att följa upp nyttor från gemensamma e-förvaltningsprojekt. Modellen innehåller en process för uppföljning och den beskriver vilket ansvar olika aktörer har. Modellen innehåller också en struktur för att beskriva och följa upp vilka nyttor man vill uppnå med projekten. Uppdraget redovisades till regeringen i januari 2014.⁴⁵

ESV upphandlar och förvaltar administrativa system

ESV har enligt sin instruktion till uppgift att säkerställa statsförvaltningens tillgång till ändamålsenliga administrativa system med tillhörande stöd. Vi löser uppgiften bland annat genom att upphandla och förvalta statliga ramavtal.

De statliga ramavtalen för ekonomisystem med KMD Sverige HB och Unit4 Agresso AB⁴⁶ gick att avropa från maj.⁴⁷

Under första kvartalet avbröt ESV upphandlingen av personalsystem eftersom inget anbud som lämnades var komplett. ESV gjorde små förändringar i förfrågningsunderlaget och gick sedan ut med det igen. Upphandlingen överprövades, men ESV fick rätt i förvaltningsdomstolen och i slutet av året tecknade vi statligt ramavtal för personalsystem med Evry HR Solutions AB,⁴⁸ som beräknas vara avropbart till sommaren 2014.

Även upphandlingen av beslutsstöds- och budgetsystem (BI) avbröts i början av året eftersom det inte kom in några anbud. Efter vissa förändringar i förfrågningsunderlaget påbörjade vi upphandlingen igen. Även denna upphandling har överprövats till förvaltningsdomstolen och i denna överprövning väntar vi fortfarande på förvaltningsrättens dom.

ESV har även genomfört en upphandling av leve-

40 Regeringsbeslut 2012-08-30, S2012/4580/RU (delvis).

41 ESV 2013:27 Delrapport PEPPOL.

42 Regeringsbeslut 2013-03-14, N2012/5930/ITP.

43 ESV 2013:60 Delrapport E-SENS 2013.

44 Regeringsbeslut 2013-03-14, N2012/5930/ITP.

45 ESV 2014:2 Uppföljning av ekonomiska nyttor från e-förvaltningsprojekt.

46 ESV dnr 45-1153/2012, 45-1154/2012.

47 ESV dnr 18-311/2012.

48 ESV dnr 7.1-1031/2013.

rantörsoberoende konsulter, som även den blivit överprövad. I januari 2014 gav förvaltningsdomstolen ESV rätt i målet.

3.5.2 Rådgivning inom E-handel och administrativa system

Rådgivningen sker i huvudsak per telefon och e-post, och genom att lägga ut frågor och svar på ESV:s webbplats.

Frågorna som har kommit in för området e-handel har under 2013 ändrat karaktär. Från att tidigare varit fokuserade på avtal om e-handel och e-faktura har frågorna nu handlat mer om att få tips på hur köpsverksamheten ska organiseras och få stöd för att uppfylla de krav som ESV ställer på myndigheterna inom området e-handel.⁴⁹

Inom området administrativa system kom det under 2013 in många frågor kopplade till de nya ramavtalen för ekonomisystem. De flesta frågor har handlat om hur avropen ska genomföras och vad som ingår i avtalen. Det kom även en del frågor om befintliga avtal som är på väg att löpa ut och myndigheterna efterfrågade då ESV:s stöd för att ersätta de gamla avtalen med nya.⁵⁰

Lanseringsmöten informerar myndigheterna om ramavtal

Under året har ESV informerat om våra administrativa system med tillhörande stöd. ESV har genomfört fem lanseringsmöten för att informera myndigheterna om ramavtalen inför ett avrop från något av ramavtalen. Fokus har främst varit på ekonomisystem. En övervägande majoritet av deltagarna på lanseringsmötena är nöjda eller mycket nöjda med mötena som helhet.

3.5.3 Regelförvaltning inom E-handel och administrativa system

Under året har vi beslutat om mindre ändringar och förtydliganden av de befintliga föreskrifterna om e-handel. Vi har också hanterat ett antal dispensansökningar. Myndigheterna har haft en hel del frågor om innebörden i reglerna om att hantera beställningar elektroniskt.

49 ESV dnr 3.1-4/2013.

50 ESV dnr 7.5-5/2013.

3.6 Statsredovisning

Prestationsområdet omfattar uppdragen Uppföljning av statens budget, Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. samt Finansstatistik. ESV bidrar till kontroll över statens finanser genom den information vi tar fram inom området Statsredovisning. Informationen ger också underlag till beslut om den ekonomiska politiken.

3.6.1 Uppdrag inom Statsredovisning

ESV har följt upp statens budget

ESV följer upp och redovisar utfallet på statens budget och ålderspensionssystemet månadsvis, som stöd för regeringens kontroll av budgeten och utgiftstaket. Varje år tar ESV fram publikationen Utfallet för statens budget, som efter beredning i Regeringskansliet är en del i regeringens årsredovisning för staten, som lämnas till riksdagen. ESV har redovisat Utfallet för statens budget för 2012 enligt plan.⁵¹

Vi tar även fram Tidsserier över statens budget med mera som officiell statistik. Det omfattar, förutom budgetutfallet, bland annat realekonomisk fördelning av budgetutfallet i olika skärningar och uppgifter ur resultat- och balansräkningen.⁵²

Under året har ESV i samarbete med Finansdepartementet arbetat med frågorna om så kallade budgetvärden, i enlighet med ett uppdrag i regleringsbrevet. Uppdraget syftar till att säkerställa korrekt redovisning av tillgängliga medel och överföringsbelopp, på budgetens anslag.

ESV följer varje månad upp och analyserar den föregående månadens utfall på statens budget, och lämnar utfallsanalysen till regeringen.⁵³ Därefter publicerar vi utfallet på ESV:s webbplats.

Enligt uppdrag i regleringsbrevet har ESV redovisat budgetens utfall realekonomiskt. Vi har också levererat årliga datafiler som underlag för Regeringskansliets ekonomiska analys och pris- och löneomräkning av anslag.⁵⁴ Vi har även underhållit strukturer och beslutat om inkomstitlar för löpan-

51 ESV 2013:23 Utfallet för statens budget - del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2012.

52 ESV 2013:38 Tidsserier, statens budget m.m. 2012.

53 ESV dnr 5.2-86/2014.

54 ESV dnr 9.1-140/2014.

de redovisning av skatter⁵⁵ och levererat utfall i den aktuella anslagsstrukturen⁵⁶, i enlighet med uppdrag i regleringsbrevet.

ESV fick i regleringsbrevet också ett särskilt uppdrag om statens budget. Uppdraget var att leverera sammanställda data om statens budget (utfall av inkomster och utgifter). Vi levererade det i oktober.⁵⁷

Vi har lämnat resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m. m. för staten

Det underlag till årsredovisning för staten som ESV varje år lämnar till regeringen består av två huvuddelar. Den ena är rapporten Utfallet för statens budget som beskrivs ovan. Den andra är rapporten Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m. m. Denna andra rapport bildar efter beredning i Regeringskansliet kapitlet Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys i regeringens årsredovisning för staten, men även hela eller delar av kapitlet Utveckling av statsskulden, Nationellt intygande och avgifter till och bidrag från EU. Vi lämnade rapporten till regeringen enligt plan.⁵⁸ Underlagen från myndigheterna höll, så som de har gjort under ett antal år, god kvalitet. Bland annat var antalet motparts differenser fortsatt lågt. ESV har gått igenom processer och uppdaterat rutiner för att säkerställa hög kvalitet.

För att öka kvaliteten i redovisningen, utvecklade ESV under året redovisningsreglerna i form av föreskrifter och allmänna råd, läs mer om detta i avsnitt 3.2.4.

Riksrevisionen granskar årsredovisningen för staten, inklusive utfallet för statens budget, som lämnas av regeringen till riksdagen. En stor del av granskningen genomförs på plats hos ESV som tar fram underlagen. Riksrevisionens bedömning var att redovisningen i allt väsentligt uppfyller budgetlagens krav. Granskningen visade dock att det finns möjlighet till förbättringar. Framför allt finns behov av förtydliganden och vidareutveckling av redovis-

ningen med syfte att öka transparensen och därmed möjligheten till uppföljning.

Riksrevisionen valde även för årsredovisningen 2012 att begränsa uttalandet till att årsredovisningen är upprättad enligt budgetlagen och inte göra ett uttalande om att årsredovisningen ger en rättvisande bild. För ett sådant uttalande krävs enligt revisionens bedömning att den finansiella rapporteringen har upprättats enligt ett ramverk som har som syfte att uppnå en rättvisande bild. Riksrevisionen poängterade vidare vikten av att den statliga redovisningen utvecklas och anpassas till internationell standard. Under 2013 har ESV haft ett fortsatt regeringsuppdrag att anpassa de statliga redovisningsprinciperna efter internationell standard (se avsnitt 3.2.1).

ESV tar fram finansstatistik

ESV tar fram underlag till statens finansiella sparande i nationalräkenskaperna, de levereras till SCB varje kvartal.⁵⁹

ESV tar även fram uppgifter till Excessive Deficit Procedure (EDP) för den statliga sektorn. Det innebär att vi analyserar skillnaden mellan budgetsaldot och det finansiella sparandet i nationalräkenskaperna, men också att vi lämnar specifikationer och tilläggsinformation till många poster. Dessa uppgifter går till Eurostat via SCB. ESV lämnar dessutom snabbstatistik efter första halvåret och ett reviderat utfall för 2012 till SCB enligt en överenskommen leveransplan. ESV har även genomfört två rapporteringsomgångar i EDP, i mars och september, och besvarat frågor från Eurostat i samband med detta.⁶⁰

Utvecklingsarbetet inom finansstatistikområdet har varit fortsatt omfattande. Sedan Eurostat lämnat viss kritik mot Sveriges redovisning enligt EDP, fick ESV och SCB i slutet av 2010 tillsammans i uppdrag av regeringen att utveckla underlag för finansräkenskaper för staten via ESV.⁶¹ Syftet är att de olika redovisningarna ska hänga ihop på ett mer fullständigt sätt, vilket ska höja kvaliteten i nationalräkenskaperna men även säkerställa att Sverige på ett bättre sätt kan ta fram de uppgifter som krävs inom EDP.⁶²

Hittills har ESV tagit fram underlag för de reala

55 ESV dnr 3.1-120/2013.

56 ESV dnr 5.3-334/2013.

57 ESV dnr 5.4-145/2014.

58 ESV 2013:24 Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m. m. – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2012.

59 ESV dnr 5.1-619/2013.

60 ESV dnr 5.1-147/2014.

61 Regeringsbeslut 2010-12-16, Fi2010/5690.

62 ESV dnr 5.1-146/2014.

räkenskaperna för den statliga sektorn i nationalräkenskaperna, grundat på de statliga myndigheters inrapporterade ekonomiska utfall. SCB har tagit fram de finansiella räkenskaperna med andra källor. ESV ska i fortsättningen ta fram underlag även för finansräkenskaperna.

Utöver arbetet med finansräkenskaper har ESV deltagit i det fortsatta utvecklingsarbetet med EDP. Det har vi bland annat gjort i den särskilda styrgrupp som finns för att säkerställa att EDP-arbetet utvecklas i enlighet med Eurostats behov och krav. Under året har vi åtgärdat åtgärds punkterna från ett så kallad dialogue visit från Eurostat i juni 2013. För några av punkterna krävs ytterligare arbete under 2014. För att förbättra förutsättningarna att klara kraven från Eurostat har ESV även under 2013 deltagit i olika arbetsgrupper (Financial Accounts Working Group, FAWG) i Luxemburg där deltagarna diskuterar utveckling av regelverket och dess tillämpning.

Inkomstliggaren uppdaterades

Inkomstliggaren är en dokumentation över de bestämmelser som gäller för varje inkomsttitel. En uppdaterad utgåva publicerades på ESV:s webbplats i mars.⁶³

3.7 Statlig lokalförsörjning

3.7.1 Uppdrag inom Statlig lokalförsörjning

ESV lämnade i januari underlag till regeringen för prisomräkning av lokalkostnadsdelen i anslagsbaserna för budgetåret 2014, samt ett reviderat underlag för 2013.⁶⁴ Beräkningarna baseras på vår databas med information om statliga myndigheters hyresavtal. Under 2013 uppdaterades databasen med 1 537 nya avtal.

För att en myndighet ska kunna skriva hyresavtal med en löptid längre än sex år (tio år inom universitets- och högskoleområdet) krävs att regeringen godkänner hyrestiden och att myndigheten dessförinnan inhämtat ESV:s yttrande. Under 2013 lämnade ESV 26 yttranden över sammanlagt 35 hyresavtal. Något mindre än hälften av yttrandena har lämnats inom två veckor.

ESV:s webbplats ger information som ska underlätta för myndigheterna att anskaffa ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Där finns bland annat beskrivningar av lokalplanering, hyresjuridik och en sammanställning från 2009 av hur lokalhyror och areor har utvecklats för olika myndighetsgrupper. Informationen gör det möjligt för den enskilda myndigheten att jämföra utvecklingen av de egna lokalerna med utvecklingen för den grupp man tillhör. Det kan ge indikationer på hur väl lokalförsörjningsfrågorna har hanterats. På webbplatsen finns även uppgifter om myndigheternas hyresavtal, vi uppdaterar informationen fyra gånger per år.

ESV har också ansvar för att förvalta och utveckla lokaler om regeringen beslutar om detta. För närvarande omfattar förvaltningen endast ett avtal mellan staten och Västerbottens läns landsting om lokaler som disponeras av Umeå universitet. De inkomster som följer av avtalet redovisas på inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet.

ESV:s utredning visar att myndigheter vill vara placerade i centrala Stockholm

ESV fick i november 2012 ett uppdrag från regeringen om statens lokalförsörjning. Uppdraget innebar bland annat att kartlägga i vilken utstäckning myndigheterna är lokaliserade till centrala Stockholm, undersöka myndigheternas skäl till lokaliseringen samt föreslå metoder för att begränsa myndigheterna lokalisering till centrala Stockholm.⁶⁵ ESV redovisade uppdraget i rapporten Statens lokalförsörjning som lämnades till regeringen i april. Vi konstaterar bland annat att myndigheterna har minskat sina lokalytor i Stockholm mellan 2006 och 2012, att mer än hälften av myndigheterna bara kan tänka sig en omlokalisering inom nuvarande område eller till ett mer centralt område och att de främsta skälen

63 ESV 2013:20 Inkomstliggaren 2013.

64 ESV dnr 9.2-52/2013.

65 Regeringsbeslut 2012-11-01, S2012/7633.

till nuvarande lokalisering är närhet till Stockholms central, närhet till andra myndigheter och möjligheten att behålla och rekrytera personal. Bäst effekt för att begränsa myndigheternas lokalisering till centrala Stockholm får man sannolikt genom ökade krav på att regeringen ska godkänna hyrestiden samt genom att göra vissa begränsningar vid beräkningen av underlaget för pris- och löneomräkning av lokalkostnadsdelen av anslagen.⁶⁶

ESV ska sammanställa underlag för omräkning av Regeringskansliets lokalkostnader i utlandet

I mars fick ESV ett uppdrag från regeringen att årligen lämna ett underlag för omräkning av Regeringskansliets lokalkostnader i utlandet.⁶⁷ Vi ska lämna ett sammanvägt omräkningstal för kanslilokaler, chefsbostäder och personalbostäder där vi ska ta hänsyn till hyresavtal, förändringen av marknadshyror på respektive ort, förändringen av konsumentprisindex i Sverige samt förändringen av valutakurserna. Utrikesdepartementet ska ta fram grunduppgifter om hyresavtal, marknadshyror och valutakurser till ESV inför varje omräkning. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari varje år.

3.8 Remisser inom området Ekonomisk styrning

Tabell 7 Remisser inom Ekonomisk styrning

	2013	2012	2011
Antal inom Ekonomisk styrning	56	58	87
Kostnad (tkr)	1 377	1 129	1 518
Kostnad per remiss (tkr)	24,6	19,5	17,4

Inom verksamhetsområdet Ekonomisk styrning har vi under 2013 svarat på 56 remisser. Det är ungefär på samma nivå som för 2012, men det är klart färre än under 2011. Kostnaden per remiss har dock ökat något. Det kan delvis förklaras av att flera remisser berört frågor som både har krävt större arbetsinsatser och involverat fler medarbetare i beredningen.

Bland de lämnade remissvaren finns svar som gäl-

ler förslag att bilda högskolestiftelser, ny tillsynsmyndighet över polisen och avveckling av transaktionsdatabasen.

ESV avstyrkte förslaget i departementspromemorian (Ds 2013:49) om att bilda högskolestiftelser och lyfte i remissvaret fram omfattande kritik. ESV har förståelse för önskemålet att öka lärosätenas autonomi gentemot staten, men menar att det går att uppnå redan idag, inom ramen för den nuvarande myndighetsformen. Verksamheter som bedrivs i myndighetsform omfattas av regelverk som säkerställer att verksamheten bedrivs på ett öppet, demokratiskt, rättssäkert och effektivt sätt. Vidare lyfte ESV bland annat fram att förslaget ger stora konsekvenser för statens budget. Detta trots att utredningen som står bakom förslagen menar att det är kostnadsneutralt.⁶⁸

ESV har också svarat på remissen Tillsyn över polisen (SOU 2013:42). Vi tillstyrkte utredarens förslag att inrätta en ny myndighet för tillsyn över polisen. Tillsynen borde enligt utredaren vara skild från den nya polismyndigheten, för att förtroendet för tillsynen ska bli högt. ESV instämde i det, men ansåg att fler uppgifter bör tillföras myndigheten. Det gäller till exempel de utredningar som Rikspolisstyrelsen gör mot enskilda poliser. ESV ansåg också att det är viktigt att den nya tillsynsmyndigheten kan ta upp alla frågor som har med polisens myndighetsutövning att göra, även på eget initiativ.⁶⁹

ESV har också svarat på remissen om Statskontorets rapport Transaktionsdatabasen – för vem och till vad?. Transaktionsdatabasen är en databas över inköp för staten som ESV ansvarar för. Vi håller med Statskontoret om att Transaktionsdatabasen bör avvecklas och att förutsättningarna för att utveckla en ny databas bör undersökas. ESV ser, precis som Statskontoret, behov av bättre inköpsstatistik för statsförvaltningen.⁷⁰

3.9 Utbildning

Prestationsområdet Utbildning omfattar huvuddelen av den utbildningsverksamhet som ESV bedriver. Däremot ingår inte de utbildningar som vi ar-

68 ESV dnr 3.4-811/2013.

69 ESV dnr 3.4-812/2013.

70 ESV dnr 3.3.1-1403/2013.

66 ESV 2013:36 Statens lokalförsörjning.

67 Regeringsbeslut 2013-03-27, Fi2011/310.

rangerar inom verksamhetsområdet Informations-systemet Hermes och inte heller de vi arrangerar inom SFTI-samarbetet.

Inom utbildningsverksamheten arrangerar ESV öppna utbildningar, utbildningsseminarier, programutbildningar, utbildningar inom internrevision, frukostseminarier och uppdragsutbildningar. Våra öppna utbildningar består av ett standardutbud av kurser inom ekonomistyrning och redovisning. Utbildningsseminarier hålls i föreläsningsform. Controllerutbildningen, som är en programutbildning, löper över 15 dagar fördelade på fem tillfällen. Utbildningarna inom internrevision riktar sig till internrevisorer i staten. Frukostseminarierna är kostnadsfria och tar upp aktuella ämnen. Uppdragsutbildningarna är skräddarsydda efter beställarens önskemål.

Tabell 8 Antal utbildningsdagar och deltagare inom Ekonomisk styrning samt intäkter och kostnader

	2013	2012	2011
Öppna utbildningar			
Antal utbildningsdagar	19	29	22
Antal deltagare	339	361	249
Utbildningsseminarier			
Antal seminariedagar	17	6	6
Antal deltagare	1 001	735	757
Frukostseminarier (antal deltagare)	95	130	192
ESV-dagen (antal deltagare)	695	722	670
Programutbildningar			
Antal utbildningsdagar	31	31	31
Antal deltagare	54	54	53
Internrevisionsutbildningar			
Antal utbildningsdagar	1	4	8
Antal deltagare	7	46	332
Uppdragsutbildningar			
Antal utbildnings-tillfällen	18	32	20
Avgiftsintäkt (tkr)	10 049	10 868	9 473
Kostnad (tkr)	11 202	11 399	9 655

Utbildningsverksamheten har under 2013 fortsatt att öka i omfattning. Vi har de senaste åren byggt upp ett basutbud av kurser som nu ges regelbundet.

Vi har även infört några nya seminarieformer som lockat deltagare under året. Antalet uppdragsutbildningar har minskat, till stor del på grund av att Riksrevisionen inte anlitat oss alls i år.

Både intäkterna och kostnaderna var i år lägre än tidigare. Den främsta anledningen till de minskade intäkterna är att vi inte genomfört några uppdragsutbildningar till Riksrevisionen under året. Att kostnaderna inte minskat i samma utsträckning beror framför allt på att personalkostnaderna förblivit höga. Bland annat har vi lagt tid på att utveckla Statens controllerutbildning och Grundkurs i statlig styrning, redovisning och finansiering.

3.9.1 Nya grepp och bekanta inslag i de öppna utbildningarna

Vi har arrangerat tio öppna kurser under året. Kurserna ingår i vårt basutbud och spänner ifrån grundtill fördjupningsnivå. Grundkurs i statlig styrning, redovisning och finansiering är mycket populär och har getts tre gånger i år. För att möta efterfrågan på utbildningen har vi utvecklat formen och håller den nu i föreläsningsform med upptill 60 deltagare per gång. Det har fallit mycket väl ut och alla tre kurstillfällena hade över 90 procent nöjda deltagare.

3.9.2 Seminarier – både nya samarbeten och bekanta inslag

Vi har, liksom tidigare år, arrangerat Stora- och Lilla redovisningsdagen vid två tillfällen vardera. Vi har även haft fyra kostnadsfria frukostseminarier i år.

Förra året startade vi ett samarbete med Uppsala universitet, som fortsatt i år. Tillsammans har vi arrangerat tre forskarseminarier och två så kallade arenor (en arena startade 2012 och avslutades 2013, en startade 2013 och kommer att avslutas nästa år). Forskarseminarier är korta seminarier på ett aktuellt ämne. Arenor är en interaktiv mötesplats med tre träffar som ska vidga perspektiven med hjälp av aktuell forskning. Utvärderingarna visar att deltagarna är nöjda med arenan, medan forskarseminariet har haft svårt att finna sin publik.

ESV har också genomfört en konferens om intern styrning och kontroll där man bland annat diskuterade frågan om statliga myndigheters skydd mot korruption ur ett internt styr- och kontrollperspektiv.

3.9.3 ESV-dagens deltagare är mycket nöjda

ESV-dagen genomförde vi den 8 oktober på Stockholmsmässan. Temat för i år var Vart är vi på väg? – styr staten mot goda resultat. ESV-dagen hade i år 695 betalande deltagare. Vi hade även en utställning i samband med konferensen, där 20 företag och myndigheter valde att ställa ut. I år uppmätte vi den högsta siffran någonsin för hur nöjda deltagarna var med ESV-dagen: 91 procent var nöjda eller mycket nöjda med dagen som helhet.

3.9.4 Statens controllerutbildning – översyn och utveckling

Även i år har programutbildningen Statens controllerutbildning haft två grupper av deltagare, som gått den 15 dagar långa utbildningen. Målet för utbildningen är både att utveckla controllern i sin yrkesroll och att stärka verksamhetsstyrningen på den myndighet där controllern arbetar. Vi har därför lyft fram den röda tråden i programmet, controllerns roll på myndigheten och vikten av att controllern ska kunna kommunicera sitt budskap. Vi har också förtydligat det obligatoriska projektarbetet. Satsningen har fallit väl ut, 100 procent av deltagarna är nöjda eller mycket nöjda med utbildningen som helhet.

Vi har även i år arrangerat en återträff för controllerutbildningens deltagare, för att hjälpa dem att hålla liv i nätverket. Formen var ett halvdagsseminarium som hölls dagen före ESV-dagen. Temat var controllerns roll vid styrning och uppföljning av inköp. Utvärderingen visar att seminariet inte riktigt funnit sin form. Seminariet hade 58 procent nöjda eller mycket nöjda deltagare.

3.9.5 En internrevisionsutbildning i år

Under året har vi omprövat ESV:s treåriga kompetensutvecklingsprogram för statliga internrevisorer. Kurserna har fått bra utvärderingar, men gruppen statliga internrevisorer är liten, cirka 140 personer, vilket har gjort det svårt att fylla kurserna efter den första kursomgången. Kurserna i kompetensutvecklingsprogrammet har även blivit för många för att vi ska kunna erbjuda dem regelbundet. I år har vi endast arrangerat en utbildning. Den handlade om intervjuteknik och samtliga deltagare var nöjda eller mycket nöjda med utbildningen.

3.9.6 Färre skräddarsydda utbildningar

Uppdragsutbildningar genomför vi på beställning av en enskild myndighet, Regeringskansliet eller ett enskilt departement. I år har antalet uppdragsutbildningar minskat, beroende på att alla de utbildningar vi normalt brukar hålla åt Riksrevisionen har ställts in.

Många av myndigheterna vill ha en anpassad utbildning i statlig ekonomistyrning på grundläggande nivå för en grupp av sina medarbetare. Exempelvis utredare, ekonomer eller en ledningsgrupp. Till exempel har vi utbildat en grupp utredare på Statskontoret under tre halvdagar. Åt Regeringskansliet genomför vi regelbundet anpassade utbildningar i att tolka en årsredovisning och i resultatanalys.

Beställarna av uppdragsutbildningar får en utvärdering att fylla i. Vi har fått in fem sådana utvärderingar. Medelvärdet för svaren på de frågor som ställs är 8,9 på en tiogradig skala.

3.10 Resultatbedömning för Ekonomisk styrning

Inom verksamhetsområdet redovisas bedömningen av resultatet först på en ESV-övergripande nivå genom den kundundersökning vi genomför årligen. Därefter bedöms resultatet utifrån prestationstyperna uppdrag, rådgivning och utbildning. Resultatbedömningen görs direkt mot prestationstyperna och frångår prestationsområdesindelningen. Vi har valt denna indelning på grund av att det i kundundersökningen inte är möjligt att upprepa frågorna för varje prestationsområde, eftersom svarsfrekvensen antagligen påverkas negativt om antalet frågor ökade. Inom prestationstypen uppdrag särredovisas prestationsområdet E-handel och administrativa system.

Bedömningen av resultatet inom Ekonomisk styrning görs utifrån följande indikatorer:

- Kundundersökningar om ESV:s rådgivande och stödjande verksamhet samt om E-handel och administrativa system.
- Uppföljningsblanketter från uppdragsgivare och kunder för specifika uppdrag.
- Kursutvärderingar.

I ESV:s övergripande kundundersökning ges ett värde på kundnöjdhet (NKI eller Nöjd kund-index)

för ESV som helhet. Värdet är baserat på en 100-gradig skala. I kundundersökningen får respondenterna även frågor om vårt löpande arbete, till exempel rådgivningar, handledningar och utbildningar. Det handlar främst om en bedömning av hur nöjda användarna är med innehållet, formen och vårt bemötande. Frågorna besvaras på en tiogradig skala, där 1 motsvarar ”inte alls nöjd” och 10 motsvarar ”i allra högsta grad nöjd”.

ESV genomför också denna typ av kundundersökningar inom prestationsområdet E-handel och administrativa system.

Kundundersökningarna ska användas för att följa utvecklingen över tid inom respektive verksamhetsområde. Det är inte möjligt att jämföra resultaten från de olika kundundersökningarna, eftersom vi använt olika frågor vid olika mätningar.

I den blankett som används i uppföljningen av olika uppdrag ställer vi frågor om den allmänna uppfattningen om prestationens kvalitet, men också specificerade frågor om hur nöjd beställaren är. Svaren lämnas på en tiogradig skala, där 1 motsvarar ”inte alls nöjd” och 10 motsvarar ”i allra högsta grad nöjd”.

I den blankett som används i uppföljningen av våra kurser och seminarier svarar deltagarna bland annat på frågan om hur nöjda de är med utbildningen som helhet. Svaren lämnas på en femgradig skala där 1 motsvarar ”mycket missnöjd” och 5 motsvarar ”mycket nöjd”.

ESV:s uppdragsutbildningar utvärderas med en uppföljningsblankett, där svaren lämnas på en tiogradig skala.

3.10.1 ESV:s övergripande kundundersökning

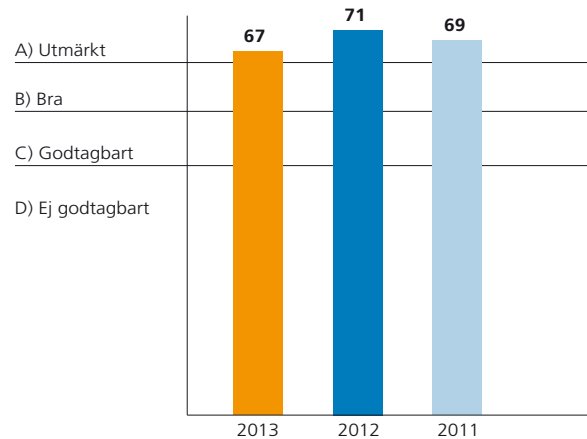
NKI-värdet och vissa områden i undersökningen har ingen direkt koppling till de prestationstyper som redovisas. ESV anser att de delarna i undersökningen ändå bidrar till en mer korrekt bedömning av resultatet. Det övergripande NKI-värdet indikerar hur vi fullgör de centrala uppgifterna i instruktionen och regleringsbrev. Eftersom de flesta frågor i undersökningen rör verksamhetsområdet Ekonomisk styrning redovisas resultatet av kundundersökningen i detta kapitel.

Med anledning av att ESV under året bytt leverantör av kundundersökningen och att förändringar inte är statistiskt säkerställda ska jämförelser och analyser göras med viss försiktighet. Totalt har 210 svar inkommit, varav 142 är från myndigheter, vilket är betydligt färre än föregående år. Minskningen avser främst tjänstemän i Regeringskansliet.

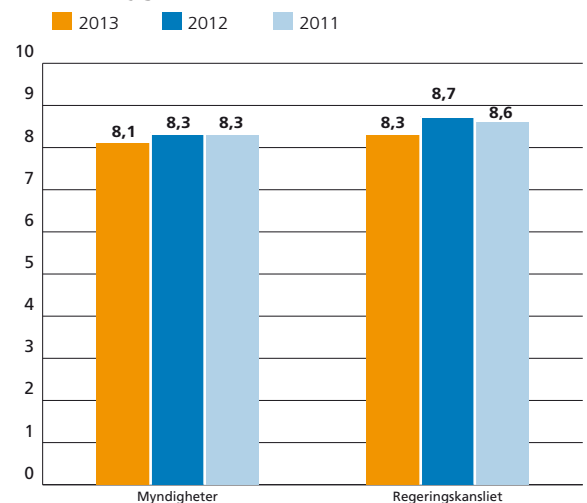
Fortsatt höga värden i kundundersökningen

I kundundersökningen ger departement och myndigheter det samlade kundbetyget 67 på en hundradig skala för kundnöjdhet/NKI, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Dock motsvarar det fortfarande Utmärkt (A) på ESV:s skala för kvalitet.

Figur 3 NKI-värde

Figur 4 Mottagarnas bedömning av bemötande (medelbetyg)

Som visas i figur 4 ges bemötande fortsatt högt betyg från såväl myndigheter som departement. Resultatbedömningen är Utmärkt (A) och är oförändrad jämfört med föregående år.

3.10.2 Resultatbedömning av uppdrag

Resultatbedömning för uppdrag delas in i två områden, Ekonomisk styrning samt E-handel och administrativa system. Detta beror på att kundundersökningarna inom E-handel och administrativa system genomförs separat och har en direkt koppling prestationsområdet och prestationstypen.

Tabell 9 Bedömning av uppdrag inom Ekonomisk styrning

Fråga	2013		2012	
	Genomsnitt	Antal svar	Genomsnitt	Antal svar
Fokuserar på rätt område	8,1	9	8,4	8
Motsvarar uppställda förväntningar	8,0	9	8,1	7
Håller rätt kvalitet	8,0	9	7,9	9
Innehåller väl underbyggda förslag och slutsatser	8,3	8	8,3	7
Har föregåtts av tillräckliga kontakter med mottagaren	9,3	9	8,3	9
Har ett bra språk	8,6	9	8,2	9
Är användbar i mottagarens fortsatta arbete	7,9	9	7,8	9

Not: jämförelsevärden för 2011 saknas eftersom vi det året endast fick in tre uppföljningsblanketter.

Höga värden för uppdrag inom Ekonomisk styrning

Under 2013 har ESV utfört nio uppdrag där ESV har en bedömning från uppdragsgivaren:

- EA-värderingen
- Styrning av statens investeringar
- Styrning av avgifter
- Bemyndiganden i regionalpolitiken
- Uppdrag åt Forsvarsfastighetsutredningen
- Stöd för resultatanalyser

- Årlig rapport om den statliga internrevisionen
- Underlag till statens finansiella sparande i nationalräkenskaperna
- Uppdrag angående statens lokalförsörjning

Uppdragsgivaren fyller i en enkät om respektive uppdrag. Det genomsnittliga värdet på respektive fråga framgår av tabellen ovan. Alla frågor har inte besvarats i alla uppdrag, vilket framgår i tabellen.

Enligt ESV:s bedömningsskala för kvalitet har samtliga genomsnittliga värden i tabellen klarat kriterier för Utmärkt (A). Generellt sett har värdena också blivit bättre sedan 2012. För några frågor är dock de genomsnittliga värdena något lägre än för övriga frågor. Frågan om användbarhet för mottagarens fortsatta arbete hade de lägsta genomsnittliga värdena både 2013 och 2012. Samtidigt finns här också den största spridningen på svaren. Det innebär att något enstaka uppdrag fick relativt låga värden på denna fråga och därför drog ner medelvärdet. Sådana avvikelser kan antagligen också förklaras av rent uppdragsspecifika faktorer.

En annan fråga där värdet är något lägre är frågan om uppdraget motsvarar uppställda förväntningar. Här är spridningen på svaren något mindre, vilket innebär att flera uppdrag har lägre värden på denna fråga. ESV har därför diskuterat hur vi bättre kan möta de förväntningar som finns på olika uppdrag.

Uppdrag inom prestationsområdet e-handel och administrativa system

Prestationsområdet bedöms utifrån enkäter om hur myndigheterna uppfattar vårt stöd om e-handelsförändring och enkäter om hur nöjda myndigheterna är med de administrativa system ESV tillhandahåller.

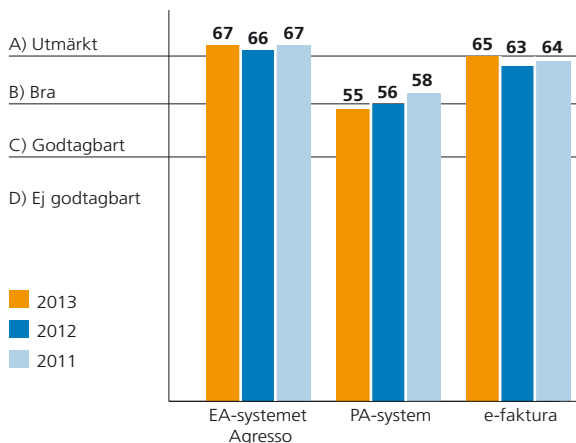
ESV använder bland annat en enkät för att löpande följa upp statusen i arbetet hos de myndigheter som omfattas av förordningen (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte. Myndigheterna uppmanas då även att bedöma ESV:s stöd i e-beställningsarbetet och hur det kan förbättras. Myndigheterna är generellt nöjda med ESV:s tillgänglighet och de svar på frågor vi ger dem.

Vi går årligen ut med enkäter till de myndigheter som använder ESV:s ramavtal. Det gör vi för

att få ett underlag till vår uppföljning av nuvarande ramavtalsleverantörer. Undersökningen består av tre olika enkäter: en för det gamla uppdragsavtalet för ekonomisystemet Agresso, en för e-faktura och en för det gamla ramavtalet för personalsystem samt för löne-modulen i Agresso. E-fakturalösningarna är under utfasning, varför uppföljning av dessa kommer upphöra framöver. Istället kommer ESV att följa nöjdhet vad der gäller ramavtalen för e-handelstjänst. Enkäten för ekonomisystemet och tjänster för e-faktura skickades till drygt 200 ekonomichefer. Enkäten om personalsystem skickades till knappt 150 personalchefer. Svarefrekvensen för enkäterna var, för EA-systemet Agresso och PA-systemen 84 procent, för e-faktura var svarefrekvensen 82 procent.

De NKI-värden som blev resultatet av kundundersökningarna redovisas i figuren nedan.

Figur 5 Resultatet av kundenkäter om ekonomi- och personalsystem samt E-faktura (NKI-värden)

Myndigheterna är fortsatt nöjda med ekonomisystemet och tjänsterna för e-faktura som ESV tillhandahåller. Båda bedöms som Utmärkt (A). Däremot har NKI-värdet för PA-system sjunkit till en nivå som bedöms som Godtagbart (C).

NKI-värdet för ekonomisystemet Agresso är 67 och har höjts jämfört med 2012. På frågan om de kan rekommendera ekonomisystemet Agresso till andra svarar 79 procent ja, medan 4 procent svarar nej på frågan. Förändringen från föregående år är näst intill obefintlig.

För personalsystemen har Palasso ett NKI-värde på 55 och löne-modulen i Agresso ett NKI-värde på 56. Det sammantagna NKI-värdet för personalsystem är 55 vilket är en marginell försämring från 2012. Skillnaderna mellan de båda systemen har minskat jämfört med tidigare år, huvudsakligen eftersom Agresso har fått ett högre värde. På frågan om de kan rekommendera Palasso till andra svarar 60 procent ja och 12 procent svarar nej på frågan. För Agresso är motsvarande omdömen 63 procent respektive 20 procent. Även här har skillnaderna mellan de båda systemen minskat jämfört med 2012.

NKI-värdet för e-faktura är 65, en höjning från föregående år. 64 procent svarar ja på frågan om de kan rekommendera tjänsterna till andra medan 6 procent svarar nej på frågan. Jämfört med föregående år är finns en viss ökning av vet ej-svar.

3.10.3 Prestationstypen Rådgivning

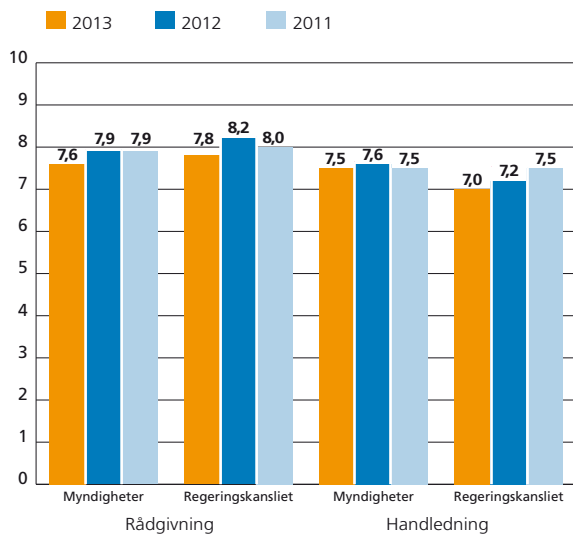
För prestationstypen gör vi resultatbedömningen utifrån den övergripande kundundersökningens frågeområden rådgivning och handledning. För rådgivningen är bedömningen Bra (B) för rådgivning till myndigheter och Utmärkt (A) för rådgivning till Regeringskansliet. Det är en förändring jämfört med tidigare år då bedömningen var Utmärkt (A) för all rådgivning.

Frågorna om rådgivning handlar om nöjdhet med de svar ESV ger, hur snabbt frågor besvaras och personalens kompetens inom regler och andra fackmässiga frågor.

Handledningarna får ett något lägre betyg än rådgivningen, bedömningen är Bra (B). Frågorna handlar om vad de svarande tycker om pedagogiken i handledningarna och om de anser att de ämnen som tas upp är relevanta.

Det är svårt att dra några egentliga slutsatser av förändringarna i värden. Som nämnts tidigare beror det på att ESV har bytt leverantör av NKI-undersökningen. Vi kan dock se att fritextsvaren är av intresse. Där kan man till exempel utläsa att några önskar mer vägledning i praktiska och myndighetsspecifika frågor än vad ESV kan ge.

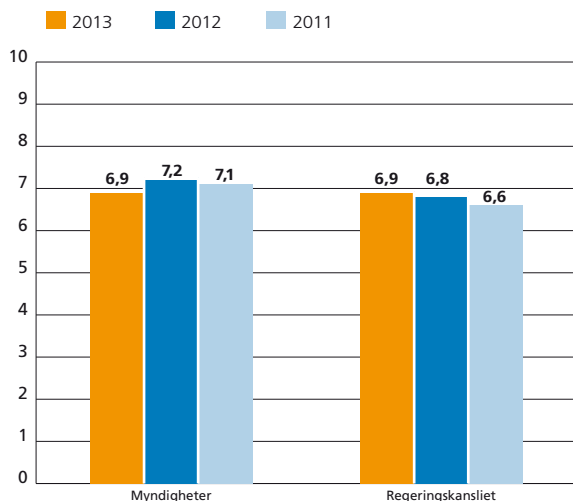
Figur 6 Mottagarnas bedömning av Rådgivning ochHandledning (medelbetyg)

3.10.4 Prestationstypen Utbildning

Utbildningsverksamheten bedöms utifrån den övergripande kundundersökningen, utvärderingar i samband med utbildningar samt uppföljningsblanketter från beställare av uppdragsutbildningar.

Figur 7 Mottagarnas bedömning av Utbildning (medelbetyg)

Kundundersökningen visar små förändringar mellan åren

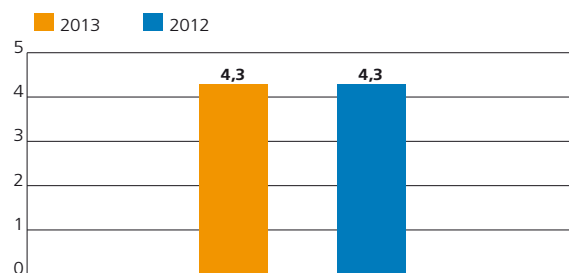
I den övergripande kundundersökningen mäts hur nöjda myndigheterna och Regeringskansliet är med

kvaliteten på våra utbildningar och hur väl utbudet täcker deras behov. Undersökningen visar små förändringar jämfört med de senaste åren. Resultatbedömningen för både Myndigheter och Regeringskansliet är Bra (B).

Kursutvärderingar visar att deltagarna är nöjda med våra utbildningar och seminarier

Varje utbildning och seminarium i vårt basutbud utvärderas av deltagarna. I utvärderingen svarar de bland annat på frågan: Hur nöjd är du med utbildningen som helhet? Svarefrekvensen för de 1 136 deltagarna är 62 procent. Det genomsnittliga betyget är 4,3 vilket motsvarar Utmärkt (A). Värdet är oförändrat jämfört med 2012, då frågan ställdes för första gången i utvärderingarna. De som är mindre nöjda har gått några få utbildningar, där vi gjort stora omarbetningar under året eller genomför utbildningen för första gången.

Figur 8 Deltagarnas värdering av ESV:s kurser (medelbetyg)

Kommentar: Jämförelsevärde för 2011 saknas, då frågan inte ställdes i utvärderingen.

Uppdragsutbildningarna utvärderas genom en enkät som beställaren av utbildningen fyller i. Enkäten innehåller frågor som besvaras på en tiogradig skala. Frågorna handlar till exempel om utbildningens innehåll och presentation och om den motsvarade förväntningarna. Under året har vi fått in fem sådana utvärderingar. Det genomsnittliga värdet på frågorna i de fem utvärderingarna är 8,9, vilket motsvarar Utmärkt (A). Det är en ökning jämfört med förra året då det genomsnittliga värdet var 8,3. Årets resultat är ett högt värde som visar att beställarna är nöjda med kvaliteten på utbildningen.

Tabell 10 Beställarnas utvärdering av uppdragsutbildningar

2013	2012	2011
8,9 (5 st)	8,3 (3 st)	8,8 (5 st)
Utmärkt (A)	Utmärkt (A)	Utmärkt (A)

Det är svårt att jämföra resultaten mellan utvärderingarna och kundundersökningen. De besvarar inte samma fråga och har inte samma metod. I kundundersökningen lämnar till exempel varje myndighet ett samlat svar per fråga, medan i kursutvärdering-

arna kan varje deltagare fylla i utvärderingen. Utvärderingarna mäter hur deltagarna upplevt kvaliteten hos en specifik utbildning, medan kundundersökningen efterfrågar ett samlat omdöme för alla utbildningar ESV ger. Den sammantagna bilden är att resultatet i våra kursutvärderingar är högre än värdet för kvalitet i kundundersökningen. Deltagarna på våra utbildningar är med andra ord mer nöjda i direkt anslutning till att de gått på en utbildning, än de som svarar på kundenkäten.

ESV gör prognoser på statens budget och de offentliga finanserna fyra gånger per år

– I alla våra prognoser förutspådde vi ett fortsatt underskott i statens finanser, säger Ann-Sofie Öberg och Håkan Jönsson.

4 Verksamhetsområde Prognoser

Uppgifter för verksamhetsområde Prognoser enligt instruktion och regleringsbrev

ESV ska särskilt göra prognoser och analyser av den statsfinansiella utvecklingen.

1. ESV ska göra tillförlitliga analyser och prognoser för statens utgifter respektive inkomster och intäkter. Prognoserna ska redovisas i enlighet med statsbudgetens struktur och med beaktande av rådande makroekonomiska utsikter. Myndigheten ska även göra prognoser för kommunsektorn och ålderspensionssystemet.

För hushållens och företagets inkomstskatter samt mervärdesskatt ska prognoserna för de bakomliggande skattebaserna redovisas.

Prognoserna ska ha hög precision och beakta förslag i propositioner och aviseringar i den ekonomiska vårpropositionen och i budgetpropositionen.

2. ESV ska ytterligare förbättra sin bevakning och analys av utvecklingen av statens och den offentliga sektorns finanser. Budgetavvikelser avseende såväl utgifter som intäkter ska identifieras i ett tidigt skede. De bakomliggande analyserna ska vara tolkningsbara och dokumenteras tydligt. Under 2013 ska myndigheten fördjupa analysen inom vissa betydelsefulla områden i statens budget i samråd med Regeringskansliet (Finansdepartementet).

ESV ska löpande följa upp de budgetpolitiska målen: utgiftstaket för de statliga utgifterna, balanskravet för kommunsektorn och överskottsmålet för den offentliga sektorn. De budgetpolitiska målen syftar både till långsiktig hållbarhet och till att finanspolitiken bidrar till stabilisering av resursutnyttjandet. Vid uppföljningen av de budgetpolitiska målen ska det ekonomiska läget samt risken för att utvecklingen blir en annan än prognostiserad beaktas.

Myndigheten ska månadsvis, med undantag för juli månad, analysera prognosavvikelser avseende staten och ålderspensionssystemets utgifter, den offentliga sektorns skatter och övriga inkomster i statens budget och redovisa detta till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Senast den 30 april 2013 ska myndigheten vidare avseende budgetåret 2012

- a) redovisa och kommentera prognosprecisionen,
- b) analysera och kommentera prognosavvikelser,
- c) redovisa hur prognoserna görs tillgängliga
- d) redovisa hur prognosmetoderna dokumenteras, samt
- e) redovisa insatser och resultat när det gäller att fördjupa analysen enligt punkten 2.

3. Metoder och modeller ska underhållas och utvecklas så att prognosernas kvalitet förbättras kontinuerligt.

ESV ska redovisa vilka utvecklingsinsatser av metoder och modeller som gjorts.

4.1 Verksamhetsöversikt

Inom verksamhetsområdet Prognoser bidrar ESV med underlag till beslut och diskussion om den ekonomiska politiken. ESV gör prognoser och analyser av svensk ekonomi med särskilt fokus på den statsfinansiella utvecklingen. Prognoserna används av regeringen och riksdagen i budgetarbetet och för att följa upp statens budget. ESV:s prognoser ska i god tid varna för större avvikelser från budgeten, inte minst när det gäller utgiftstaket.

Prognoserna omfattar den makroekonomiska utvecklingen, utvecklingen av intäkter, inkomster och utgifter samt beräkningar av det finansiella sparat i stat, kommun och ålderspensionssystem. Detta

gör det möjligt att utvärdera hur samtliga tre budgetpolitiska mål uppfylls: överskottsålet för offentlig sektor, utgiftstaket för de statliga utgifterna och balanskravet för kommunerna.

Inom verksamhetsområdet Prognoser finns tre prestationstyper: Prognoser, Rådgivning och Remisser.

Tabell 11 *Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Prognoser (tkr)*

	2013	2012	2011
Prognoser	22 642	21 839	20 833
Rådgivning	105	110	50
Remisser	359	305	194
Summa Prognoser	23 106	22 254	21 077

Kostnaderna för verksamhetsområdet har ökat något i förhållande till föregående år. Såväl 2011 som 2012 var antalet vakanser tämligen högt. Under 2013 har flera av vakanserna tillsatts.

Antalet remissvar inom ämnesområdet Prognoser har ökat under flera år och detta avspeglas också i ökade kostnader.

4.2 Prognoser – statens budget och de offentliga finanserna

Vi har publicerat en fullständig kort- och medelfristig prognos vid fyra tillfällen under 2013.⁷¹ Därtill har ESV under 2013 publicerat en extra prognosuppdatering, främst med anledning av förslagen i budgetpropositionen för 2014. Prognosuppdateringen publicerades i slutet av september och möjliggjorde jämförelser med regeringens budgetproposition på detaljerad nivå, innan riksdagen fattade beslut om budgeten.⁷² Den största skillnaden gentemot budgetpropositionens prognoser för budgetåret 2014 var prognoserna för skatteintäkterna där regeringens prognos var 10 miljarder kronor högre. Regeringens prognos för det finansiella sparandet i offentlig sektor var 19 miljarder kronor högre än ESV:s prognos, vilket motsvarar 0,4 procent av BNP.

De fyra prognoserna har lämnats enligt vår överenskommelse med Finansdepartementet. Prognoserna har redovisats i enlighet med strukturen på

statens budget och vi har beaktat de rådande makroekonomiska utsikterna.

Vid flera tillfällen har Finansdepartementet efterfrågat särskilda prognoser för statens övriga inkomster,⁷³ det vill säga de inkomster som inte är skatter. ESV har även levererat skatteprognoser till Konjunkturinstitutet vid fyra tillfällen.

4.2.1 Särskilda insatser för att fördjupa analyserna

ESV har genomfört olika utvecklingsinsatser för att fördjupa analyserna och stärka kvaliteten i prognoserna. I flera fall har resultaten av analyserna redovisats som faktarutor i prognospublikationerna, och i ett fall även som en enskild analysrapport. Flera av utvecklingsinsatserna är helt avklarade medan andra kommer att fortsätta kommande år. Här beskriver vi några exempel på utvecklingsinsatser vi genomfört under året.

Revidering av synen på säkerhetsmarginalerna för utgiftstaket

ESV har sedan lång tid rekommenderat att man använder säkerhetsmarginaler, för att minimera risken för att utgiftstaket överskrids. Det gör det lättare att klara utgiftsökningar som kan uppstå på grund av försämrade konjunkturutveckling, eller andra osäkerheter som alltid finns i prognoserna. I början av året såg vi över våra rekommendationer om storleken på säkerhetsmarginalerna. I prognospublikationen i mars presenterades resultatet i form av en faktaruta.

Rekommendationen om säkerhetsmarginalen var tidigare utformad så att säkerhetsmarginalens förhållande till tidshorisonten på prognosen inte var linjär. Exempelvis ökade säkerhetsmarginalen mellan år t+2 och t+3 med 1 procentenhet, när ökningen övriga år uppgick till 0,5 procentenheter. Mellan år t+3 och t+4 ökade säkerhetsmarginalen inte alls.

Vår nya rekommendation är att säkerhetsmarginalen ska öka linjärt med prognoshorisonten. Den nya rekommendation, från och med våren 2013, är att säkerhetsmarginalen ska uppgå till minst 1 procent av utgiftstaket innevarande år, minst 1,5 procent år t+1 och minst 2 procent av utgiftstaket år t+2. För åren t+3 och t+4 behövs en säkerhetsmarginal som

73 Avser inkomsttyp 2000–6000 på statens budget.

71 ESV 2013:1, 2013:39, 2013:47, 2013:54 Prognos – Statens budget och de offentliga finanserna.

72 ESV 2013:51, Uppdaterad septemberprognos.

uppgår till minst 2,5 respektive 3 procent av utgiftstaket. I jämförelse med tidigare rekommendationer ger den nya rekommendationen en högre kvarvarande marginal år t+3 med cirka 6 miljarder kronor, efter att man tagit hänsyn till säkerhetsmarginalen.

ESV analyserade engångseffekternas betydelse för statsskuldens utveckling 1999–2013

ESV har sedan lång tid redovisat olika engångseffekters betydelse för saldot på statens budget. Saldot rensat för engångseffekter, det så kallade underliggande saldot, har nämligen ofta en helt annan utveckling än det faktiska saldot.

Under våren analyserade vi engångseffekternas betydelse för statsskuldens utveckling. Resultatet presenterades i prognospublikationen i juni. Analysen visade att det under den studerade tidsperioden är engångseffekter som gjort att statsskulden minskat, inte det underliggande saldot. Minskningen av skuldkvoten, statsskuldens andel av BNP, förklaras främst av BNP-tillväxten. Engångseffekterna under perioden 1999–2012 medför att skuldkvoten 2013 är 6,3 procentenheter lägre än vad den annars skulle ha varit.

ESV har gjort en analys av den kommunala fastighetsavgiften

I septemberprognosen publicerade vi ett temaavsnitt om regelverket för den kommunala fastighetsavgiften.

Den avgift som en fastighetsägare betalar går inte direkt till den kommun där fastigheten ligger. När systemet infördes 2008 fick kommunerna inte den avgift som utgick på de fastigheter som fanns i kommunen, varje kommun fick i stället en avgift som motsvarade 1 315 kronor per invånare.

Från 2009 korrigeras årligen varje kommuns intäkt med hänsyn till förändringen i kommunal fastighetsavgift mellan de två senaste taxeringsåren. Vissa kommuner får därmed en lägre inkomst än vad kommunens fastighetsägare betalar in till systemet och vice versa. Av landets 290 kommuner är det 144 som har en inkomst som överstiger den totalt inbetalda fastighetsavgiften och 146 kommuner som har en lägre intäkt. I temaavsnittet i septemberprognosen

analyserade vi de incitament som systemet för utbetalning av kommunal fastighetsavgift skapar.

ESV:s analys visar att inkomstskatten är lägre idag än 1991

I ett särskilt temaavsnitt i septemberprognosen genomlyste ESV inkomstskattens utveckling 1991–2013. Analysen besvarar frågorna:

- Hur förhåller sig dagens skatteregler till reglerna i skattereformen från 1991?
- Hur har ändrade skatteregler påverkat den genomsnittliga skatten, marginalskatten och inkomsten efter skatt?

Analysen visar att den genomsnittliga skatten, liksom marginalskatten, i dag är lägre än 1991, undantaget är de med de högsta inkomsterna. Analysen visar också att utan jobbskatteavdraget så hade nettoinkomstandelen i dag varit lägre än 1991 i samtliga inkomstklasser. Nettoinkomstandelen är den andel av inkomsten som personen får behålla efter skatt och eventuella kostnader för arbetsresor. Den reala inkomsten, inkomsten korrigerad för inflationen, har ökat med cirka 60 procent i samtliga inkomstklasser. Skatteskalan är i dag mer intuitiv – en högre inkomst innebär även en högre marginalskatt till skillnad från 1991 års skala där marginalskatten kunde bli lägre när inkomsten ökade. Komplexiteten i skattesystemet har dock ökat, vilket gör det svårare att förutse hur en ändring av bruttoinkomsten påverkar inkomsten efter skatt.

ESV släppte rapport om automatisk diskretionär finanspolitik

I en analysrapport i början av december beskrev vi fenomenet automatisk diskretionär finanspolitik och presenterade nya beräkningar på området.⁷⁴

Automatisk diskretionär finanspolitik är ett begrepp som beskriver att de offentliga finanserna stärks automatiskt över tid utan att några särskilda beslut behöver fattas. Den årliga förstärkningen beror framför allt på reglerna för uppräknings av de statliga anslagen. Effekten uppgår till 0,5 procent av BNP årligen, vilket motsvarar närmare 20 miljarder kronor.

⁷⁴ ESV 2013:58, Analys nr 1, Automatisk diskretionär finanspolitik, ADF – Förklaringar till förändringen av det konjunkturjusterade sparandet.

I jämförelse med den beräkning som ESV redovisade 2011 är uppskattningen nu något högre. För att effekten ska realiseras krävs dock att den uppskattade trendmässiga BNP-tillväxten nås. Om BNP växer långsammare blir effekten mindre eller uteblir. För-siktighetsskäl talar alltså för att man inte ska ”räkna hem” effekten från den automatiska diskretionära finanspolitiken som ett årligt tillkommande budgetutrymme. Den beräknade effekten ska i stället ses som en förklaring till de prognostiserade överskotten längre bort i prognoshorizonten.

Den årliga prognosprecisionsrapporten är omarbetad

Redan 2012 inledde vi ett arbete i syfte att utvidga och omarbota den årliga rapporten som innehåller en analys av ESV:s prognosprecision. Rapporten är viktig, inte minst då den ger lärdomar som kan minska onödiga prognosfel framöver. Den utvidgning av prognosverksamheten vi gjort de senaste åren har inte fullt ut fått sin motsvarighet i prognosprecisionsrapporten. Vi har fortsatt omarbota rapporten och 2013 års prognosprecisionsrapport innehöll flera nyheter med anledning av utvecklingsarbetet (se vidare avsnitt 4.2.4).

4.2.2 Hur görs ESV:s prognoser tillgängliga?

Prognospublikationerna skickas till viktiga målgrupper såsom regering, riksdag, svenska och internationella analysinstitut, massmedia och andra prenumeranter inom privat och offentlig sektor. Totalt rör det sig om cirka 500 prenumeranter. Publikationens sammanfattning och ett antal tabeller översätts till engelska för internationella prenumeranter. Det översatta materialet används även vid internationella besök. I samband med publiceringen håller ESV en pressträff för journalister och ett seminarium för externa intressenter.

Dessutom erbjuder vi finansutskottet, skatteutskottet, samtliga riksdagspartier och Riksdagens utredningstjänst en presentation av rapporten. På ESV:s webbplats finns även en excelfil med prognos- och utfallsiffror för inkomster, utgifter, finansiellt sparande samt de makrovariabler som prognoserna baseras på.

4.2.3 Hur dokumenteras prognosmetoderna?

Prognoserna dokumenteras dels genom publikationerna, dels genom att vi sparar internt material. Inom ESV finns omfattande dokumentation av prognosmetoderna, för att underlätta arbetet vid till exempel sjukdom eller personalförändringar. För flera prognoser använder vi ett gemensamt prognosverktyg och i detta system finns en stor del av den interna dokumentationen. Därutöver finns separat dokumentation, särskilt när det gäller beloppsmässigt stora anslag och inkomstitlar som beräknas utanför det gemensamma prognosverktyget.

4.2.4 Analys av prognosavvikelser

Vi har utvidgat och fördjupat den årliga analysen av prognosprecisionen. I april publicerade vi utvärderingsrapporten om 2012 års prognosprecision.⁷⁵ Rapporten var till stora delar omarbetad, som ett resultat av det utvecklingsarbete som skett såväl 2012 som 2013. I rapporten utvärderar vi fortfarande ESV:s prognosfel för inkomster och utgifter på detaljerad nivå, men också ESV:s prognos för den makroekonomiska utvecklingen och prognos för offentliga sektorns finansiella sparande jämfört med andra prognosinstituts bedömningar. För att göra prognoserna jämförbara har ESV korrigerat för de antaganden om finanspolitik som olika prognosinstitut gjort.

ESV har jämfört BNP och finansiellt sparande för ett antal prognosinstitut

Vi har jämfört ESV:s prognoser för BNP och den offentliga sektorns finansiella sparande för 2012 med regeringens, Konjunkturinstitutets och Riksbankens prognoser samt med prognoserna från de stora bankerna. I jämförelsen ingår prognoserna från och med augusti 2010. Prognosfelen uppvisar ett likartat mönster. Stora överskattningar i början, sedan nedreviderade prognoser som var som lägst våren 2012.

Bankernas BNP-prognoser för 2012 var generellt sett mer pricksäkra än de som levererades av de statliga prognosinstituten. De statliga instituten överskattade utfallet under hösten 2010 i högre grad än bankerna. De statliga prognosinstituten hade dock

⁷⁵ ESV 2013:31, Prognosutvärdering 2012.

högre prognosprecision än bankerna när det gäller prognoserna för den offentliga sektorns finansiella sparande. Sett bara till de två prognoser som regeringen gjorde under 2012 hade ESV den bästa precisionen för den offentliga sektorns finansiella sparande. ESV:s prognos nådde redan i marsprognosen den nivå som utfallet skulle hamna på.

Regeringens och ESV:s prognoser skiljer sig åt ESV gör som enda prognosinstitut prognoser i samma struktur och med samma detaljeringsgrad som regeringen. På en övergripande nivå är prognosfelen i regeringens och ESV:s prognoser likartade i storlek för budgetsaldo, inkomster och utgifter.

Vi jämför prognoserna i september 2011 samt april och september 2012. Regeringen överskattade inkomsterna något mer än ESV, samtidigt som man underskattade utgifterna något mer än ESV. Därför blev regeringens prognosprecision på statens budgetsaldo i genomsnitt knappt 4 miljarder kronor sämre än ESV:s.

Både regeringen och ESV har överskattat skatteintäkterna för 2012 i prognoserna. Överskattningen är något högre i ESV:s prognos. När det gäller utgifterna är överskattningen av utgiftsområdena exklusive ränteutgifter i genomsnitt något mindre i ESV:s prognos. Det beror på den första jämförelsen, där regeringen överskattade dessa utgifter i högre grad än ESV. Vid de följande två jämförelserna var överskattningen i regeringens prognoser exakt lika stora som i ESV:s. Regeringens lägre genomsnittliga avvikelse för de totala utgifterna beror på Riksgäldens nettoutlåning. För denna svårprognostiserade post var regeringens avvikelse lägre vid de första två prognostillfällena.

Utvärdering av ESV:s prognoser

Vi har utvärderat alla makroprognoser från och med december 2011. BNP underskattades vid de första prognostillfällena. BNP-tillväxten fick sedan revideras upp och låg från och med juni ungefär i nivå med utfallet. Det enda tillfället som tillväxten överskattades var i september då prognosen baserade sig på ett starkt utfall under årets två första kvartal.

Sysselsättningen blev lägre och arbetslösheten högre än utfallet i de första prognoserna, som en

följd av att vi inledningsvis underskattade BNP-tillväxten. Först i december låg prognosen nära utfallet. Prognosen för arbetslösheten låg relativt nära utfallet från och med juni. Inflationen enligt konsumentprisindex (KPI) var inledningsvis högre än utfallet, trots att efterfrågan i ekonomin var underskattad. Det berodde på att sänkningen av bolåneräntorna underskattades.

Prognosavvikelserna för inkomsterna är normalt större än för utgifterna, eftersom utgifterna dels omfattas av ett tak för hur höga de totalt får bli, dels omfattas av regler och villkor om hur anslagsmedel får användas. Skatteintäkterna varierar i stället med skattebasernas utveckling, som i stor utsträckning beror på den allmänna konjunkturutvecklingen.

Vi överskattade de takbegränsade utgifterna för 2012 vid samtliga prognostillfällen. Den största totala avvikelsen, på 5,8 miljarder kronor, uppkom i marsprognosen. Den genomsnittliga avvikelsen var på 3,9 miljarder kronor och motsvarar 0,4 procent av de takbegränsade utgifterna. Det är en högre precision jämfört med föregående år och även något bättre än genomsnittet för perioden 1997–2012.

Vi överskattade skatteintäkterna och inkomsterna vid samtliga tillfällen, med undantag för prognosen i december 2012. Prognosavvikelsen för statens skatteintäkter var som störst vid första prognosen, 30,9 miljarder kronor. Avvikelserna var störst för skatt på kapital och mervärdesskatt.

Det genomsnittliga prognosfelet för den offentliga sektorns intäkter uppgick till 12,9 miljarder kronor. Den offentliga sektorns intäkter inkluderar statens skatteintäkter, kommunernas skatteintäkter och avgifter till AP-fonderna. Den genomsnittliga avvikelsen för prognoserna på statens skatteintäkter uppgick till 12,0 miljarder kronor och motsvarar 1,5 procent av utfallet. Det är en försämring jämfört med 2011 då avvikelsen uppgick till 9,7 miljarder kronor, men det är bättre än genomsnittet för perioden 2007–2012.

4.3 Rådgivning inom Prognoser

Behovet av rådgivning under året har liksom tidigare år kommit från Finansdepartementet. Rådgivningen berör ofta detaljerade prognosfrågor där det inte räcker med informationen i prognospublikatio-

nen. Utöver frågeställningar kopplade till den vanliga prognospublikationen ger vi även råd i samband med att vi lämnar särskilda prognoser för statens övriga inkomster till Finansdepartementet (se avsnitt 4.2).

4.4 Remisser inom Prognoser

Under året har vi besvarat 18 remisser med anknytning till prognosverksamheten. Antalet remisser med anknytning till verksamhetsområdet Prognoser har ökat.

Tabell 12 Remisser inom Prognoser

	2013	2012	2011
Antal inom prognoser	18	12	13
Kostnad (tkr)	359	305	194
Kostnad per remiss (tkr)	20,0	25,4	14,9

Några remissvar beskriver vi kort nedan.

Inkomstutjämnningen för kommuner och landsting

ESV har inga synpunkter på de förslag som presenteras i promemorian som är i linje med de framförda förslagen av Utjämningskommittén -08. Däremot är ESV kritiskt till att regeringen frångår den bedömning och de rekommendationer som Utjämningskommittén -08 lagt fram vad gäller inkomstutjämnings utformning.

ESV saknar också en tydlig motivering om varför regeringen föreslår att den särskilda kompensationen inom strukturbidraget ska vara fast. För att kompensationen tydligt ska tjäna sitt syfte borde den rimligen beräknas om varje år.⁷⁶

Pensionsåldersutredningen – Åtgärder för ett längre arbetsliv

I grunden ställer sig ESV positivt till utredningens förslag att pensionsåldern ska ändras i takt med medellivslängden. ESV ställer sig däremot tveksamt till utredningens förslag att höja åldersgränsen i lagen om anställningsskydd. Riskerna kan vara betydande för att detta får motsatt effekt på efterfrågan på äldre arbetskraft.⁷⁷

76 ESV dnr 30-1525/2012.

77 ESV dnr 3.4-573/2013.

Förstärkt nedsättning av egenavgifter

I promemorian föreslogs att avdraget vid beräkningen av egenavgifter höjs med 2,5 procentenheter till 7,5 procent av avgiftsunderlaget och det maximala avdragsbeloppet med 5 000 till 15 000 kronor per år. ESV avstyrkte förslaget. ESV anser inte att valet av verksamhetsform ska vara avgörande för om någon ska få nedsättning eller inte. ESV anser heller inte att motiven till nedsättningen är starka nog för att ytterligare frånga likformigheten i skattesystemet.

Avsteg från principen om likformighet gör skattesystemet svåröverskådligt och mindre transparent. Med förslaget blir reglerna för socialavgifter mer komplicerade och dessutom innebär förslaget ett avsteg från principen att de sociala avgifterna ska vara kopplade till de sociala försäkringarna.⁷⁸

Budgetramverket – uppfyller det EU:s direktiv?

I delbetänkandet från budgetprocesskommittén görs överväganden om den rättsliga ram som läggs fast i författningar, förarbeten och praxis garanterar en bindande och transparent tillämpning av rådets direktiv (2011/85/EU).

ESV delar inte utredningens syn på frågan om det svenska budgetramverket uppfyller direktivets krav på konsekvenser, om de numeriska finanspolitiska reglerna inte iakttas. Utredningen föreslår att regeringen ska genomföra prognosutvärderingar, ESV anser att det vore bra om den utvärderade prognoshorisonten är så lång som möjligt. Detta eftersom prognostiserade överskott långt fram i tiden ofta tas som intäkt för att genomföra reformer i närtid.⁷⁹

4.5 Resultatbedömning

4.5.1 Kriterier för resultatbedömning

Resultatet inom verksamhetsområdet Prognoser bedöms utifrån precisionsresultatet i den årliga prognosutvärderingen. Prognosutvärderingen är mångfacetterad och innehåller många jämförelser som alla är relevanta ur olika aspekter. Det är inte möjligt att översätta hela den analys som görs i prognosprecisionsresultatet.

78 ESV dnr 3.4-998/2013.

79 ESV dnr 3.4-608/2013.

sionsrapporten till ett enda betyg. Vi redovisar därför resultatet per område enligt indelningen i prognosprecisionsrapporten. De olika delarna ges inte heller de ett betyg enligt ESV:s bedömningskala.

Tidigare var det bara ESV:s prognosfel för statens inkomster och utgifter som utvärderades. Beroende på hur stort detta prognosfel var gjorde vi sedan en betygsbedömning med utgångspunkt i hur stora dessa prognosfel varit historiskt. I 2013 års prognosprecisionsrapport utvärderar vi fortfarande ESV:s prognosfel för inkomster och utgifter på detaljerad nivå. Dessutom jämför vi ESV:s prognos för den makroekonomiska utvecklingen och prognos för offentliga sektorns finansiella sparande med andra prognosinstituts bedömningar.

4.5.2 Bedömning av resultatet för Prognoser

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att ESV både haft mer och mindre träffsäkra prognoser än andra prognosmakare. Vidare hade ESV:s prognoser högre precision än det egna historiska genomsnittet för många variabler.

BNP och finansiellt sparande för ett antal prognosinstitut

Bankernas BNP-prognoser för 2012 var generellt mer pricksäkra än de som levererades av de statliga prognosinstituten. De statliga prognosinstituten hade dock högre prognosprecision än bankerna när det gäller prognoserna för den offentliga sektorns finansiella sparande. Sett till bara de två prognoser som regeringen gjorde under 2012 hade ESV den bästa precisionen. ESV:s prognos nådde redan i marsprognosen den nivå som utfallet skulle hamna på.

Jämförelse mellan regeringens och ESV:s prognoser

Av de prognoser som jämfördes så överskattade regeringen inkomsterna något mer än ESV, samtidigt som man underskattade utgifterna något mer än ESV. Därför blev regeringens prognosprecision på statens budgetsaldo i genomsnitt knappt 4 miljarder kronor sämre än ESV:s.

Både regeringen och ESV har överskattat skatteintäkterna för 2012 i prognoserna. Överskattningen är något högre i ESV:s prognos. När det gäller utgifterna är överskattningen av utgiftsområdena exklusive ränteutgifter i genomsnitt något mindre i ESV:s prognos

Utvärdering av ESV:s prognoser

Vi överskattade de takbegränsade utgifterna för 2012 vid samtliga tillfällen. Den genomsnittliga avvikelsen var på 3,9 miljarder kronor och motsvarar 0,4 procent av de takbegränsade utgifterna. Det är en högre precision jämfört med föregående år och även något bättre än genomsnittet för perioden 1997–2012.

Det genomsnittliga prognosfelet för den offentliga sektorns intäkter uppgick till 12,9 miljarder kronor. Den genomsnittliga avvikelsen för prognoserna på statens skatteintäkter uppgick till 12,0 miljarder kronor och motsvarar 1,5 procent av utfallet. Det är en försämring jämfört med 2011 då avvikelsen uppgick till 9,7 miljarder kronor, men det är bättre än genomsnittet för perioden 2007–2012.

5 Verksamhetsområde Informationssystemet Hermes

Uppgifter för verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes enligt instruktion och regleringsbrev

ESV ska

- utveckla och förvalta statens informationssystem för budgetering och uppföljning (Hermes), utom när det gäller de verksamhetsstödet som avses i 26 a § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (RK Statsbudgetstöd), samt tillhandahålla en teknisk plattform, drift och support avseende RK Statsbudgetstöd efter samråd med Regeringskansliet och i enlighet med dess behov.

ESV ska senast den 1 mars 2013 till regeringen (Finansdepartementet) redovisa ett förslag till en arbetsplan för Hermes samtliga delar. Arbetsplanen ska innehålla en beskrivning av verksamheten fördelat på planerade aktiviteter med ekonomiska ramar för 2013 och 2014.

veckling och nyutveckling. Verksamhetsområdet avslutas med en resultatbedömning av prestationstyperna drift och användarstöd inom Hermes Statsredovisning.

För att beskriva Hermesverksamheten lämnade ESV, enligt uppdrag i regleringsbrevet, en arbetsplan till regeringen i februari.⁸⁰

Tabell 13 *Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes (tkr)*

	2013	2012	2011
Systemförvaltning			
Drift	10 137	9 827	7 859
Användarstöd	9 180	8 465	9 662
Förvaltningsutveckling	16 422	15 158	19 875
Nyutveckling	4 962	5 179	5 169
Summa Informations-systemet Hermes	40 701	38 629	42 565

De totala kostnaderna inom området har ökat främst på grund av ökade personalkostnader.

5.1 Verksamhetsöversikt

Hermes är ett integrerat informationssystem för staten och fungerar både som ett arbetsverktyg och en informationskälla. Hermes möjliggör ett samlat flöde från det att myndigheterna lämnar in prognoser via statsbudgeteringen till att regeringen utfärdar regleringsbrev och vidare till insamlandet av utfallsuppgifter i statsredovisningen.

Systemet består huvudsakligen av tre delar: Hermes Statsredovisning, Transaktionsdatabasen och RK Statsbudgetstöd.

ESV förvaltar och utvecklar såväl Hermes Statsredovisning som Transaktionsdatabasen samt är teknisk systemleverantör för RK Statsbudgetstöd efter samråd med Regeringskansliet och i enlighet med dess behov.

Verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes består av prestationsområdet Systemförvaltning. Systemförvaltning är sedan indelat i prestationstyperna drift, användarstöd, förvaltningsut-

Tabell 14 *Kostnader för grunduppdraget (tkr)*

	2013	2012	2011
Support	3 326	2 604	2 687
Teknisk plattform			
Hårdvara	0	689	542
Program	0	21	9
Summa Teknisk plattform	0	710	551
Drift			
Drift	752	4 744	3 361
Rättelser	0	158	74
Incidenter	0	212	196
Förvaltning	955	859	1 883
Summa Drift	1 707	5 972	5 514
Totalt	5 033	9 286	8 752

De totala kostnaderna för grunduppdraget har minskat på grund av att kostnader för drift finansieras av en annan anslagspost.

⁸⁰ ESV dnr 1.1-142/2013.

5.2 Drift

ESV har sedan 2004 bedrivit ett strategiskt utvecklingsarbete av Hermes driftmiljö och driftorganisation, för att säkerställa att systemet är stabilt och har hög tillgänglighet. Vi har bland annat arbetat med att upprätthålla en modern hårdvaruplattform och med dubblering av system, för att möjliggöra störningsfri drift även vid hårdvarufel. Vi har också arbetat med att förebygga eventuella säkerhetsproblem.

Under året har vi genomfört en IT-säkerhetsgranskning för att identifiera eventuella brister, infört säkrare inloggningsrutiner och en dubblering av internetaccessen, som minskar risken för avbrott i åtkomsten till Hermes.

Under året har vi haft några kortare driftstörningar, men inget driftstopp har förekommit.

Tabell 15 Tillgänglighet/drift i Informationssystemet Hermes

	2013	2012	2011
Tillgänglighet	100 %	99,996 %	100 %
Antal driftstopp	0	1	0
Total tid för driftstopp i timmar	0	0,2	0

5.3 Användarstöd

För att stödja Hermes användarna tillhandahåller ESV support och utbildningar i systemet Hermes.

5.3.1 Supportärenden för Hermes

Hermessupporten finns tillgängliga via e-post, telefon och personliga möten och ger stöd och hjälp i alla delar i Hermes. Bemanning och beredskap anpassas efter användarnas behov, som varierar under året. Vid olika inrapporteringar och intensiva arbetsperioder i Hermes har supporten förlängda öppettider och ökad beredskap.

Antalet ärenden har legat relativt konstant de senaste åren. Ärenden om statsredovisning har dock minskat. Minskningen beror bland annat på att vi har utvecklat systemet, så det är lättare att använda, samt att vi byggt in användarstöd i Hermes.

Antalet ärenden från Regeringskansliet visar små skillnader mellan åren. Där har även systemförändringar för användarna och ändringar av användarstödet varit små. De ärenden som berör Portalen (frågor om inloggning i Hermes) har ökat, vilket

kan förklaras av ökade krav på säkerhet för hanteringen av informationen i Hermes. Nya inloggningsrutiner med bland annat skärpta lösenordskrav har resulterat i fler frågor från användarna.

Tabell 16 Antal aktiva användare och supportärenden i Informationssystemet Hermes

	2013	2012	2011
Antal aktiva användare			
Regeringskansliet	432	476	457
Myndigheter	1029	1 158	1 027
Totalt antal aktiva användare	1461	1 634	1 484
Antal supportärenden			
<i>Regeringskansliet om</i>			
Regleringsbrev	416	489	480
Statens budget	342	319	339
Portalen	269	221	267
Statsredovisning	7	7	12
Övrigt	36	31	22
<i>Myndigheter om</i>			
Statsredovisning	465	594	632
Portalen	465	419	421
Statens budget	105	118	139
Regleringsbrev	24	22	40
Övrigt	163	189	199
Totalt antal supportärenden	2 292	2 409	2 551
Kostnad (tkr)	7 280	5 605	4 662

Kostnadsökningen beror främst på att klassificeringen av supportverksamhet ändrats mellan åren, dessutom ingår nu även kostnader för så kallad second-line support.

5.3.2 Utbildningar inom Informationssystemet Hermes

Varje år erbjuds anställda i myndigheterna och Regeringskansliet ett antal grundutbildningar i Hermes om delarna Statens budget, Regleringsbrev och Statsredovisning. Utöver det kan uppdragsutbildningar beställas och utformas efter behov. Sådana utbildningar har vi genomfört för nyanställda vid olika departement, men även utbildningar som fokuserar på frågor om den kommande perioden i budgetprocessen. Grundutbildningarna i Regleringsbrev och Statens budget genomförs i samarbete med Regeringskansliet. Åtta av de fjorton utbildningar som hölls under året var grundutbildningar och sex var beställda uppdragsutbildningar. Antalet

kurstillfällen och totalt antal deltagare ökade under 2013.

I samband med utbildningarna fyller kursdeltagarna i en utvärdering som ligger till grund för vårt utvecklingsarbete. Vid ett av två utbildningstillfällen i Statsredovisningssystemet ställdes frågan om deltagarna skulle rekommendera utbildningen till andra. 100 procent svarade att de skulle rekommendera utbildningen utan tvekan. Vid det andra kurstillfället svarade 86 procent att de var nöjda eller mycket nöjda med kursen som helhet. Utvärderingarna från de två grundutbildningarna i Statens budget som utfördes under året, visade att 86 procent var nöjda eller mycket nöjda med utbildningen som helhet. Utvärdering av övriga utbildningar för Regeringskansliets anställda genomförs av Regeringskansliet.

Tabell 17 Antal utbildningar inom Informationssystemet Hermes

Utbildningsinriktning	2013	2012	2011
Statsredovisning			
Antal tillfällen	2	2	2
Antal deltagare	22	25	26
Statens budget			
Antal tillfällen	8	5	6
Antal deltagare	52	39	38
Regleringsbrev			
Antal tillfällen	4	3	4
Antal deltagare	46	30	36
Totalt antal tillfällen	14	10	12
Totalt antal deltagare	120	94	100
Kostnad (tkr)	420	263	575

Kostnaderna för utbildningarna har ökat av flera anledningar. Dels på grund av att vi har haft fler utbildningar och att de haft en högre lärartäthet, dels på grund av mer förberedelse och att vi omarbetat utbildningsmaterialet.

5.4 Förvaltningsutveckling

Hermes Statsredovisning: Fokus på användbarhet och löpande förvaltning

ESV arbetar kontinuerligt med att upprätthålla funktionalitet, tillgänglighet, datariktighet och prestanda i systemet. Vi gör löpande Anpassningar till nya webbläsare och ser över den tekniska plattformen

för att behålla ett stabilt och förvaltningsbart system.

Även i år har ESV haft stort fokus på att ytterligare förbättra användbarheten i Hermes Statsredovisning. Många små detaljer, spridda över hela systemet, har justerats löpande under året. Vi har bland annat sett över nyregistrering och redigering av myndigheternas kontaktpersoner, gjort eventuella fel vid utfallsinläsning mer tydliga och lättåtkomliga och infört stöd för att visa vilka S-koder som ingår i respektive motpartsavsnitt. Vi har också infört en funktion för att rensa hela konverteringstabellen med S-koder. De genomförda användbarhetsåtgärderna innebär att systemet har blivit tydligare, mer konsekvent och lättare att använda, vilket kan vara en förklaring till det minskade antalet supportärenden.

Hermes Transaktionsdatabas – signaler om avveckling

ESV har under året förbättrat kommunikationen mot Bankgirocentralen, så att de uppgifter som används för att koppla transaktioner mot leverantörer uppdateras dagligen. Eftersom ESV under året fått signaler om en möjlig avveckling av transaktionsdatabasen, har förvaltningen i övrigt dragits ned till ett minimum.

RK Statsbudgetstöd – löpande underhåll av system i förvaltning

Inom ramen för det så kallade grunduppdraget⁸¹ förvaltar ESV RK Statsbudgetstöd löpande, i syfte att upprätthålla dess tillgänglighet, datariktighet och prestanda. Under året har arbetet präglats av ett stort antal mindre förbättringsåtgärder. Exempel på detta är strukturförändringar i Tabellverket, förbättrade konsistenskontroller, felrättningar, anpassningar för nya webbläsare och justeringar av ett antal befintliga rapporter. Statskontoret har hösten kartlagt användningen av TDB och föreslog då att TDB:n ska avvecklas.

⁸¹ Regeringsbeslut 2011-06-22, Fi2010/613 m. fl.

5.5 Nyutveckling av Informationssystemet Hermes

Utvecklingsarbetet går ut på att tillföra systemet ny funktionalitet och att göra utredningar och förstudier om detta.

Hermes Statsredovisning

Under året har vi utvecklat rapportstöd. Vi har också utvecklat en ny registervård för S-koder och för myndigheter som ingår i den statliga redovisningsorganisationen. Utvecklingen har gjorts för att förbättra kvaliteten i finansräkenskaper samt i underlagen till årsredovisningen för staten och statens finansiella sparande.

RK Statsbudgetstöd – fokus på gemensamma stödfunktioner

Utvecklingsinsatserna har under året fokuserats på de gemensamma stödfunktionerna i Hermes. Startsidan har fått ett helt nytt utseende, med delvis ny funktionalitet. Information som tidigare fanns djupare inne i systemet har lyfts fram och blivit mer tillgänglig för användarna. Systemet har vidare tillförts en omfattande online-hjälp där användarna kan hitta information snabbare än genom att leta i traditionella användaranvisningar.

Enligt uppdrag i regleringsbrevet har vi i år levererat ett antal mindre förbättringsåtgärder. Exempel på detta är förbättrad hantering av hur beslut i systemet påverkar prognoser, möjlighet att byta pristyp på anslag, funktionalitet i tabellverket, registervård, hantering av preliminär PLO, importer av låneramar och räntekontokrediter samt ett antal nya rapporter för att stödja budgetarbetet.

ESV har även bistått Regeringskansliet i arbetet med att ta fram kravspecifikationer för framtida uppdrag, bland annat genom att utreda de tekniska möjligheterna att förbättra texthanteringen av regleringsbrev i Hermes. Detta var också ett uppdrag i regleringsbrevet.

ESV har också genomfört några mindre uppdrag i regleringsbrevet: färdigställt en produktionsgodkänd version av RK Statsbudgetstöd, bistått Regeringskansliet i arbetet med avstämningar i Hermes samt utökat den tekniska plattformen med en ny testmiljö för Regeringskansliet.

5.6 Resultatbedömning för Informationssystemet Hermes

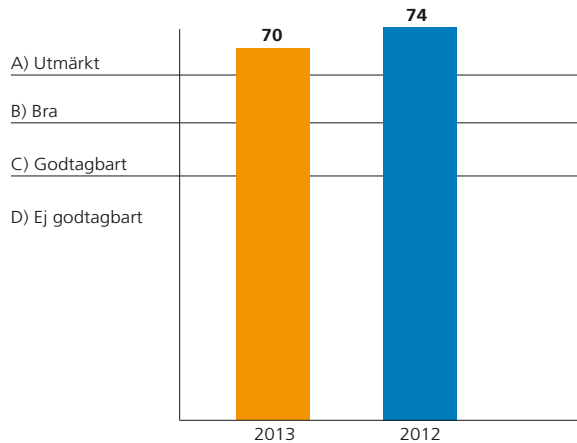
5.6.1 Kriterier för resultatbedömning

För Hermes Statsredovisning redovisas bedömningen av resultat först på en övergripande nivå genom den kundundersökning vi gör årligen.⁸² Genom kundundersökningen är det även möjligt att göra en resultatbedömning av prestationstyperna drift och användarstöd. Vi gör ingen resultatbedömning av förvaltningsutveckling och nyutveckling. För RK Statsbudgetstöd har det inte varit möjligt att få en extern bedömning av kvaliteten och därför har ESV inte gjort någon resultatbedömning inom detta område.

5.6.2 Resultatet av kundundersökningen

I kundundersökningen ger myndighetsanvändarna det samlade kundbetyget 70 på en hundrigradig skala för kundnöjdhet/NKI, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Dock motsvarar det fortfarande Utmärkt (A) för ESV:s skala för kvalitet.

Figur 9 NKI-värde, myndighetsanvändare

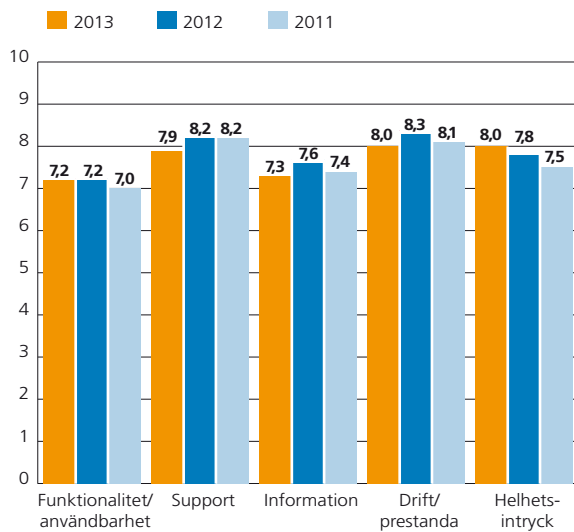
Kundundersökningen skickades till 216 myndigheter. Av de 142 myndigheter som svarat på kundundersökningen har 116 myndigheter svarat ett de använder Hermes. Övriga använder sig av Statens Servicecenter. Årets kundundersökning är genomförd av en ny leverantör. Därför skiljer sig den något från tidigare år, vilket gör det svårt att jämföra

⁸² ESV dnr 3.6-1090/2013.

resultaten och förändringarna är generellt sett inte statistiskt säkerställda.

Helhetsintrycket av Hermes har ökat och betyget för frågan om funktionalitet/användbarhet ligger kvar på samma höga nivå som förra året. Det vi kan se är att användarna överlag är nöjda med Hermes. Hela 96 procent ligger inom skalan för nöjda kunder.

Figur 10 Myndighetsanvändarnas bedömning av Informationssystemet Hermes (medelbetyg)

5.6.3 Drift

Prestationstypen drift bedöms utifrån kundundersökningens frågor om drift och prestanda. Det frågor som ställs handlar om driftsäkerhet, tillgänglighet, information vid och åtgärdande av fel samt hur man uppfattar systemets prestanda. Resultatbedömningen är Utmärkt (A).

5.6.4 Användarstöd

Prestationstypen bedöms utifrån frågor om support och information. Här frågar vi bland annat hur nöjd man är med Hermessupporten och informationen i Hermesmeddelanden. Resultatbedömningen för support är Utmärkt (A) och för information Bra (B).

6 Verksamhetsområde EU-revision

Uppgifter för verksamhetsområdet EU-revision enligt instruktion

ESV ska utföra revision av Sveriges hantering av EU-medel och främja en effektiv och korrekt hantering av dessa medel.

ESV ska också

1. vara revisionsmyndighet för

- a) Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden som avses i artikel 59.1 c i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999,
- b) Europeiska fiskerifonden som avses i artikel 58.1 c i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli 2006 om Europeiska fiskerifonden för programperioden 2007–2013,
- c) Fonden för yttre gränser och ska som sådan fullgöra uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 574/2007/EG av den 23 maj 2007 om inrättande av fonden för yttre gränser för perioden 2007–2013 som en del av det allmänna programmet "Solidaritet och hantering av migrationsströmmar",
- d) Europeiska integrationsfonden och ska som sådan fullgöra uppgifter enligt rådets beslut 2007/435/EG av den 25 juni 2007 om inrättande av Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare för perioden 2007–2013 som en del av det allmänna programmet "Solidaritet och hantering av migrationsströmmar",
- e) Europeiska flyktingfonden och ska som sådan fullgöra uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 573/2007/EG av den 23 maj 2007 om inrättande av Europeiska flyktingfonden för perioden 2008–2013 som en del av det allmänna programmet "Solidaritet och hantering av migrations-

strömmar" och om upphävande av rådets beslut 2004/904/EG, och

- f) Europeiska återvändandefonden och ska som sådan fullgöra uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 575/2007/EG av den 23 maj 2007 om inrättande av Europeiska återvändandefonden för perioden 2008–2013 som en del av det allmänna programmet "Solidaritet och hantering av migrationsströmmar".
2. vara attesterande organ för Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som avses i artikel 7 i rådets förordning (EG) nr 1290/2005 av den 21 juni 2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitikerna.
3. genomföra substansgranskningar som avses dels i artikel 62.1 b i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 för de regionala programmen och det nationella programmet, dels i artikel 61.1 b i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 för det nationella programmet samt säkerställa att sådana granskningar genomförs för de territoriella program där förvaltningsmyndigheten är placerad i Sverige.
4. företräda Sverige i den grupp av revisorer som avses i artikel 14.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999 för de territoriella program där förvaltningsmyndigheten inte är placerad i Sverige.
5. utföra kontroll och vidta övriga åtgärder som avses i artiklarna 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) samt i de kompletterande bestämmelser som finns i 9 § lagen (2009:704) om

europiska grupperingar för territoriellt samarbete och i förordningen (2010:387) om kontroll av förvaltningen av offentliga medel i europeiska grupperingar för territoriellt samarbete.

6.1 Verksamhetsöversikt

ESV är Sveriges nationella revisionsorgan för EU-medel. I huvudsak innebär uppdraget att ESV ska granska att förvaltnings- och kontrollsystemen för EU:s olika fonder lever upp till de krav som EU-kommissionen ställer. ESV ska också granska och kontrollera att de utgifter som deklarerats till EU-kommissionen berättigar till stöd och har gått till rätt ändamål.

Europeiska revisionsrätten granskar hur EU-kommissionen förvaltar EU:s budget. De har konstaterat att de finansiella felen ökar inom EU. ESV:s granskningar visar att felen även ökar i Sverige.

ESV är revisionsmyndighet för programmen inom Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska fiskerifonden (EFF). Vi är också revisionsmyndighet för programmen inom de så kallade SOLID-fonderna, de utgörs av Europeiska återvändandefonden, Europeiska fonden för yttre gränser, Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare och Europeiska flyktingfonden. ESV är även attesterande organ för Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Rollen som attesterande organ motsvarar vad som inom de övriga programmen kallas revisionsmyndighet.

Uppdraget som nationellt revisionsorgan definieras både av god internationell revisionssed och i EU:s regelverk. Omfattningen på de årliga revisionsinsatserna är beroende av hur väl vi bedömer att förvaltningen hos de ansvariga myndigheterna fungerar.

Sammanlagt betalas varje år drygt 10 miljarder kronor till Sverige från EU:s budget för EU-fonder med delad förvaltning. Delad förvaltning innebär att projekten som finansieras av respektive fond också får nationell medfinansiering som uppgår till ungefär samma belopp som det från EU. Detta gäller dock inte för projekten inom EGFJ som enbart finansieras av EU-kommissionen.

EU:s fonder genomförs inom ramen för en programperiod på sju år. Under året har vi i huvudsak utfört arbete i två olika programperioder: inom den innevarande 2007–2013 och den kommande programperioden 2014–2020. EU-kommissionens regelverk för fonderna skiljer sig mellan programperioderna bland annat i kraven på medlemsstatens förvaltning, revision och genomförande av programmen.

Fonden ERUF innehåller förutom de svenska programmen även olika gränsöverskridande program, så kallade territoriella program. För dessa program inrättas vanligtvis en grupp av revisorer från de länder som deltar i programmet. Om den myndighet som förvaltar medlen för ett visst gränsöverskridande program är placerad i Sverige så ansvarar ESV för den grupp av revisorer som granskar programmet. Projekt som genomförs inom ramen för programmet, men i andra länder än Sverige, granskas av det aktuella landets revisorer. ESV reviderar och rapporterar på samma sätt till andra länder.

ESV har verkat för en effektiv och ändamålsenlig hantering av EU-medel i Sverige

ESV verkar för en effektiv och ändamålsenlig hantering av EU-medel. Det gör vi genom att kommunicera resultatet av de genomförda uppdragen både till de myndigheter som ansvarar för hanteringen, och till andra intressenter som exempelvis övervakningskommittéer. Dessa ansvarar bland annat för att styra och följa upp hur programmen genomförs och hur ansvariga myndigheter fullföljer sitt uppdrag för hanteringen. ESV har kommunicerat resultaten av de genomförda revisionerna och de slutsatser som vi drar utifrån dessa i olika sammanhang under året. Det har vi gjort vid övervakningskommittéernas sammanträden, vid möten med ansvariga myndigheter och till Regeringskansliet. Vi publicerar våra årliga revisionsrapporter på ESV:s webbplats och lämnar samtidigt ett pressmeddelande som sammanfattar resultaten av vårt granskningsarbete.

För ESF, ERUF och EFF har vi börjat förbereda för att avsluta den innevarande programperioden, (2007–2013). ESV har under året hållit två möten⁸³

⁸³ ESV dnr 6.3-670/2013.

med myndigheterna som ansvarar för förvaltningen av programmen i Sverige. Dessa möten syftade till att utbyta erfarenheter och koordinera uppgifter för att på så vis bidra till att involverade myndigheter genomför och rapporterar avslutets olika delar i rätt tid till EU-kommissionen.

ESV deltar i rådet för skydd av EU:s finansiella intressen, SEFI-rådet. Rådet är inrättat av regeringen och ansvarar för att samordna åtgärder i Sverige mot bedrägerier och andra missbruk av EU-relaterade medel. ESV informerar i dessa sammanhang om resultaten av vårt revisionsarbete.

Verksamhetsområdets indelning

Indelningen av verksamhetsområdet EU-revision görs utifrån de programperioder där revisionen genomförs. Varje programperiod utgör ett prestationsområde. Under året har vi främst bedrivit verksamhet inom två programperioder, dels programperiod 2007–2013, dels perioden 2014–2020. För den innevarande programperioden har vi valt att dela in prestationsområdet i prestationstyper utifrån de olika fonderna som ESV är revisionsmyndighet för.

Tabell 18 *Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet EU-revision (tkr)*

	2013	2012	2011
Programperiod 2000–2006	52	337	123
Programperiod 2007–2013			
EFF	5 044	4 510	4 101
ERUF	12 152	12 494	13 591
ESF	6 627	5 769	5 181
Jordbruksfonderna	10 265	11 454	9 495
SOLID-fonderna	3 810	4 688	3 405
Summa Programperiod 2007–2013	37 898	38 915	35 773
Programperiod 2014–2020	802	66	0
Summa EU-revision	38 752	39 318	35 896

Ekonomisk analys

Under året har insatserna för granskning av jordbruksfonderna legat på en fortsatt hög nivå även om de minskat jämfört med 2012. Minskningen beror på att vi under året genomfört något färre granskningar av ansvariga myndigheters interna processer för förvaltning och kontroll av EU-medel.

Tidigare års revisionsresultat har visat på en hög andel fel i de redovisade utgifterna vilket för med sig att vår granskning omfattat en fortsatt hög andel projekt och stödmottagare. Detta för att få hög säkerhet i beräkningen av de finansiella felen.

Vårt arbete för den nya programperioden har ökat i omfattning. Förhandlingar om utformningen av EU-regelverken har pågått hela året och vårt arbete har bestått i att både bistå Regeringskansliet med synpunkter och själva delta vid möten där EU-kommissionen presenterat sina förslag.

För både EFF och ESF har kostnaderna ökat sedan 2011. Den huvudsakliga förklaringen är att vi i tidigare års granskningar identifierat brister och flera finansiella fel, vilket lett till att vi genomfört fler granskningar för att nå en tillräckligt hög säkerhet i vår bedömning av årets finansiella fel.

6.2 Programperiod 2007–2013

6.2.1 ERUF, ESF och EFF

Uppdraget som revisionsmyndighet för programmen inom ESF, ERUF och EFF utförs under en programperiod och utgår från EU-kommissionens regelverk för varje fond. För dessa tre fonder är kraven i regelverken mycket lika varandra. ESV har utfört löpande granskning under året och vi har vid årets slut sammanfattat våra bedömningar för respektive program i en årlig rapport och ett yttrande till kommissionen.

Revisionsarbetet för ESF, ERUF och EFF speglar programmets utveckling och genomförande. Förvaltningen av fonderna genomgår olika stadier under en programperiod, från de inledande åren då många nya projekt godkänns och startar, till den avslutande delen då projekt avslutas och slutredovisas. ESV:s revisionsarbete har framför allt omfattat granskning av projekt, men vi har även löpande granskat de system som inrättats för förvaltning och hantering av medlen.

Vi väljer ut vilka projekt vi ska granska genom slumpmässiga urval, sedan besöker vi varje projekt som valts ut. I granskningen gör vi både en bedömning av hur projektet genomförts och av att de utgifter som redovisats är korrekta. Granskningen avslutas med en rapport till den förvaltande myndig-

heten, där vi bland annat gör en bedömning av omfattningen av de felaktigt deklarerade utgifterna till EU-kommissionen.

Året avslutades med att ESV utifrån det genomförda revisionsarbetet upprättade årliga kontrollrapporter och yttranden för programmen inom ESF⁸⁴ och ERUF⁸⁵. Dessa rapporterades till EU-kommissionen vid årsskiftet.

För EFF⁸⁶ rapporterade vi i början av januari 2014 till EU-kommissionen. Årets granskningsarbete innehöll flera komplexa bedömningar för EFF, vilka ledde till att EU-kommissionen gav ESV ytterligare tid att färdigställa årsrapporten. Därför rapporterar vi samlat till regeringen i februari 2014.

De granskningar vi genomförde under 2013 visar att omfattningen av de finansiella felen varierar mellan programmen. EU-kommissionen har definierat nivån för acceptabla finansiella fel till 2 procent. För de svenska programmen varierar de beräknade finansiella felen från en acceptabel nivå under 2 procent till över 2 procent. De vanligaste orsakerna till att redovisade utgifter är fel är bland annat att stödmottagaren inte följt reglerna för offentlig upphandling, att kostnaderna för projektet inte särredovisats gentemot övrig verksamhet, att stödmottagaren inte kan styrka att den redovisade kostnaden har uppkommit och hör till projektet eller att medfinansieringen är felaktig eller otillräcklig.

Revisionsmyndighetens yttranden är en del i den bedömning som EU-kommissionen gör av förvaltningen i Sverige och sitt beslut om utbetalning av EU-medel till Sverige för respektive program inom fonderna.

ESV har lett arbetet för de grupper av revisorer i de så kallade territoriella, gränsöverskridande, programmen som har sin förvaltningsmyndighet i Sverige. Under året har ett möte per program⁸⁷ hållits. Vidare har ESV under året företrätt medlemsstaten Sverige i de grupper av revisorer som instiftats för de territoriella program inom ERUF där Sverige

deltar, men där förvaltningsmyndigheten inte är placerad i Sverige.⁸⁸

En årlig översikt⁸⁹ för 2012 års revisioner och redovisningar för medlemsstaten Sveriges räkning rapporterades i februari 2013 till EU-kommissionen.⁹⁰

6.2.2 Jordbruksfonderna

ESV utför uppdraget som attesterande organ för de två jordbruksfonderna, EGFJ och EJFLU, genom löpande revision. Varje räkenskapsår avslutas med att ESV avger en årlig attesteringsrapport och ett yttrande med en bedömning av effektiviteten i förvaltnings- och kontrollsystemen, samt intyg om lagenlighet och korrekthet i de underliggande transaktionerna. Vår årliga rapport med yttrande över räkenskapsåret för jordbruksfonderna (oktober 2011 till oktober 2012) lämnades i februari 2013⁹¹ till EU-kommissionen.

Resultatet av våra granskningar visar att de felaktigt redovisade utgifterna för EGFJ låg på en acceptabel nivå, det vill säga under 2 procent av de totalt redovisade utgifterna. För EJFLU visar vårt revisionsarbete att de beräknade finansiella felen uppgick till över 2 procent. De vanligaste felen inom EJFLU utgörs i huvudsak av utgifter som inte hör till den redovisade perioden, att stödmottagaren inte följt reglerna för offentlig upphandling eller att betalningsbevis saknas.

Jordbruksfonderna redovisar sin verksamhet för EU-kommissionen och rekviderar medel från EU varje månad eller en gång per kvartal, beroende på fond. De bedömningar ESV lämnar är en del i det underlag som EU-kommissionen har för sitt beslut om beviljande av utbetalning. Bedömningarna är därmed också en del av underlaget till EU-kommissionens godkännande att avsluta räkenskapsåret.

Det granskningsarbete ESV genomfört under året omfattar räkenskapsåret oktober 2012 till oktober 2013. Vi sammanfattade granskningen i en årlig rapport med yttrande till EU-kommissionen i februari 2014 och därefter rapporterar vi till regeringen.

84 ESV dnr 6.3-148/2013.

85 ESV dnr 6.2-1144/2013, 6.2-1219/2013, 6.2-1220/2013, 6.2-1221/2013, 6.2-1222/2013, 6.2-1223/2013.

86 ESV dnr 5.3-23/2014.

87 ESV dnr 6.1-320/2013, 6.1-321/2013, 6.1-322/2013, 6.1-324/2013.

88 ESV dnr 6.1-325/2013, 6.1-326/2013, 6.1-327/2013, 6.1-328/2013, 6.1-329/2013.

89 Enligt det Interinstitutionella avtalet 2006/c 139/01 artikel 44.

90 ESV dnr 6.1-92/2013.

91 ESV dnr 60-426/2012.

6.2.3 SOLID-fonderna

Fonderna för Solidaritet och hantering av migrationsströmmar, SOLID-fonderna, består av Europeiska fonden för yttre gränser, Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare, Europeiska Flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden.

Under året har flera årliga program avslutats och rapporterats till EU-kommissionen: årliga program 2009 och 2010 för Återvändande⁹² och Flyktingfonden⁹³ samt årliga program 2010 för Europeiska integrationsfonden⁹⁴ och för Europeiska fonden för yttre gränser⁹⁵. För dessa avslut har ESV avgett en årlig revisionsrapport med yttrande om hur förvaltnings- och kontrollsystemen fungerat. Vi har också validerat ansökan om utbetalning. Rapporterna och yttrandena har vi rapporterat till EU-kommissionen. ESV har därmed reviderat och bedömt funktionaliteten i de system som inrättats hos myndigheterna som ansvarar för hanteringen av dessa EU-medel. Dessutom har vi genomfört revision hos de slutliga stödmottagarna, det vill säga projekten, för att bedöma om de kostnader som ligger till grund för begäran om utbetalning är korrekta.

De beräknade finansiella felen för de sex årliga programmen varierar från en acceptabel nivå under 2 procent till strax under 10 procent. De redovisade utgifterna ska följa EU-kommissionens regler för att kostnader ska vara berättigande till stöd. Den vanligaste orsaken till att de redovisade utgifterna bedöms vara fel är bland annat att stödmottagaren inte följt reglerna för kostnader för personal och reglerna för offentlig upphandling.

Rapporteringen till regeringen sker samlat i februari 2014, tillsammans med övriga revisionsrapporter som lämnats till EU-kommissionen.⁹⁶

En årlig översikt⁹⁷ för 2012 års tillgängliga revisioner och redovisningar sammanställdes för medlemsstaten Sveriges räkning och rapporterades i februari 2013 till EU-kommissionen.⁹⁸

92 ESV dnr 60-383/2012, 6.1-51/2013.

93 ESV dnr 60-382/2012, 6.3-133/2013.

94 ESV dnr 6.1-48/2013.

95 ESV dnr 6.1-49/2013.

96 ESV dnr 1.2-97/2014.

97 Enligt det Interinstitutionella avtalet 2006/c 139/01 artikel 44.

98 ESV dnr 6.1-93/2013.

6.2.4 ESV:s årliga rapportering till regeringen

ESV lämnade i februari 2013⁹⁹ till regeringen en sammantagen rapportering av de årliga rapporter och yttranden som vi lämnat under 2012. De rörde:

- ESF, EFF och ERUF
- Återvändandefonden årligt program 2008
- Flyktingfonden årligt program 2008
- Europeiska integrationsfonden årligt program 2009
- Europeiska fonden för yttre gränser årligt program 2009.

Vi lämnade även vår attesteringsrapport och vårt yttrande för EJFLU och EGFJ för verksamhetsåret oktober 2011 till oktober 2012.

6.3 Programperiod 2014–2020

Regeringen gav i juni ESV i uppdrag¹⁰⁰ att påbörja förberedelserna för att vara revisionsmyndighet och attesterande organ för den nya programperioden 2014–2020. Uppdraget är för de EU-medel som tas emot i Sverige genom delad förvaltning. Vi har informerat regeringen vid ett avstämningsmöte¹⁰¹ hur förberedelsearbetet har genomförts.

Under året har EU-kommissionen presenterat förslag på nytt regelverk för förvaltningen av de fonder som omfattar deras nästa budgetperiod från 2014 till 2020. Inom ramen för såväl ESV:s uppdrag att främja en effektiv och ändamålsenlig hantering av EU-medel som vårt nya uppdrag att förbereda arbetet inför nästa programperiod, har vi följt utformningen av det nya regelverket och lämnat synpunkter.

6.3.1 ESF, ERUF och EHFF

ESV har under året löpande följt utvecklingen av de nya regelverken för de nya regional-, social- och fiskerifonderna. Vi har bistått Regeringskansliet med synpunkter på de förslag som presenterats av EU-kommissionen. Vi har också deltagit vid flera expertmöten där man diskuterat specifika delar som rört revisionsmyndighetens uppgifter med EU-

99 ESV dnr 1.2-76/2013, 1.2-159/2013.

100 Regeringsbeslut 2013-06-27, Fi2013/2573 (delvis).

101 ESV dnr 6.1-34/2014.

kommissionen. Regelverken för den nya fonden Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) har under de pågående förhandlingarna ändrat sin struktur för förvaltning från att efterlikna jordbruksfonderna till att istället efterlikna de krav som kommer att ställas på social- och regionalfonderna, ESF och ERUF. ESV:s förberedande arbete för EHFF har därför utförts integrerat mellan dessa tre fonder. Vid årets slut var ännu inte alla delar av de fondspecifika regelverken formellt fastställda.

6.3.2 Jordbruksfonderna

ESV har under året följt utvecklingen av de nya regelverken för jordbruksfonderna. EU-kommissionen har presenterat flera olika förslag på utformning. Vi har gett synpunkter på förslagen till Regeringskansliet. Vi har även deltagit vid expertmöten med EU-kommissionen där de presenterat olika förslag om uppgifter för attesterande organ. Vi har gemensamt diskuterat de olika förslagen. För att djupare analysera konsekvenser av de olika förslagen har vi utbytt erfarenheter med andra medlemsstater. Vid årets slut var ännu inte alla delar av de fondspecifika regelverken fastställda och EU-kommissionen hade inte presenterat sitt slutliga förslag till nytt regelverk.

6.4 Resultatbedömning

6.4.1 Kriterier för resultatbedömningen

Resultatet inom verksamhetsområdet EU-revision värderas i första hand utifrån EU-kommissionens och Europeiska revisionsrättens bedömningar. Vi gör även en resultatbedömning utifrån en enkät.¹⁰² Enkäten har ställts till de myndigheter som ansvarar för förvaltningen, till Regeringskansliet och till stödmottagare som vi besökt i samband med revisioner av projekten. Enkäten genomfördes för andra gången i år och utökades då till att även omfatta stödmottagare.

102 ESV dnr 3.6-19/2014.

6.4.2 Bedömning av resultatet

Inga utlåtanden under året från EU-kommissionen och Europeiska revisionsrätten

EU-kommissionen bedömer kvaliteten och genomförandet av ESV:s revisionsverksamhet dels löpande under året i samband med att revisionsrapporterna avrapporteras, dels i samband med revisionsbesök hos oss. EU-kommissionen genomför revisioner av olika delar inom ESV:s uppdrag som nationellt revisionsorgan. När EU-kommissionen har bedömt att verksamheten håller en tillfredsställande nivå ligger bedömningen kvar tills de får ny information som kan leda till en ny revision och ny bedömning. Dessa revisioner sker alltså inte årligen. Under 2013 påbörjade EU-kommissionen en granskning av vårt revisionsarbete inom ERF, men inget slutligt utlåtande har kommit. EU-kommissionen har inte heller gett något slutligt utlåtande om den granskning de påbörjade 2012 för jordbruksfonderna.

Europeiska revisionsrätten har till uppgift att granska EU-kommissionen. I detta uppdrag besöker de varje år flera slumpmässigt valda nationella revisionsorgan inom olika medlemsstater. Under 2013 har de inte genomfört någon granskning som berört ESV:s revisionsverksamhet.

Under året har med andra ord varken EU-kommissionen eller Europeiska revisionsrätten gett något slutligt utlåtande om verksamhetsområdet.

Enkätundersökningen omfattade för första gången stödmottagare

Enkätundersökningen vände sig till de myndigheter som granskas, till berörda departement för de aktuella fonderna och till stödmottagare som vi i våra granskningar besökt. Enkäten mäter deras uppfattning av hur vi kommunicerar resultatet av granskningen, hur vi genomför revisioner, om de tycker att våra rekommendationer bidrar till att förbättra förvaltningen och vad de anser om vår förmåga att lämna synpunkter på de nya regelverken för nästa programperiod. Enkäten skickades till sammanlagt 113 respondenter. Svarefrekvensen var 63 procent.

Vi har under året haft ett fokus på utvecklingen av det nya regelverket för den nya programperioden

och vårt stöd till Regeringskansliet i deras förhandlingar om det nya regelverket. Resultatet i enkäten visar att bedömningen av vår förmåga att lämna relevanta synpunkter har stigit och detta område är även det där de svarande är mest nöjda. Det område som har störst potential att förbättras är vår kommunikation om hur våra iakttagelser i enskilda granskningar förbättrar förvaltningen. Vi ser ett behov att arbeta mer aktivt med dessa frågor eftersom resultatet har gått ned.

Tabell 19 Bedömning av EU-revisionens arbete (medelbetyg)

	2013	2012
Förmåga att lämna synpunkter på regelverket för nästa programperiod	7,5	6,7
Kommunikation av innehållet i de årliga revisionsrapporterna	5,7	6,9
Resultaten från enskilda granskningar bidrar till att förbättra förvaltningen	5,6	6,3
Kommunikation och bemötande i samband med enskilda revisioner	6,7	6,3

På frågeområdet Förmåga att lämna synpunkter på regelverket för nästa programperiod bedöms resultatet som Bra (B), vilket är samma bedömning som föregående år. På frågan om innehållet i de årliga revisionsrapporterna har kommunicerats på ett tydligt sätt ges betyget Godtagbart (C), vilket är en lägre bedömning än föregående år. Även för frågeområdet Resultaten från enskilda granskningar bidrar till att förbättra förvaltningen bedöms resultatet som Godtagbart (C). Frågeområdet Kommunikation och bemötande i samband med enskilda revisioner bedöms resultatet i år som Bra (B), vilket är en högre bedömning än föregående år då området bedömdes som Godtagbart (C).

7 Verksamhetsområde Tjänsteexport

Uppgifter för verksamhetsområde Tjänsteexport enligt instruktion

ESV får bedriva sådan tjänsteexport som är direkt hänförlig till myndighetens uppgifter och verksamhetsområde.

7.1 Verksamhetsöversikt och kostnader för prestationer

Inom ramen för verksamhetsområdet Tjänsteexport bedriver ESV avgiftsfinansierad tjänsteexport. Vi tar också emot utländska besök och samordnar internationella kontakter. De två sistnämnda aktiviteterna är i huvudsak anslagsfinansierade. Projekten inom den avgiftsbelagda tjänsteexporten finansieras antingen av Sida eller av EU.

Verksamhetsområdet Tjänsteexport består av två prestationstyper: Internationella besök och Tjänsteexport.

Tabell 20 *Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Tjänsteexport (tkr)*

	2013	2012	2011
Internationella besök	111	300	327
Tjänsteexport	10 036	10 232	5 765
Summa Tjänsteexport	10 147	10 532	6 092

Tjänsteexportens kostnader ligger på i princip samma nivå som föregående år då vi hade pågående projekt i motsvarande omfattning.

Arbetet genomförs i enlighet med ESV:s strategi för tjänsteexporten¹⁰³ som bland annat innebär att:

- ESV ska arbeta med uppdrag där vi har egen kompetens och kapacitet, i linje med den ordinarie verksamheten. Omfattningen beror till stor del på vilken inriktning på stödet mottagarländerna vill ha.
- ESV ska fokusera på de länder där engelska är arbetsspråket i projekten. Vi ska också göra den bedömningen att det är möjligt att uppnå positiva effekter av våra insatser i mottagarlandet. De länder vi arbetar med ska

¹⁰³ ESV dnr 19-822/2010.

vara prioriterade av UD och Sida inom ramen för biståndssamarbetet.

- ESV ska i huvudsak arbeta med institutioner inom statsförvaltningar.
- ESV ska inte överföra färdiga lösningar utan utarbeta lösningar tillsammans med samarbetslandet, lösningar som är anpassade efter varje specifik situation.
- ESV kan ingå samarbeten med svenska och internationella myndigheter för att söka projekt. Vi kan även ingå i konsultorganisationers anbudsansökningar. Viktigt är dock att alla icke-statliga organisationer behandlas lika.
- Ambitionen är att alltid ha två pågående projekt.

7.2 Internationella besök

Under året har vi tagit emot totalt 15 studiebesök från institutioner i Albanien, Bosnien-Hercegovina, England, Georgien, Japan, Kenya, Kina, Moldavien och Vitryssland vilket är något fler än förra året. Besökarna representerar både grupper från de projekt som ESV driver och från andra intresserade institutioner, i huvudsak finansministerier.

7.3 Tjänsteexport

ESV:s avgiftsfinansierade tjänsteexport är antingen finansierad av Sida eller via så kallade twinningprojekt. Twinning är ett EU-finansierat samarbete mellan myndigheter i ett medlemsland och ett kandidatland. Syftet är att myndigheterna tillsammans ska förbättra en av kandidatlandets institutioner för att uppnå de krav som EU ställer för medlemskap. Sida finansierar förberedelsearbetet i Sverige inför insatser inom ramen för EU-finansierade twinningprojekt. Både projektet i Moldavien och Albanien som redovisas nedan avslutades under året. ESV:s ambition är att även fortsättningsvis bedriva tjänsteexport. Diskussioner pågår om fortsatta insatser i Albanien och ett nytt uppdrag i Armenien.

7.3.1 Twinning i Moldavien

ESV har avslutat ett twinningprojekt i Moldavien som rörde internrevision och intern styrning och kontroll. Projektet påbörjades i november 2010 och avslutades i november 2013. Projektet bedrevs tillsammans med Finansministeriet i Holland. En långtidsrådgivare från ESV var på plats i Chisinau och personal från ESV och andra myndigheter utförde korttidsinsatser. Finansministeriet i Moldavien var samarbetspartner. För projektet fanns en arbetsplan där 26 olika aktiviteter var inplanerade och genomfördes. Aktiviteterna handlade om stöd till Finansministeriet i Moldavien för instruktioner, regler och rutiner om intern styrning och kontroll samt internrevision. Aktiviteterna genomfördes i huvudsak som seminarier eller workshops med svenska och holländska föreläsare. Under projektets gång genomfördes ett stort antal expertuppdrag med olika experter från Sverige och Holland.¹⁰⁴

7.3.2 Sida-finansierat projekt i Albanien

ESV har bedrivit ett projekt¹⁰⁵ om intern styrning och kontroll i Albanien. Projektet påbörjades i juni 2012 och avslutades i december 2013. Det finansierades av Sida och syftade till att höja kompetensen om delegering av ansvar och befogenheter mellan ministerier och underlydande myndigheter. Samarbetspartners var finansministeriet, transportministeriet och det albanska Vägverket. Samarbetet har bedrivits tillsammans med Trafikverket, med ESV som ansvarig för projektet. Två långtidsrådgivare, en från ESV och en från Trafikverket, har varit på plats i Tirana. Personal från ESV och Trafikverket har gjort korttidsinsatser i form av seminarier eller workshops.

Den arbetsplan som legat till grund för arbetet har inte kunnat genomföras fullt ut på grund av att chefer inte varit utsedda på vägmyndigheten i Albanien samt att nyval har hållits med en ny regering som följd. Detta påverkade arbetet genom att ansvariga chefer inte fanns på plats.

Inom projektet genomfördes flera utbildningar. En av dessa var en grundläggande utbildning i resultatstyrning. Av de 16 deltagare som svarade på ut-

värderingen gav 94 procent betyget 4 eller 5 på en 5-gradig skala på frågan om utbildningen levde upp till deras förväntningar och på frågan om innehållet, där 1 var inte alls och 5 var helt och hållet.

7.4 Resultatbedömning

För projektet i Albanien har vi ingen extern bedömning av verksamhetens kvalitet. Vi har därför valt att inte göra någon resultatbedömning för projektet. Vårt projekt i Moldavien är utvärderat av EU-kommissionen vid två tillfällen under genomförandet. Vid den senaste utvärderingen som var klar i oktober användes en 4-gradig skala där kriteriet A är det högsta och D det lägsta. Enligt EU är A mycket bra, B bra, C problem och D allvarliga brister. Vid båda tillfällena har bedömningen varit att projektet är väl planerat, effektivt genomfört, har goda möjligheter till påverkan och har möjlighet till långsiktigt hållbar måluppfyllelse för mottagarlandet. Det senaste resultatet visar att projektet har högsta värde när det gäller relevans och kvalitet i projektets organisation och planering samt i effektiviteten av genomförandet och näst högsta värde på resterande bedömningspunkter.

Sammanfattningsvis anser utvärderaren att detta är ett mycket relevant och väl utformat och genomfört twinning-projekt.

Tabell 21 Bedömning av twinningprojekt i Moldavien

Gradings	
Relevance and quality of design	A
Efficiency of Implementation to date	A
Effectiveness to date	B
Impact prospects	B
Potential sustainability	B

¹⁰⁴ ESV dnr 51-1260/2011.

¹⁰⁵ ESV dnr 51-1293/2011.

8 Övrig återrapportering

8.1 Avgiftsbelagd verksamhet

Ekonomiskt mål för avgiftsbelagd verksamhet:

Det ekonomiska målet är full kostnadstäckning. Om en avgiftssättning, enligt ESV, motverkar syftet med en verksamhet inom områdena Prognoser och Ekonomisk styrning, får i enskilda fall principen om full kostnadstäckning frångås. Den sammanlagda omfattningen av undantagen från det ekonomiska målet för den avgiftsbelagda verksamheten ska redovisas och kommenteras.

Tabellen nedan visar intäkter, kostnader och resultat för ESV:s avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet.

Sammantaget uppvisar den avgiftsbelagda verk-

samheten ett bättre resultat 2013 än 2012. Resultatet är dock fortfarande negativt.

Avgiftsområdet Ekonomisk styrning ger ett underskott på knappt 1,8 miljoner kronor. Den största orsaken är att många av våra utbildningar och uppdrag haft högre personalkostnader än beräknat. En annan orsak är regeringsuppdraget om PEPPOL som genomfördes under 2012. Vid slutregleringen under hösten 2013 blev de totala intäkterna från EU-kommissionen lägre än beräknat, vilket innebär ett underskott på drygt 0,5 miljoner kronor. ESV kommer i budgetunderlaget att beskriva hur vi planerar att hantera underskottet för avgiftsområdet.

Avgiftsområdet Administrativa system har i år ett positivt resultat på knappt 1,5 miljoner kronor. Det beror på att två ramavtalsområden, e-handelstjänst och ekonomisystem, gått från ett upphandlingsskede till ett förvaltningsskede, vilket innebär att kostnaderna minskar. Samtidigt ökar intäkterna beroen-

Tabell 22 Avgiftsfinansierad verksamhet (tkr)

	2013	2012	2011
Ekonomisk styrning			
Tidigare års över-/underskott	-4 911	-4 865	-4 958
Intäkter	12 321	14 596	16 336
Kostnader	14 084	14 642	16 243
Resultat	-1 763	-46	93
Akkumulerat över-/underskott	-6 674	-4 911	-4 865
Administrativa system			
Tidigare års över-/underskott	11	1 853	6 888
Intäkter	12 738	12 117	11 480
Kostnader	11 261	13 959	16 515
Resultat	1 477	-1 842	-5 035
Akkumulerat över-/underskott	1 488	11	1 853
Tjänsteexport			
Tidigare års över-/underskott	787	1 256	2 364
Intäkter	9 940	9 728	4 684
Kostnader	9 949	10 197	5 792
Resultat	-9	-469	-1 108
Akkumulerat över-/underskott	778	787	1 256
Totalt resultat för avgiftsfinansierad verksamhet	-295	-2 357	-6 050
Totalt ackumulerat över-/underskott	-4 408	-4 113	-1 756

Tabell 23 Totala kostnader för stöd till Regeringskansliet (tkr)

	2013 Totalt	Varav avgifter	2012 Totalt	Varav avgifter	2011 Totalt	Varav avgifter
Remisser	1 620	0	1 434	0	1 710	0
Konsultstöd*	5 307	3 188	145	145	2 236	2 236
Rådgivning	940	0	1 625	0	1 107	0
Utbildning	501	244	784	649	336	0
Summa	8 367	3 431	3 988	794	5 389	2 236

* Jämförelsevärden för 2012 och 2011 har ändrats beroende på att definitionen för vad som ingår i posten ändrats av ESV.

de på att befintliga uppdragsaval fortsätter att gälla och nya ramavtal börjar generera intäkter.

ESV har under 2013 frångått principen om full kostnadstäckning i två fall. Det gäller regeringsuppdragen om Statens lokalförsörjning och Försvarsmaktens anslagsstruktur. Motiveringen i båda fallen är att arbetet bidrar till kompetensutvecklingen inom området och kan användas i den anslagsfinansierade verksamheten. Den totala omfattningen av undantagen uppgår till knappt 239 tusen kronor, vilket finansierats via anslag 1:8 anslagspost 1.

8.2 Stöd till Regeringskansliet

ESV ska enligt regleringsbrevet redovisa:

Totala kostnader för olika typer av stöd till Regeringskansliet samt hur stor andel av dessa som finansieras med avgifter. Kostnaderna för remisser ska särredovisas

Det totala stödet till Regeringskansliet har ökat med 4,4 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det är främst konsultstödet som ökat. Omfattningen varierar mellan åren och ökningen för 2013 förklaras av uppdragen om Statens servicecenter, ekonomiska nyttor i e-förvaltningsprojekt och Försvarsmaktens anslagsstruktur. Minskningen av rådgivning kan till stor del förklaras av minskad rådgivning till kommittéer. Under 2012 genomförde vi en controllerutbildning för Socialdepartementet. Någon motsvarande utbildning har inte genomförts 2013, vilket förklarar minskningen inom utbildning.

8.3 Lista över rapporterade uppdrag

Nedan redovisas publikations- eller diarienummer för ESV:s rapporterade uppdrag enligt instruktion och regleringsbrev samt särskilda regeringsbeslut.

Uppdrag	ESV:s benämning	Hänvisning till kapitel
Ekonomiadministrativa värden avseende 2012	ESV 2013:19	3.2.1
Avgifter 2012 – om avgiftsbelagd verksamhet i staten	ESV 2013:42	3.2.1
Bistå Regeringskansliet med arbetet att se över och vid behov anpassa de statliga redovisningsreglerna till internationella redovisningsstandarder		3.2.1
Styrning av offentligrättsliga avgifter	ESV 2013:53	3.2.1
En förbättrad redovisning, styrning och kontroll av statens investeringar	ESV 2013:59	3.2.1
Bemyndigandesystemet under anslaget – regionala tillväxtåtgärder	ESV 2013:18	3.2.1
Överlåtelse av försvarsfastigheter och fastställande av avkastningskrav – underlag till Försvarsfastighetsutredningen	ESV 2013:33	3.2.1
Finansiell styrning av försvaret	ESV 2013:57	3.2.1

Uppdrag	ESV:s benämning	Hänvisning till kapitel
Resultatanalys	ESV 2013:37	3.2.1
Uppdrag att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter	ESV 2013:61, 2014:3, ESV dnr 3.2-591/2013	3.2.1
Ekonomistyrningsverkets årliga rapport 2013 om den statliga internrevisionen	ESV 2013:22	3.4.1
Uppdrag att leda och samordna införandet av elektroniska beställningar i statsförvaltningen	ESV 2013:45	3.5.1
Uppdrag till ESV avseende Open Pan European Public Procurement On-Linde samt roll som PEPPOL-myndighet	2013:27	3.5.1
E-SENS	ESV 2013:60	3.5.1
Uppföljning av ekonomiska nyttor från e-förvaltningsprojekt	ESV 2014:2	3.5.1
Utfallet för statens budget – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2012	ESV 2013:23	3.6.1
Tidsserier, statens budget m.m. 2012	ESV 2013:38	3.6.1
Underlag till pris- och löneomräkning	ESV dnr 9.1-140/2014	3.6.1
Inkomsttitlar och undertitlar under inkomsttyp 9000, Löpande redovisade skatter m.m.	ESV dnr 3.1-120/2013	3.6.1
Tidsserier för utfall på statens budget	ESV dnr 5.3-334/2013	3.6.1
Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2012	ESV 2013:24	3.6.1
Underlag till statens finansiella sparande	ESV dn 5.1-619/2013	3.6.1
Uppgifter till Excessive Deficit Procedure (EDP)	ESV dnr 5.1-147/2014	3.6.1
Inkomstliggaren	ESV 2013:20	3.6.1
Prisomräkning av lokalkostnadsandelen i anslagsbaserna	ESV dnr 9.2-52/2013	3.7.1
Statens lokalförsörjning	ESV 2013:36	3.7.1
Prognos – Statens budget och de offentliga finanserna	ESV 2013:1, 2013:39, 2013:47, 2013:54	4.2
Prognosutvärdering 2012	ESV 2013:31	4.2.4
Arbetsplan för Hermes	ESV dnr 1.1-142/2013	5.1
Myndigheten ska, efter samråd med Regeringskansliet och i enlighet med dess behov, a) bistå Regeringskansliet med teknisk kompetens i arbetet med att ta fram kravspecifikationer för eventuella framtida uppdrag, b) arbeta med mindre förbättringsåtgärder avseende RK Statsbudgetstöd c) stödja Regeringskansliet i arbetet med avstämningar i Hermes, d) färdigställa produktionsgodkänd version, e) förbättra viss funktionalitet avseende registervård, pristypbyte, tabellverk, prel. PLO och import av låneramar och räntekontokredit, samt f) tillhandahålla en testmiljö åt Regeringskansliet.		5.5 5.4 5.5 5.5 5.5
Uppdrag att förbereda programperioden 2014-2020 avseende revision av EU-medel	ESV dnr 1.1-830/2013, 6.1-34/2014	6.2.5

9 Kompetensförsörjning

Här redovisar vi åtgärder för att säkerställa att vi har kompetens för att fullgöra uppgifterna enligt instruktion, regleringsbrev eller annat regeringsbeslut. I redovisningen ingår en bedömning av hur våra vidtagna åtgärder sammantaget bidrar till att fullgöra dessa uppgifter.

ESV har i det interna dokumentet Strategi för kompetensförsörjning slagit fast fyra övergripande prioriteringar för kompetensförsörjningen:

- Verksamhetens behov av utveckling styr kompetensförsörjningen.
- ESV har effektiva arbetsformer och ett ledarskap och medarbetarskap som utvecklar verksamheten.
- ESV är en hälsofrämjande arbetsplats med god arbetsmiljö.
- ESV är en attraktiv arbetsgivare.¹⁰⁶

ESV:s strategi för kompetensförsörjning bygger på en analys av vad vi behöver stärka och utveckla. Strategin tar sin utgångspunkt i verksamhetsplanering, riskanalyser, systematiskt arbetsmiljöarbete, resultat från medarbetarenkäter och de generella krav som finns på myndigheter. Vår strategi är också ett medel för att förverkliga strategin för den statliga arbetsgivarpolitiken.¹⁰⁷

Vi redovisar årets åtgärder utifrån de fyra övergripande prioriteringarna i strategin för kompetensförsörjning.

9.1 Verksamhetens behov av utveckling styr kompetensförsörjningen

Vi har under året erbjudit medarbetarna flera utvecklingsinsatser. De viktigaste insatserna tog utgångspunkt i en kvalitetsgranskning av vårt utredningsarbete, så kallad peer review, som Företagsekonomiska institutionen vid Uppsala universitet genomförde 2012. Forskare granskade sju rapporter och bedömde styrkor, svagheter och förbättrings-

¹⁰⁶ ESV dnr 29-998/2011

¹⁰⁷ Strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken, Arbetsgivarverket, 2010

områden. Rapporten har använts som underlag för att bedöma vilka utbildningsinsatser som det finns behov av att genomföra på myndigheten.

Utifrån rapporten har vi identifierat ett behov av projektutbildning och sedan påbörjat planering av utbildningen. Med start 2014 kommer utbildningen vända sig till projektmedarbetare, projektledare och projektbeställare. Vi har också påbörjat en översyn av vår projektmodell. Syftet med insatserna är bland annat att våra rapporter ska få högre kvalitet.

En annan insats kopplad till peer review-rapporten är att vi har genomfört kompetensutveckling i metodkunskap, såsom kvantitativa metoder och intervjuteknik. Utbildningarna ska bidra till att medarbetarna blir säkrare i sina metodval i utredningarna.

Vi har också haft ett klarspråksprojekt med bland annat tre föreläsningar som var öppna för alla anställda. Projektet hade till syfte att medarbetarna skulle få en ökad insikt om hur lättillgängliga texter kan skapa nytta för både oss och mottagarna.

Utöver dessa myndighetsövergripande utbildningsinsatser har vi för mindre grupper genomfört vissa andra utbildningar, till exempel i IT-verktyg och medieträning.

Temat för årets personaldag var förändring. Syftet var att stärka medarbetarna inför den flytt som ESV gjort under året till tillfälliga lokaler, men även förbereda för återflytten tillbaka till omgjorda lokaler på Drottninggatan. Då kommer vi att arbeta i kontor med öppen planlösning i stället för egna rum. Vi arrangerade också en föreläsning om utvecklat arbetssätt i syfte att öka kunskapen om hur man kan jobba effektivare i öppet landskap.

ESV har en genomtänkt rekryteringsprocess som utgår från en samlad behovsanalys kopplad till kompetens och verksamhet. Under året har 17 medarbetare rekryterats varav 4 varit till tidsbegränsade anställningar. Av de nyrekryterade är 10 män och 7 kvinnor. Den externa personalomsättningen under året är 10,8 procent (19 medarbetare). Av de som

har slutat under året har 3 medarbetare varit tidsbegränsat anställda och 3 medarbetare gått i pension.

Tabell 24 Personalrörlighet

	2013	2012	2011
Personalrörlighet	10,8	13,0	14,1

Vid årets slut var medelåldern bland samtliga anställda 47,9 år, 47,5 år för män och 48,3 år för kvinnor. Könsfördelningen var 44 procent kvinnor och 56 procent män.

Vi bedömer att verksamhetens behov av utveckling under året, och även framåt, har styrt kompetensförsörjningen och utvecklingsinsatserna så att vi har rätt kompetens för att kunna åstadkomma det efterfrågade resultatet och för att möta förändringar i omvärlden. Exempel på kompetenser och roller som har rekryterats är analytiker, makroekonom, systemutvecklare, projektledare och funktionsansvarig.

9.2 ESV har effektiva arbetsformer och ett ledarskap och medarbetarskap som utvecklar verksamheten

För att stärka ESV:s chefer i bland annat arbetsgivarrollen har de samlats en gång i månaden, vid så kallade chefsforum. Syftet är att lyfta frågor och utbyta idéer som kan bidra till en samsyn på till exempel tolkning av skrivningar i våra lokala avtal, riktlinjer och policydokument. Programmet 2013 har bland annat innehållit kompetensförsörjning, ledarskap i förändring, policyimplementering och administrativa rutiner, lönesättning som styrmedel, arbetsrätt samt inspirerande föreläsningar av externa föreläsare.

För att på ett effektivt sätt utöka erfarenhetsutbytet och kommunikationen mellan chefer har vi under året även infört regelbundna möten för enhetschefer.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har setts över och alla chefer har gått en arbetsmiljöutbildning.

Under året har vi infört mer frekventa samverkansmöten med de fackliga organisationerna jämfört med tidigare. Detta dels på grund av förändringsprocessen i samband den flytt som ESV har genomfört, dels är det ett aktivt beslut att träffas oftare för att utveckla samverkansarbetet på myndigheten.

En viktig förutsättning för att göra ett bra arbete och stärka medarbetarskapet är att nyanställda får en

god introduktion till arbetsplatsen. Därför genomför ESV introduktionsutbildningar regelbundet. Utbildningen består av tre block. Det första blocket har fokus på verksamhet och administration, hur organisationen styrs, vilka projekt som är aktuella och stabsavdelningens verksamheter. Detta block har genomförts vid två tillfällen under året. Det andra blocket handlar om statstjänstemannarollen och det tredje blocket är en grundkurs i styrning, finansiering och redovisning. De två sista blocken är alla anställda på ESV välkomna att delta i och dessa har genomförts vid ett tillfälle vardera.

9.3 ESV är en hälsofrämjande arbetsplats med god arbetsmiljö

ESV har genom åren alltid prioriterat frågor om hälsa och arbetsmiljö. Under 2013 har vi genomfört en friskvårdsinsats som heter Pulsslaget. Det ingick lagtävlingar och föreläsningar om hälsa. Syftet var att inspirera medarbetare att förbättra sin kondition, för att på det viset skapa en mer hälsosam arbetsplats. Vår uppfattning är att fler medarbetare är aktiva i hälsoarbetet.

I vårt arbete med hälsa har vi under 2013 erbjudit hälsoundersökningar, vilket kommer att vara ett återkommande erbjudande.

9.4 ESV är en attraktiv arbetsgivare

Goda anställnings- och arbetstidsvillkor är, liksom god arbetsmiljö, bra ledarskap och goda utvecklingsmöjligheter, viktiga för att attrahera nya medarbetare och behålla och motivera dem som redan är anställda. Det är också en del i att stärka ESV:s varumärke och attraktionskraft på arbetsmarknaden. Därför har vi påbörjat en översyn av arbetstidsavtalet så att det ska stämma väl med den verksamhet som ESV har.

I den årliga medarbetarenkäten som genomfördes under hösten 2013 är myndighetens genomsnittliga Nöjd Medarbetar-index 70. År 2012 var indexet 66. ESV har alltså höjt nöjdheten när medarbetarna tar ställning till svaren på de fyra delfrågor som handlar om aspekter på arbetet, arbetssituationen och arbetsgivaren.

Vi tror att funktionella och inbjudande lokaler i ett lättillgängligt läge bidrar till att ESV uppfattas

som en attraktiv arbetsgivare. Det är några av anledningarna till att vi under året beslutade att bygga om och minska ytan i våra lokaler på Drottninggatan. De nya lokalerna ska stödja ett professionellt arbetsätt och öka informationsutbytet inom och mellan avdelningarna.

ESV föreslår starkare styrning av statens investeringar

– Det är svårt att få en helhetsbild över statens planerade investeringar och hur de finansieras och våra förslag vill ändra på det, säger Elin Broman, ESV:s projektledare för regeringsuppdraget.

10 Finansiell redovisning

10.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter

<i>Belopp i tkr</i>	2013	2012	2011	2010	2009
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	40 000	40 000	40 000	60 000	60 000
Utnyttjad	20 248	24 995	27 756	23 188	31 268
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret					
Beviljad	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Utnyttjad*	-7 570	-	-	-	-
Räntekontot					
Ränteintäkter	27	258	199	71	58
Räntekostnader	4	-	-	-	2
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget	33 400	34 200	28 099	60 550	65 250
Utfall	39 531	41 277	36 197	68 101	74 855
Avgiftsintäkter som ej disponeras					
Budget	2 220	2 220	2 188	2 167	2 188
Utfall	2 220	2 220	2 188	2 167	2 188
Anslagskredit					
Beviljad	4 409	3 140	3 388	3 549	3 639
Utnyttjad**	372	-	-	1 436	-
Anslagssparande					
Anslagssparande***	1 948	6 735	11 523	562	1 189
Personal					
Antal årsarbetskrafter	154	148	152	155	150
Medelantal anställda	177	172	170	183	185
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 300	1 302	1 190	1 150	1 163
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-295	-2 357	-8 978	75	5 837
Balanserad kapitalförändring	-4 080	-1 723	6 700	9 715	-5 626
Utgående myndighetskapital	-4 375	-4 080	-2 278	9 790	9 018

* Avser under året maximalt utnyttjad kredit.

** Avser anslag 1:3 ap 3, 30 tkr, samt 1:8 ap 1, 1 342 tkr.

*** Jämförelsevärde för 2010 är ändrat beroende på förändrad beräkningsmetod.

10.2 Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>		2013	2012
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	153 716	152 694
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	39 531	41 277
Intäkter av bidrag	Not 3	17 308	7 264
Finansiella intäkter	Not 4	59	361
Summa		210 614	201 596
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-139 069	-132 494
Kostnader för lokaler		-15 355	-14 498
Övriga driftskostnader		-45 803	-45 740
Finansiella kostnader	Not 6	-262	-438
Avskrivningar och nedskrivningar		-10 421	-10 783
Summa		-210 909	-203 953
Verksamhetsutfall		-295	-2 357
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av ersättningar som inte disponeras av myndigheten	Not 7	2 220	2 220
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-2 220	-2 220
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	Not 8	-295	-2 357

10.3 Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>		2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 9	17 285	20 447
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 10	313	250
		17 598	20 697
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 11	89	471
Maskiner, inventarier, installationer m. m.	Not 12	2 592	3 644
		2 681	4 115
Fordringar			
Kundfordringar	Not 13	4 065	841
Fordringar hos andra myndigheter	Not 14	5 805	7 081
Övriga fordringar		0	198
		9 870	8 120
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 15	3 835	3 849
Upplupna bidragsintäkter		4 162	3 849
Övriga upplupna intäkter		3 009	1 565
		11 006	9 263
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 16	3 226	-1 879
		3 226	-1 879
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgälden	Not 20	0	16 940
		0	16 940
Summa tillgångar		44 380	57 256
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	Not 17	-4 080	-1 723
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-295	-2 357
		-4 375	-4 080
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 18	236	593
		236	593
Skulder m. m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 19	20 248	24 995
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	Not 20	496	0
Skulder till andra myndigheter	Not 21	4 797	5 708
Leverantörsskulder		6 598	10 416
Övriga skulder	Not 22	2 500	2 298
Förskott från uppdragsgivare	Not 23	0	1 074
		34 640	44 491
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 24	13 219	15 173
Oförbrukade bidrag		24	178
Övriga förutbetalda intäkter		636	901
		13 879	16 252
Summa kapital och skulder		44 380	57 256

10.4 Anslagsredovisning

10.4.1 Redovisning mot anslag

Belopp i tkr Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning							
1:3 Verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen*							
ap.1 Gemensamma delar							
Hermes	98	13 816	5 628	0	19 542	-19 572	-30
ap.2 RK Statsbudgetstöd ESV, Hermes**							
ap.2.1 Finansiella kostnader ***	405	1 400	0	-341	1 464	-1 113	351
ap.2.2 Grunduppdrag	310	9 404	-4 322	-28	5 364	-5 033	331
ap.2.3 Övriga uppdrag	1 188	5 840	0	-1 046	5 983	-5 704	279
ap.4 Statsredovisning, Hermes	396	9 415	-1 306	-115	8 389	-7 777	612
ap.5 Transaktionsdatabas, Hermes ****	74	254	0	-66	262	-181	80
1:8 Ekonomistyrningsverket							
ap.1 Ekonomistyrningsverket förvaltning Not 1	1 719	106 371	0	0	108 090	-108 432	-342
1:12 Riksgäldskontoret							
ap.3 Utvärdering av statens skuldvärdering	0	300	0	0	300	-291	9
Utgiftsområde 22 Kommunikationer							
2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse							
ap.2 E-beställningar del till Ekonomistyrningsverket	90	6 500	0	0	6 590	-6 305	286
Summa	4 280	153 300	0	-1 596	155 984	-154 408	1 576
Avslutade anslag							
2 1:8 ap.3 Myndighetsövergripande arbete inom ramen för samverkansuppdraget	2 455	0	0	-2 455	0	0	0
Totalt	6 735	153 300	0	-4 051	155 984	-154 408	1 576

*Regeringen (Regeringsbeslut Fi2013/3458) omdisponerade anslagsbelopp från anslag 1:3 ap.2.2 (4 322 tkr) och anslag 1:3 ap.4 (1 306 tkr) till anslag 1:3 ap.1.

** I enlighet med regleringsbrev disponerar ESV 3% av överföringsbelopp från föregående år. Resterande belopp har förts bort som en indragning av anslagsbelopp (Anslag 1:3 ap.2:1, 2:2, 2:3, 4 samt 5).

*** 2 1:3 ap.2.1 Utfallet förklaras av att ESV de senaste åren fått färre utvecklingsuppdrag. Utvecklingen aktiveras och avskrivningar och räntor belastar anslagsposten.

**** 2 1:3 ap.5 Utfallet förklaras av att ESV under året fått information om att Transaktionsdatabasen ska avvecklas. Ambitionsnivån på förvaltningsinsatserna har därför sänkts.

Finansiella villkor

Anslag	Post	Belopp	Utfall	Saldo
22 2:6 ap.2	Framtagande och rekommendationer av öppna standarder för elektronisk affärskommunikation (högst 1 500 tkr).	1 500	1 338	162
22 2:6 ap.2	Leda och samordna införandet av elektroniska beställningar (högst 5 000 tkr).	5 000	4 967	33

10.4.2 Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel		Beräknat belopp	Inkomster
2811 Övriga inkomster i statens verksamhet	Not 7	2 220	2 220
Summa		2 220	2 220

10.5 Tilläggsupplysningar och noter

10.5.1 Redovisning av sjukfrånvaro

Tabell 23 Redovisning sjukfrånvaro (%)

	2013	2012	2011
Totalt	1,5	1,5	2,2
-29 år*	-	-	-
30-49 år	1,1	1,7	1,5
50 år-	2,0	1,3	3,1
Kvinnor	1,4	1,9	2,6
Män	1,7	1,1	1,6
Andel långtidssjuk- skrivna av totalt sjukskrivna (60 dagar eller mer)	27,4	16,3	39,6

* Sjukfrånvaron särredovisas inte för denna grupp då uppgifterna kan härledas till enskilda individer.

Ovanstående tabell visar den totala sjukfrånvaron, fördelat på olika ålderskategorier, kvinnor respektive män samt andelen långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer). Den totala sjukfrånvaron är oförändrad jämfört med föregående år.

10.5.2 Kommentarer till noter

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges.

10.5.3 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Periodavgränsningsposter

För periodiseringar tillämpas en beloppsgräns på 50 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr redovisas som anläggningstillgångar. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

Värdering av anläggningstillgångar	
Egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar	5 år
Övriga immateriella anläggningstillgångar	3 år
IT-utrustning.	Normalt 3 år. 4-7 år om den ekonomiska livslängden bedöms vara längre än 3 år.
Övriga kontorsmaskiner	3 år
Möbler och inventarier	5 år Om nyttjandeperioden (t.ex. slutdatum för hyreskontrakt) understiger den ekonomiska livslängden ska avskrivningstiden beräknas efter den förväntade nyttjandeperioden.
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7 år Om nyttjandeperioden (t.ex. slutdatum för hyreskontrakt) understiger den ekonomiska livslängden ska avskrivningstiden beräknas efter den förväntade nyttjandeperioden.

10.5.4 Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare

Utbetald ersättning till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

Namn, sidouppdrag	Ersättning kronor
Mats Wikström Radiotjänst i Kiruna	1 086 862
Robert Boije T.o.m. 2013-05-23	0
Fredrik Bystedt Fr.o.m. 2013-05-23	0
Urban Hansson Brusewitz T.o.m. 2013-05-23 samt fr.o.m. 2013-10-17	0
Eva Håkansson Fröjelin	3 000
Agneta Kores Fr.o.m. 2013-05-23 Styrelseledamot Vasallen AB Styrelseledamot Infranord AB	0
Stefan Lundgren Nämnden för läkemedelsförmåner vid Tandvårds- och läkemedelsverket (TLV)	1 500
Åke Nordlander Fr.o.m. 2013-05-23 t.o.m. 2013-10-17 Styrelseledamot i industrifonden	1 500
Ingvar Mattson	3 000
Gunilla Törnqvist	3 000
Katrin Westling Palm E-delegationen Min Pensions styrelse Underrättelsesdomstolen Global Agenda Councils (World Economic Forum) Anställningsnämnden nya Polismyndigheten	1 500

10.5.5 Noter

Not 1 Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen på 692 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämelsen till 12 § anslagsförordningen. Föregående år uppgick motsvarande belopp till 836 tkr.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2013	2012
Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	4 285	4 634
Försäljning av utbildningstjänster	9 834	10 796
Försäljning av konsulttjänster	1 429	2 730
Tjänsteexport	9 940	9 728
Övrig uppdragsförsäljning	14 043	13 389
Summa	39 531	41 277

Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen består till största delen av resurssamordning med andra myndigheter, bland annat samordnad IT-drift med Kammarkollegiet för webbplatsen avropa.se samt gemensam IT-drift med Myndigheten för vårdanalys.

Övrig uppdragsförsäljning avser främst intäkter för ramavtalsförvaltning av ekonomiadministrativa (EA) och personaladministrativa (PA) system.

Not 3 Intäkter av bidrag

Bidrag från statliga myndigheter	2013	2012
Bidrag i form av tekniskt stöd (TA-medel)	6 431	5 204
Regeringskansliet, uppdrag att stödja Statens Servicecenter	499	0
Regeringskansliet, E-SENS	1 996	0
Regeringskansliet, uppdrag om ekonomiska nyttor	1 987	0
Kammarkollegiet, PEPPOL	2 995	1 322
Övriga bidrag	484	738
Summa	14 392	7 264
Bidrag från övriga		
Bidrag från hyresvärd avseende flytt	2 500	0
Bidrag från EU kommissionen e-SENS	416	0
Summa	2 916	0
Summa Intäkter av bidrag	17 308	7 264

Tekniskt stöd (TA-medel) är bidrag som ESV får från myndigheter som förvaltar EU-medel för ESV:s EU-revisionsverksamhet. ESV har under året fått 2 500 tkr i bidrag från hyresvärderna för täckande av flyttkostnader i samband med ombyggnad av befintliga lokaler. Ökningen av bidrag från statliga myndigheter beror på att vi haft fler regeringsuppdrag jämfört med föregående år men även på att den typen av uppdrag tidigare redovisats som försäljning av konsulttjänster.

Not 4 Finansiella intäkter

	2013	2012
Ränta på räntekonto i Riksgälden	27	258
Övriga finansiella intäkter	32	103
Summa	59	361

Not 5 Kostnader för personal

	2013	2012
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier m. m.	-86 492	-84 092
Övriga kostnader för personal	-52 576	-48 402
Summa	-139 069	-132 494

Kostnader för personal har ökat med 6 575 tkr jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på att antalet årsarbetskrafter ökat jämfört med föregående år.

Not 6 Finansiella kostnader

	2013	2012
Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	-238	-404
Räntekostnader avseende räntekontokredit i Riksgälden	-4	0
Övriga finansiella kostnader	-20	-34
Summa	-262	-438

Not 7 Uppbördsverksamhet

	2013	2012
Hysesintäkter enligt landstingsavtal	2 220	2 220
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten	-2 220	-2 220
Summa	0	0

Under uppbördsverksamhet redovisas hyresintäkter enligt landstingsavtal som ESV inte disponerar.

Not 8 Årets kapitalförändring

Avgiftsfinansierad verksamhet	2013	2012
Ekonomisk styrning	-1 763	-46
Administrativa system	1 477	-1 842
Tjänsteexport	-9	-469
Summa årets kapitalförändring	-295	-2 357

Kapitalförändringen kommenteras under not 17 Myndighetskapital.

Not 9 Balanserade utgifter för utveckling

	2013-12-31	2012-12-31
IB anskaffningsvärde	49 155	43 557
Årets anskaffningar	4 745	6 897
Årets utrangeringar	-333	-1 299
UB anskaffningsvärde	53 567	49 155
IB ackumulerade avskrivningar	-28 708	-21 832
Årets avskrivningar	-7 908	-8 168
Årets utrangeringar	333	1 292
UB ackumulerade avskrivningar	-36 283	-28 708
Bokfört värde	17 285	20 447

Balanserade utgifter för utveckling består av RK Statsbudget, Hermes statsredovisningssystem och ESV:s interna IT-system för uppföljning och prognoser på statens budget.

Not 10 Rättigheter och andra immateriella tillgångar

	2013-12-31	2012-12-31
IB anskaffningsvärde	1 949	1 949
Årets anskaffningar	291	0
Årets utrangeringar	0	0
UB anskaffningsvärde	2 240	1 949
IB ackumulerade avskrivningar	-1 699	-1 395
Årets avskrivningar	-227	-304
Årets utrangeringar	0	0
UB ackumulerade avskrivningar	-1 926	-1 699
Bokfört värde	313	250

Not 11 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2013-12-31	2012-12-31
IB anskaffningsvärde	6 486	6 486
Årets anskaffningar	0	0
Årets utrangeringar	-5 920	0
UB anskaffningsvärde	566	6 486
IB ackumulerade avskrivningar	-6 015	-5 734
Årets avskrivningar	-235	-281
Årets utrangeringar	5 773	0
UB ackumulerade avskrivningar	-477	-6 015
Bokfört värde	89	471

Utrangering avser förbättringsutgifter i gamla lokaler. Restvärde för de utrangerade tillgångarna uppgår till 147 tkr.

Not 12 Maskiner, inventarier, installationer m. m.

	2013-12-31	2012-12-31
IB anskaffningsvärde	13 332	12 420
Årets anskaffningar	1 099	1 303
Årets utrangeringar	-1 494	-391
UB anskaffningsvärde	12 937	13 332
IB ackumulerade avskrivningar	-9 688	-8 050
Årets avskrivningar	-2 051	-2 029
Årets utrangeringar	1 393	391
UB ackumulerade avskrivningar	-10 346	-9 688
Bokfört värde	2 592	3 644

Utrangering avser möbler i samband med flytt. Restvärde för de utrangerade tillgångarna uppgår till 101 tkr.

Not 13 Kundfordringar

Ökningen mellan åren förklaras främst av en fordran på hyresvärden (2 500 tkr) avseende bidrag för flyttkostnader i samband med ombyggnad av hyrda kontorslokaler.

Not 14 Fordringar hos andra myndigheter

	2013-12-31	2012-12-31
Kundfordringar andra myndigheter	3 762	4 293
Momsfordringar	2 043	2 789
Summa	5 805	7 081

Not 15 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader	2013-12-31	2012-12-31
Förutbetalda hyror	3 370	3 474
Övriga förutbetalda kostnader	465	375
Summa	3 835	3 849
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	3 745	3 849
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	416	0
Summa	4 162	3 849
Övriga upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	1 421	365
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	1 588	1 200
Summa	3 009	1 565
Summa periodavgränsningsposter	11 006	9 263

Upplupna bidragsintäkter består till största delen av tekniskt stöd (TA-medel) som ESV får från myndigheter som förvaltar EU-medel. Övriga upplupna intäkter, inomstatliga består till största delen av intäkter från Myndigheten för vårdanalys (gemensam IT drift), Kammarkollegiet (drift av webbplatsen avropa.se) samt Sida (tjänsteexport). Övriga upplupna intäkter, utomstatliga består till största delen av intäkter från EU för twinningprojekt inom ESV:s verksamhet för tjänsteexport.

Not 16 Avräkning med statsverket

Uppbörd	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	0	-555
Justering av ingående balans	0	555
Redovisat mot inkomsttitel	-2 220	-2 220
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	2 220	2 220
Fordringar/skulder avseende uppbörd	0	0
Fordringar och skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	1 073	148
Redovisat mot anslag	6 305	6 410
Medel hänförliga till betalningar i icke räntebärande flöde	-5 908	-5 485
Fordran avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 470	1 073
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-6 645	-11 517
Redovisat mot anslag	148 104	147 121
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-146 800	-144 567
Återbetalning av tidigare års anslagsmedel	4 051	2 318
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 290	-6 645
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	3 693	4 529
Övertagen skuld annan myndighet	45	0
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-692	-836
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	3 046	3 693
Totalt	3 226	-1 879

Not 17 Myndighetskapital

Avgiftsfinansierad verksamhet	IB 2013	Årets kapitalförändring	UB 2013
Ekonomisk styrning	-4 911	-1 763	-6 674
Administrativa system	11	1 477	1 488
Informationssystemet Hermes	33	0	33
Tjänsteexport	787	-9	778
Totalt	-4 080	-295	-4 375

Avgiftsområdet Ekonomisk styrning uppvisar en negativ kapitalförändring på 1 763 tkr. Det beror på underskott inom flera områden: utbildning, konsultuppdrag och avgiftssamråd. Den positiva kapitalförändringen inom Administrativa system beror på att två ramavtalsområden (e-handelstjänst och ekonomisystem) gått från ett upphandlingsskede till ett förvaltningsskede, vilket innebär att kostnaderna för dessa ramavtal minskar. Samtidigt ökar intäkterna beroende på att befintliga uppdragsavtal fortsätter att gälla och nya ramavtal börjar generera intäkter.

Not 18 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående avsättning	593	1 071
Årets pensionskostnader	147	19
Årets pensionsutbetalningar	-503	-497
Utgående avsättning	236	593

Not 19 Lån i Riksgäldskontoret

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående skuld	24 995	27 756
Lån upptagna under året	5 926	8 066
Årets amortering	-10 673	-10 827
Summa	20 248	24 995

Beviljad låneram för år 2013 är 40 000 tkr.

Not 20 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Beloppet avser negativt saldo på räntekonto i Riksgäldskontoret. Föregående år var saldot positivt (16 940 tkr). Beviljad kredit uppgår till 15 000 tkr.

Not 21 Skulder till andra myndigheter

	2013-12-31	2012-12-31
Leverantörskulder, inomstatliga	1 602	2 258
Arbetsgivaravgifter	2 478	2 458
Moms	717	992
Summa	4 797	5 708

Not 22 Övriga skulder

Övriga skulder avser i sin helhet källskatteskuld.

Not 23 Förskott från uppdragsgivare

	2013-12-31	2012-12-31
Twinning Moldavien	0	1 074
Summa	0	1 074

Twinningprojektet i Moldavien har vid utgången av 2013 en fordran på EU-kommissionen som uppgår till 1 355 tkr, vilken redovisas under övriga upplupna intäkter.

Not 24 Periodavgränsningsposter

	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna lönekostnader inkl. sociala avgifter	1 129	3 471
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	8 398	9 056
Upplupna kostnader för kompetensåtgärder	1 741	1 594
Övriga upplupna kostnader	1 951	1 052
Summa upplupna kostnader	13 219	15 173
Oförbrukade bidrag från andra statliga myndigheter"	24	178
Summa oförbrukade bidrag	24	178
Förutbetalda hyresintäkter	555	555
Övriga förutbetalda intäkter	81	346
Summa förutbetalda intäkter	636	901
Totalt	13 879	16 252

Oförbrukade bidrag från andra statliga myndigheter kommer att återbetalas senast 2014-03-31.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2014-02-21

Mats Wikström
Generaldirektör

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.